

КИРИЛ БОНФИЛИОЛИ

ВЕЧЕ В КИНАТА

МОРДЕКАЙ

Катастрофалната картина

 ciela

КИРИЛ БОНФИЛИОЛИ КАТАСТРОФАЛНАТА КАРТИНА

Превод: Богдан Русев

chitanka.info

Кирил Бонфилиоли е роден в Истбърн през 1928 година и по майчина линия е англичанин, а по бащина — италиано-словенец. След като завършва Оксфорд и служи в армията в продължение на пет години, той прави кариера като търговец на изкуство — същата като на своя ексцентричен герой, Чарли Мордекай. Живее в Ирландия, а след това в Джърси, където умира през 1985 година. Автор е на трите романа за Мордекай („Мордекай“, „Мордекай: проблем с пистолета“ и „Мордекай: невероятни неприятности“), както и на историческия роман „Всичкият чай в Китай“, който разказва за Каролус Мордекай ван Клиф, непочтения прадядо на Чарли Мордекай, и на „Мордекай: мистерия с мустаци“, завършена след смъртта му от хумориста Крейг Браун.

Шампион по фехтовка, приличен стрелец с повечето огнестрелни оръжия и сериен съпруг на красиви жени, Бонфилиоли е описвал себе си като „умерен във всичко, освен в алкохола, храната, тютюна и разговорите“ и „обичан и уважаван от всички, които го познават бегло“.

Всички епиграфи в книгата са от Робърт Браунинг, с изключение на един, който е очевиден фалшификат.

Това не е автобиографичен роман: в него се разказва за някакъв друг представителен, разпуснат, безнравствен търговец на изкуство на средна възраст. Останалите герои също са измислени, особено госпожа Спон, но повечето места са истински.

1

Минало и заминало: няма го вече.

Гледай напред, а, човече?

„Минава Пипа“,
Робърт Браунинг

Когато изгаряте в камината си антична рамка за картина с дърворезба и позлата, тя издава един особен приглушен звук — нещо като благовъзпитано „пфу“, — а позлатата обагря пламъците в прелестно синьо-зелено, като опашката на паун. В сряда вечерта самодоволно наблюдавах този ефект, когато дойде да ме види Мортланд. Натисна звънеца три пъти поред, много бързо — като властен мъж, който няма време за губене. Общо взето, го очаквах, така че, когато моят главорез Джок надникна от вратата с изразително повдигнати вежди, успях да вложа известен апломб в репликата си:

— Можеш да го сервираш.

Мортланд е прочел в някой от боклуците, които чете, че едрите мъже се придвижват с изненадваща лекота и грация; в резултат на това той винаги се носи като елф с наднормено тегло, който се надява да го забърше някой таласъм. Така и се промъкна в стаята, потаен като котарак и също толкова абсурден с масивния си задник, който безшумно се полюшваше след него.

— Не ставай — озъби ми се той, след като се увери, че нямам никакво намерение да го направя. — Ще си наля сам, ако не възразяваш.

Без да обръща внимание на по-привлекателните бутилки на подноса за напитки, той безпогрешно сграбчи величествения декантер на адмирал Родни и си наля отблъскващо количество от нещото, за което си мислеше, че е моят портвайн „Тейлър“, реколта '31. Това вече беше точка за мен, защото в действителност бях напълнил декантера с

някакво анонимно шеро, което се отличаваше с неопишуема гадост. Той дори не забеляза; две на нула за мен. Естествено, той е просто един полицаи. Или може би вече „беше“.

Мортланд отпусна грандиозния си дирник в бедния ми малък фотойл „Луи XIV“ и вежливо премлясна с устни, след като опита аления боклук в чашата си. Едва ли не чувах как поскърцват зъбчатите колелца в мозъка му, докато търсеше най-подходящата остроумна и находчива забележка, с която да започне разговора. Нещо в стила на Оскар Уайлд. Мортланд има само два режима: Уайлд или магаренцето Йори. Въпреки това той е много жесток и опасен полицаи. Или може би „беше“ — казах ли го вече?

— Скъпо мое момче — каза най-сетне той. — Такава показност. Вече дори подпалките ти са с позлата.

— Стара рамка за картина — отговорих аз, като се придържах към истината. — Реших да я изгоря.

— Непростимо. Такава хубава рамка с дърворезба „Луи XVI“...

— Много добре знаеш, че рамката не е никакво „Луи“, по дяволите — озъбих му се аз. — А евтина имитация на мотив с лозница в стил „Чипъндейл“, произведена от някоя фирма на улица „Грейхаунд“ някъде миналата седмица. Беше на една картина, която купих онзи ден.

Човек никога не може да бъде сигурен какво знае и какво не знае Мортланд, но по въпроса с античните рамки се чувствах в свои води: мислех си, че дори Мортланд не е успял да изкара курс на обучение по тази тема.

— И все пак трябва да признаеш, че щеше да бъде интересно, ако рамката беше „Луи XVI“, например около 50 на 110 сантиметра... — промърмори той, като замислено се взираше в остатъците от въпросната рамка, които догаряха в камината.

В този момент при нас влезе моят главорез, изсипа в камината около двайсет фунта въглища и излезе, като преди това удостои Мортланд с вежлива усмивка. Представата на Джок за вежлива усмивка е да отдръпне назад част от горната си уста, така че да разкрие дългите му, пожълтели кучешки зъби. Дори аз се стряскам от нея.

— Виж, Мортланд — казах безизразно аз. — Ако наистина бях откраднал онази картина на Гоя или я бях купил от крадеца, щях ли да

я донеса тук с оригиналната рамка, за Бога? А след това да изгоря рамката в собствената си камина? За неандерталец ли ме смяташ?

В отговор той издаде някакви звуци, които изразяваха неловкост и опровержение, все едно дори не си беше помислял за великолепната картина на Гоя, открадната от Мадрид, която беше единствената тема на вестниците през последните пет дни. За да подчертае звуците, той дори размаха ръце, така че лисна част от така нареченото вино върху близкия килим.

— Това — казах остро аз — е ръчно тъкан килим „Савонери“. Портвайнтът не му се отразява добре. Нещо повече, под него най-вероятно съм укрил някой безценен шедьовър на старите майстори. А на него портвайнтът със сигурност няма да му се отрази добре.

Той се усмихна неприятно, тъй като подозираше, че има голяма вероятност това да е вярно. Аз лукаво му се усмихнах в отговор, тъй като бях сигурен, че това беше самата истина. Скрит в сенките зад вратата, моят главорез Джок се усмихваше с най-учтивата си усмивка. Всички изглеждахме щастливи в очите на случайния наблюдател, ако наоколо евентуално имаше такъв.

В този момент, преди някой да започне да си мисли, че Мортланд е — или „беше“ — някакво безполезно магаре, по-добре да ви разкажа нещо повече за него. Вие несъмнено знаете, че освен при изключителни обстоятелства английските полицаи не са въоръжени с нищо друго, освен с добрата стара палка, подобна на сопата на куклата Пънч, с която пребива куклата Джуди. Освен това знаете, че при никакви обстоятелства не прибягват до физическо насилие — в днешно време дори не смеят да напляскат по дупето някое малко момче, заловено на местопрестъплението, докато краде ябълки, защото се боят до смърт от обвинение в злоупотреба със служебно положение, официално разследване и „Амнести интернешънъл“.

Но вие сте сигурни във всичко това, защото никога не сте чували за Отряда с Извънредни Правомощия — ОИП, който представлява една много особена полицейска част, създадена като с вълшебна пръчка от вътрешното министерство в пристъп на трезво преосмисляне на фактите в седмиците непосредствено след Големия влаков обир от 1963 година. ОИП е основан със специално постановление и работи по силата на нещо, което се нарича „картбланш“, от министъра на вътрешните работи и един от по-

несменяемите му подчинени от държавната администрация. Според слуховете този картбланш заема цели пет листа, отпечатани от двете страни, и трябва да се подписва наново на всеки три месеца. По същество според него в ОИП следва да се набират само най-добрите и съвестни хора, но след като веднъж влязат в отряда, те се сдобиват с разрешително да убиват — и това е най-малкото, което им е разрешено да правят — само и само да има резултати. Идеята на ОИП е никога повече да не се случва нещо като Големият влаков обир от 1963 година, дори ако за това е нужно — не дай си Боже — да бъдат ликвидирани някои от лошите, без да им бъде осигурен скъп съдебен процес. (И държавата вече е спестила цяло състояние от хонорари за обществени защитници.) Всички вестници — дори онези, които са собственост на австралийски магнати — са сключили споразумение с вътрешното министерство, според което получават новини направо от мръсната кухня в замяна на това, че никога не пишат за работата на полицията в тази част, която включва престрелки и измъчване на арестанти. Очарователно, нали?

ОИП — или ОПИП, както го наричат понякога — няма никакви допирни точки с държавната администрация, с изключение на един изплашен до смърт дребен чиновник от хазната; а неговият картбланш инструктира — „инструктира“, забележете — всички полицейски комисари да оказват на ОИП „всякакво административно съдействие без дисциплинарни съображения или бюрократични формалности“. Естествено, това е любимата част на обикновените полицаи. ОИП отговаря единствено пред вътрешния министър, назначаван пряко от кралицата, посредством главния прокурор, когото кралицата лично е произвела в граф, така че да може да носи церемониален шарф, докато се навърта край обществените тоалетни нощно време.

Но действителният, реален началник на отряда е един бивш полковник от специалните части, мой бивш съученик, който заема любопитно наречения пост „главен старши директор“ на ОИП. Много способно момче, казва се Мортланд. И много обича да причинява болка на хората.

Той очевидно нямаше да има нищо против да ми причини малко болка още в този момент, на място, с чисто познавателна цел, ако до вратата не продължаваше да се навърта Джок, като от време на време възпитано се оригваше, за да ми напомни, че е на разположение, ако

имавам нужда от него. Джок е нещо като пълната противоположност на Джийвс от книгите на Удхаус: мълчалив, изобретателен, дори изпълнен с уважение, когато му скимне, но повече или по-малко пиян през цялото време и склонен да удря хората в лицето, докато не станат на кайма. В днешно време човек не може да работи като търговец на изкуство, ако си няма главорез, а Джок е един от най-добрите в занаята. Имам предвид „беше“, разбира се.

А след като ви представих Джок — фамилията му ми убягва, но бих предположил, че е тази на майка му, — най-добре да ви кажа и няколко неща за себе си. Казвам се Чарли Мордекай. Имам предвид, наистина съм кръстен „Чарли“; мисля, че майка ми се е опитвала да си го върне за нещо на баща ми. Фамилното ми име е нещо, към което нямам никакви забележки: в него има доза античност, щипка еврейство, намек за корумпираност — кой колекционер ще се откаже от възможността да кръстоса шпаги с търговец на изкуство на име Мордекай, за Бога? Аз съм в разцвета на силите си, ако това изобщо ви говори нещо, едва достигам среден ръст, за съжаление съм с над средното тегло и притежавам интригуващи останки от някога забележителна външност. (Понякога, на приглушено осветление, след като си глътна корема, едва ли не се харесвам.) Обичам картините, парите, мръсните вицове и пиенето. И съм преуспял. Още в сравнително уважаваното си второразредно частно училище открих, че почти всеки може да победи в битка, ако е готов да бръкне с палец в окото на противника си. Знаете ли, че повечето хора не могат да се принудят да го направят?

В допълнение към това аз имам и благородническа титла, защото татко беше Бърнард, пръв барон Мордекай от Силвърдейл в палатинат Ланкастър. Беше вторият по значение търговец на изкуство на века и отрови целия си живот с непрестанни усилия да изкара галерия „Дювин“ от играта, като надува цените дори повече от тях. Официалната причина да получи титлата барон беше това, че подари на държавата личната си колекция от добри, но непродаваеми картини на обща стойност триста хиляди лири стерлинги, но действителната беше това, че се съгласи да забрави нещо неудобно, което знаеше за един друг човек. Мемоарите му ще бъдат публикувани след смъртта на брат ми — да кажем, някъде през април следващата година, ако имаме късмет. Препоръчвам ви ги.

Междувременно в схлупената колиба на Мордекай старото сламено чучело Мортланд се измъчваше — или поне се преструваше, че се измъчва. Той е ужасен актьор, но освен това е доста ужасен дори когато не се прави, така че понякога е трудно да го разбере човек, ако схващате какво имам предвид.

— Стига бе, Чарли — нацупи се той.

Помръднах едната си вежда достатъчно, за да му напомня, че не сме били съученици чак толкова наскоро.

— Какво имаш предвид, когато казваш „Стига бе“? — попитах аз.

— Имам предвид, че няма нужда да се преструваме на идиоти.

Хрумнаха ми три различни остроумни отговора на тази реплика, но установих, че не ми се занимава. Има случаи, когато съм готов за словесен дуел с Мортланд, но този беше от другите случаи.

— И какво по-точно — попитах го разумно аз — бих могъл да ти кажа, което ти би могъл да си мислиш, че би искал да знаеш?

— Каквато и да е следа по случая с откраднатата картина на Гоя — отговори той с пораженческият си тон на магаренцето Йори.

Ледено повдигнах една-две вежди. Той се повъртя на фотъйола ми.

— Нали разбираш, че има и дипломатически съображения? — добави скръбно той.

— О, да — отговорих аз с известно задоволство. — Представям си.

— Само едно име или адрес, Чарли. Или каквото и да е всъщност. Все трябва да си чул нещо.

— А къде е доброто старо qui bono? — попитах аз. — Къде е прословутият морков? Или пак ще разчиташ на това, че сме били съученици?

— Това може да ти спечели много мир и спокойствие, Чарли. Освен ако, разбира се, самият ти не участваш в случая с Гоя като основен играч.

Потънах в театрален размисъл, като внимавах да не издавам нетърпението си, и междувременно се наливах с истинския портвайн „Тейлър“, реколта '31, с който беше пълна чашата ми.

— Добре — казах най-сетне аз. — Говорим за един тип от Националната художествена галерия, на средна възраст, с доста

грубоват речник. Казва се Джим Търнър.

Евтината химикалка на Мортланд радостно заподскача по служебния му бележник.

— Как му е пълното име? — попита делово той.

— Джеймс Малорд Уилям.

Той понечи да го запише, но после спря и ме изгледа зловещо.

— Роден 1775, починал 1851 година — продължих бодро аз. — И през цялото време е крадял от Гоя. Но и старият Гоя си е бил голям гепард, не мислиш ли?

Никога през живота си не съм бил толкова близо до това да получа един тупаник в мутрата. За късмет на онова, което беше останало от патрицианския ми профил, точно в този момент влезе Джок, понесъл телевизионния приемник в ръцете си като неомъжена майка, горда с извънбрачния си младенец. Мортланд остави благоразумието си да надделее.

— Ха-ха — каза учтиво той и прибра бележника си.

— Днес е сряда, нали разбираш — обясних му аз.

— ?

— Дават кеч. По телевизията. Двамата с Джок никога не пропускаме да гледаме това предаване — толкова много от неговите приятели участват. Не искаш ли да останеш да го гледаме заедно?

— Приятна вечер — каза Мортланд.

В продължение на почти цял час двамата с Джок забавлявахме и себе си, и специалните разузнавателни средства на ОИП с пъшкането и крясъците на кечистите от свободна категория, както и с невероятно смисления коментар на господин Кент Уолтън — единственият човек, за когото се сещам, който наистина си разбира от работата.

— Този наистина си разбира от работата и т.н. — казах аз на Джок.

— Аха. За момент си помислих, че ще откъсне ухото на тоя другия педераст.

— Не, Джок, не говоря за Пало. Говоря за Кент Уолтън.

— На мене ми прилича на Пало.

— Няма значение, Джок.

— Добре, господин Чарли.

Беше чудесно забавление: всички злодеи безсрамно мамеха, съдията никога не успяваше да ги хване, но добрите винаги

побеждаваха в последния момент, при това с туш. Освен в схватката с Пало, разбира се. Крайно удовлетворително. Удовлетворителна беше и мисълта за всички интелигентни млади полицаи от кариерата, които вероятно вече бяха заети да проверяват всички картини на Търнър в Националната художествена галерия. В Националната художествена галерия има много картини на Търнър. Мортланд беше достатъчно умен, за да разбере, че нямаше да пусна това съмнително остроумие само за да го подразня: щяха да проверят всичко от Търнър. И неговите хора несъмнено щяха да открият плика, пхнат зад една от картините. А вътре — отново без никакво съмнение — щеше да бъде една от онези фотографии.

Когато завърши и последната схватка — която за разнообразие приключи с драматичен ключ през кръста, — двамата с Джок пихме уиски, както винаги правим във вечерите за кеч. „Ред Хакъл Делукс“ за мен и „Джони Уокър“ за Джок. Той наистина го предпочита; освен това знае мястото си в живота. Към този момент, разбира се, вече бяхме откачили малкия микрофон, който Мортланд така небрежно беше оставил зад облегалката на моя фотьойл. (Преди това на него седеше Джок, така че специалните разузнавателни средства несъмнено бяха записали и други невъзпитани шумове, освен онези от кеча.) Джок, в рядка проява на въображение, пусна малкия бръмбар в една широка чаша за уиски, която напълни с вода, и добави една таблетка алка-зелцер. След това се разкикоти — нещо ужасяващо и за очите, и за слуха.

— Успокой се, Джок — казах му аз, — защото имаме работа. *Que hodie non est, eras erit*^[1] — иначе казано, очаквам да бъда арестуван утре около обед. Ако е възможно, това трябва да стане в парка, така че да предизвикам скандал, в случай че ми се стори подходящо да го направя. Веднага след това този апартамент ще бъде претърсен. В този момент ти не бива да си тук, както и знаеш какво. Сложи го под гюрука на МГВ-то, както и предишния път, и откарай колата на сервиз при Спиноза. На всяка цена трябва да я оставиш при самия господин Спиноза. И да бъдеш там точно в осем. Разбра ли?

— Да, господин Чарли.

С тези думи той се заклатушка към стаята си в дъното на коридора, откъдето продължиха да се разнасят кикотене и щастливи пръдни. Стаята му беше спретната, просто обзаведена и винаги

проветрена: точно такава стая, каквато щеше да бъде стаята на вашия син, ако вашият син беше бойскаут. На стената виси диаграма, която показва системата на чиновите в британската армия; на масичката до леглото е сложена фотография в рамка на Шърли Темпъл; върху скрина има модел на галеон, който не е съвсем завършен, и спретната купчина броеве на списанието „Мотосвят“. Доколкото знам, Джек използваше дезинфектант с аромат на борови иглички вместо афтършейв.

Моята собствена спалня е достоверна реконструкция на работното помещение на скъпа куртизанка от последната декада на XVIII век. За мен тя е пълна с безценни спомени, но вие — благоприличните читатели с вкус към британската култура — вероятно щяхте да повърнете, ако я видите. Но какво да се прави.

Потънах в щастлив сън без сънища, защото няма нищо по-добро от кеча в свободна категория, за да пречисти душата с жалост и страх; това е единственият катарзис, който заслужава това определение. Нито пък има сън, който да е по-сладък от съня на несправедливите.

Беше сряда срещу четвъртък и никой не ме събуди чак до сутринта.

---

[1] Каквото не е готово днес, утре ще бъде (лат.) — перифразиране на латинската сентенция *Qui non est hodie, eras minus aptus erit* — Който не е готов днес, утре още по-малко ще бъде. — Б.р.

↑

2

*Стоя пред теб, от плът и кръв,
да, звяр — но аз съм си такъв,
и с малко грим, зъби, опашка
и поведение дивашко
бих всявал ужас в Божиите твари,
бих мачкал дръзките бунтари...
Макар че по-уютно е, нали,
прибран във топлата си хижа,
да пиеш шери, докато вали,
а времето се ниже...*

„Апология на
епископ Блуграм“, Робърт
Браунинг

Никой не ме събуди чак до десет часа на следващото прекрасно лятно утро, когато в спалнята ми влезе Джок с чая ми и канарчето, което изливаше цялото си малко сърчице в своята песен, както обикновено. Пожелал добро утро и на двамата: Джок предпочита да поздравявам канарчето, а какво ми струва да му угаждам за такава дреболия.

— Ах — добавих аз, — добрият стар индийски чай, който утешава сетивата!

— Ъ?

— Давай джентълменските одеяния, най-жълтите ми обувки и любимата зелена шапка — продължих да цитирам аз, този път по-точно. — Отивам в парка да се отдам на пасторални танци.

— Ъ?

— О, няма значение, Джок. Това беше реплика на Бъртрам Устър^[1], а не моя.

— Добре, господин Чарли.

Често си мисля, че Джок трябва да се заеме със скуош. От него ще излезе чудесна стена.

— Закара ли MGB-то, Джок?

— Аха.

— Добре. Всичко наред ли е?

Това беше глупав въпрос, разбира се, и аз веднага си платих за него.

— Аха. Е, всъщност онова, нали се сещаш, беше прекалено голямо, за да се събере под гюрука, така че се наложи да изрежа малко от гърба, сещаш ли се.

— Изрязал си какво... не си какво, Джок?!...

— Спокойно, господин Чарли, просто се шегувам.

— А, добре тогава, Джок. Отлично. Господин Спиноза каза ли нещо?

— Аха, каза една мръсна дума.

— Да, предполагам.

— Аха.

Заех се с обичайния schrecklichkeit^[2] по ставането, пред който се изправям всеки ден. Подпомаган от Джок, предпазливо се придвижих от душа до бръснача и от таблетката декседрин до непоносимия избор на вратовръзка; така че в крайна сметка четирийсет минути по-късно пристигнах жив и здрав на подстъпите към закуската — единствената закуска, която заслужава това наименование, закуската на френските железничари: великанска купа кафе, подсилено, подправено и поръбено с ром. Готово. Дори не ми беше станало толкова лошо, че да повърна. Охлювът беше на върха на тръна, ако ми позволите да цитирам само едно от безбройните сравнения на Браунинг.

— Всъщност не мисля, че изобщо притежаваме зелена шапка, господин Чарли.

— Няма значение, Джок.

— Мога да изпратя дъщеричката на портиерката до „Локс“, ако желаете?

— Не, няма нужда, Джок.

— Тя веднага ще изтича, за половин крона.

— Не, наистина няма нужда, Джок.

— Добре, господин Чарли.

— Трябва да излезеш от апартамента най-късно след десет минути, Джок. Разбира се, тук не бива да остават никакви огнестрелни оръжия и други подобни. Всички аларми да бъдат включени и свързани. Фоторекордерът да бъде зареден с филм и готов за действие — и прочие.

— Аха, и прочие.

— „Аха“ — потвърдих аз, като закачих чифт кавички на думата, какъвто съм си езиков сноб.

И тъй, представете си представителния развратник, който елегантно се спуска по улица „Ъпър Брук“ в централен Лондон с вдигнати платна към парка „Сейнт Джеймс“ и нови приключения. На скулата ми потрепваше едно миниатюрно мускулче — вероятно според най-добрите традиции в този жанр, — но с изключение на това бях напълно светски, спокоен, готов да купя букетче виолетки от първата старица и да ѝ подхвърля един златен суверен; капитан Хю Дръмънд-Мордекай, носител на Военен кръст, трета степен, с популярна песничка между подсвиркващите си зъби и копринени долни гащи между старателно напудрените си задни бузи, Господ да го благослови.

Разбира се, те ме последваха от мига, в който се появих — макар че, технически погледнато, не ме „последваха“, а осъществиха „прехващане“, при това го осъществиха много добре (все пак момчетата от ОИП преминават цяла година обучение, за Бога), — но не ме прибраха толкова скоро, колкото си мислех. Минах няколко пъти напред-назад покрай езерото (като подхвърлях непростими забележки на моя приятел пеликана), но те само се преструваха, че разглеждат абсурдните си шапки от вътрешната страна (където несъмнено бяха натъпкани двупосочни радиостанции) и си отправяха потайни сигнали с червендалестите си мазолести ръце. Започнах да си мисля, че съм надценил Мортланд, и вече се канех да си бия камшика в посока към клуб „Реформа“, където да накарам някой да ми сервира лек обяд — ако не знаете, техният студен бюфет е най-добрият в света, — когато:

Те се появиха. По един от двете ми страни. Огромни, убедени в собствената си правда, способни и смъртоносни, тъпи като подметки, безскрупулни, мрачни, зорки, изпълнени с тиха и нежна омраза към мен.

Единият от тях сложи ръка на китката ми, за да ме задържи.

— Я се махай — потреперих от възмущение аз. — Къде си мислиш, че се намираш — в Хайд парк?

— Господин Мордекай? — изръмжа нещо той.

— Престани да ми ръмжиш нещо — възразих аз на момента. — Много добре знаеш, че съм аз.

— В такъв случай трябва да ви помоля да дойдете с мен, господине.

Изгледах го. Нямах представа, че някой все още използваше тази фраза. Бях... коя дума ми трябва, „втрещен“?

— Ъ? — казах аз, като свободно цитирах Джок.

— Трябва да дойдете с мен, господине.

Вече се чувстваше удобно в ролята си и дори беше започнал да се вживява в нея.

— Къде ще ме водите?

— Къде бихте искали да ви заведем, господине?

— Ъ-ъ, ами... вкъщи?

— Опасявам се, че това е невъзможно, господине. Там няма да имаме достъп до нашата екипировка, нали разбирате.

— Екипировка? О, да. Разбирам и още как. Божичко.

Премерих си пулса, преброих червените си кръвни телца и някои други жизненоважни части от тялото. Екипировка. Дявол да го вземе, двамата с Мортланд бяхме съученици. Опитвах се да ме стреснат, това беше очевидно.

— Опитвате се да ме стреснете, това е очевидно — казах аз.

— Не, господине. Все още не, господине.

Можете ли да измислите остроумен отговор на тази реплика? И аз не можах.

— О, ами добре тогава. Към Скотланд Ярд, предполагам? — казах бодро аз, но не се надявах особено на това.

— Всъщност не, господине, това също е невъзможно, нали разбирате. Там всички са ужасно тесногръди. Ние си мислехме за нашия Санаториум, в Ешър.

Веднъж, в пристъп на желание да излее душата си, Мортланд ми беше разказал за техния „Санаториум“ — няколко дни след това сънувах кошмари.

— Не, не, не, не, не, не и не — извиках радостно аз. — Нека в никакъв случай да не си правим труда да ходим чак дотам.

— Тогава — обади се Грозник Номер Две, като за пръв път даде воля на езика си — какво ще кажете за вашата малка вила в провинцията, до Стоук Поугс?

Трябва да си призная, че в този момент може би съм пребледнял малко. Личният ми живот е отворена книга за всички, но все пак си мислех, че „Горещото“ е убежище, за което знаят единствено няколко особено близки приятели. Там нямаше нищо, което наистина да може да се нарече незаконно, но и аз самият притежавам известна екипировка, която би могла да се възприеме като твърде фриволна. Говоря за неща, които би разпознал господин Норис, героят на Кристофър Ишъруд, ако разбирате какво имам предвид.

— Малка вила? — отвърнах аз, бърз като светкавица. — Малкавила малкавила малкавила...

— Да, господине — каза Грозник Номер Две.

— Уютна и уединена — добави неговият другар в игрите.

След няколко неуспешни опита най-сетне успях да дам предложението (вече невъзмутимо, небрежно и елегантно), че би било най-удачно да отидем на гости на стария Мортланд; чудесно момче, двамата сме били съученици и прочие. Двамата изглеждаха готови да приемат всяко мое предложение, стига да е това, и в следващия момент тримата вече бяхме натъпкани в едно случайно минаващо такси, а Г.Н.Д. съобщаваше адреса на ухото на шофьора, все едно не знаех адреса на Мортланд също толкова добре, колкото и кода на собствената си данъчна декларация.

— Нортхамптън парк, Кенънбъри? — разкикотих се аз. — Старият Мортланд е започнал да твърди, че живее в Кенънбъри?

Двамата ми се усмихнаха мило. Беше почти също толкова ужасно, колкото вежливата усмивка на Джок. Телесната ми температура падна с цели два градуса, заклевам се. По скалата на Фаренхайт, разбира се — нямам никакво желание да преувеличавам.

— Имам предвид, че Нортхамптън парк едва-едва влиза в границите на Излингтън — продължих да дърдоря аз, декресчендо. — Даже е в Нюингтън Грийн, ако питате мен. Имам предвид, що за абсурдно...

Току-що бях забелязал, че във вътрешността на случайно минаващото такси липсваха някои от обичайните елементи от интериора, например лепенки с дневните и нощните тарифи, реклами

и дръжки на вратите. За сметка на това вътре имаше радиостанция и един-единствен чифт белезници, закачени за стоманена халка на пода. Така че, общо взето, млъкнах.

Двамата явно не смятаха, че имат нужда от белезниците; просто седяха и ме гледаха замислено, почти топло, все едно бяха някакви лели, които се питаха какво ли ще искам за следобедна закуска.

Пристигнахме пред къщата на Мортланд в същия момент, в който откъм „Болс Понд Роуд“ се зададе неговото бутафорно „Мини“. Колата му се паркира доста зле и изплю Мортланд, разгневен и подгизнал.

Това беше едновременно добра и лоша новина.

Добра, защото означаваше, че Мортланд няма как да е прекарал твърде много време в обсадата на апартамента ми — Джок очевидно беше задействал алармите, както беше инструктиран, и Мортланд, след като ловко беше разбил входната ми врата, се беше сблъскал с воя на сирената, могъщ като рева на дивите волове от Стария завет, а след това и с поразяващия потоп на автоматичните противопожарни пръскачки. Нещо повече, в купона се беше включил и пронизителният звънец, монтиран недостижимо високо на фасадата, а в полицейския участък на улица „Халф Мун“ и в централата на улица „Брутън“, където се помещава една охранителна агенция с международна известност, която винаги наричам „Гепи Секюрити“, едновременно бяха започнали да мигат сигнални светлини. В същото време миниатюрната автоматична камера, японско производство, щеше да е започнала да прави по една снимка в секунда от наблюдателния си пост на полилея, а най-лошото от всичко е била фурията, която изпълнява ролята на портиерка в моето жилище и с увлечение използва острия си език със същото умение, с което някой бур размахва камшика си за добитък.

Много преди да се сприятеля с господин Спиноза, той беше накарал няколко от своите приятели да „навестят апартамента ми“, както се казва в техните среди, така че знаех каква е процедурата. Шумът на звънците и сирените беше оглушителен, водната стихия беше неминуема, сблъсъкът между широкоплещестите момчета от патрулните коли, рунтавите момчета от охранителната агенция и обикновените разбойници беше просто ужасяващ, а далеч над всичко

това като банши се беше разнасял злостният вой на портиерката. „Горкият Мортланд“, помислих си аз.

Може би на това място трябва да обясня, че:

а. Членовете на ОИП по очевидни причини не носят служебни документи и пазят самоличността си в тайна от обикновените полицаи, защото част от работата им се състои в това да се разправят с полицаи, кривнали от правия път.

б. Определени злодеи от подземния свят в последно време проявяват завидна прозорливост и нарочно изпълняват преднамерено несръчни и неприятни „удари“, като се представят за членове на ОИП.

в. Обикновените полицаи не са големи почитатели дори на истинските членове на ОИП и:

г. Безмозъчните побойници от моята охранителна агенция винаги пускат в действие газовите си пистолети, двупосочните си радиостанции, спрейовете с анилинова боя, служебните си добермани и гумените си палки далеч преди да започнат да задават въпроси.

Божичко, какъв хаос трябва да е било. А благодарение на миниатюрната камера щях да имам възможността да накарам госпожа Спон да направи цялостна смяна на обзавеждането — нещо, за което много отдавна беше станало време — за сметката на някой друг.

Но освен това, Божичко, колко разгневен трябва да беше Мортланд.

Да, разбира се, точно това беше лошата новина. Той ми хвърли един яростен поглед, докато безшумно (едрите мъже се придвижват с изненадваща лекота и т.н.) се изкачваше по стълбите към входната врата, изпусна си ключовете, изпусна си шапката, настъпи я и най-сетне успя да отвори вратата, за да влезе в къщата си, следван от нас. Предположих, че всичко това не вещае нищо добро за Ч. Мордекай. Грозник Номер Две отстъпи крачка встрани, за да ме пусне да вляза преди него, и ме погледна с такава доброта, че усетих как закуската ми кипна в малкото черво. Смело стиснах задните си бузи, влязох с небрежна крачка в дома на Мортланд и с толерантна насмешка огледах това, което сигурно наричаше „Салона“. Не бях виждал такива завеси от деня, в който съблазних директорката на общежитието в частното ми училище; килимът сякаш беше избягал от фоайето на някой провинциален киносалон, а тапетите бяха декорирани с малки сребристосиви стилизирани лилии. Да, наистина. Всичко беше

безупречно чисто, разбира се. Човек можеше да се храни направо от пода, стига преди това да си затвори очите за интериора.

Казаха ми, че мога да седна, и всъщност ме насърчиха да го направя. Усещах как черният ми дроб, натежал и мрачен, притиска сърцето ми. Вече не исках никакъв лек обяд.

Мортланд се появи отново, преоблечен и подсушен. Беше дошъл на себе си и отново беше жизнерадостен, както обикновено.

— Гледай ти, гледай ти — провикна се той, като потъркваше ръце. — Гледай ти.

— Трябва да тръгвам — казах твърдо аз.

— Не, не, не — провикна се той. — Ти току-що пристигна! Какво искаш за пиене?

— Уиски, моля.

— Отлично.

Той си наля едно голямо уиски, но не даде на мен. „Ха-ха“, помислих си аз.

— Ха-ха — казах на глас дръзко.

— Хо-хо — не ми остана дължен той.

В продължение на следващите пет минути седяхме мълчаливо — те явно очакваха да започна да дърдоря и да протестирам, а аз бях твърдо решен да не правя нищо подобно, но все пак малко се притеснявах да не разгневя Мортланд още повече, отколкото вече беше разгневен. Минутите продължиха да се влачат една след друга. Чувах някакъв голям, евтин джобен часовник, който тиктакаше откъм жилетката на някой от Грозниците — толкова бяха старомодни. Навън по тротоара тичешком премина някакво имигрантско дете, като крещеше „М’Гава! М’Гава!“ или нещо друго, което звучеше по същия начин. Лицето на Мортланд се беше отпуснало в самодоволната усмивка на господаря на имението, обграден от приятелите и близките си хора, напоен с портвайн и приятни разговори. Жежката, дразнеща тишина, изпълнена с далечното жужене на трафика навън, продължаваше да упорства. Ходеше ми се до тоалетната. Те все така ме гледаха учтиво и внимателно. Вещо.

Най-сетне Мортланд се надигна на крака с изненадваща лекота (и т.н.) и сложи една плоча в грамофона, като старателно нагласи звука на големите си квадрифонични стереоколони. Беше онази чудесна плоча със записи на влакове, която си купувахме всички, когато за пръв

път през живота си можехме да си позволим стереоуредба. Никога не ми омръзва да я слушам.

— Морис — обърна се вежливо Мортланд към един от двамата си хулигани. — Ще бъдеш ли така добър да донесеш акумулатора от дванайсет волта високо напрежение, който се зарежда в мазето?

— И, Алън — продължи той. — Ще бъдеш ли така добър да дръпнеш завесите и да свалиш панталоните на господин Мордекай?

Добре, какво може да направи човек, когато му се случи подобно нещо? Да се бори? Какво изражение трябва да се появи на това лице от добро потекло? Презрение? Възмущение? Достолепно равнодушие? Все още бях зает да избира най-подходящото изражение, когато умело ми свалиха гащите, но успях да открия в себе си единствено неподправена паника. Мортланд тактично се обърна с гръб и се зае да изцеди още няколко децибела от стереоуредбата си. Морис — в мислите си винаги ще го наричам Морис — вече беше поставил точно на мястото ѝ първата клема на акумулатора цяла половин минута преди Мортланд да направи невъзпитан жест, с който му нареди да постави и втората. В прекрасен синхрон точно в този миг експресният влак „Летящият шотландец“ стереофонично наду свирката си, за да предупреди пътниците на приближаващия железопътен прелез. Аз се опитах да го надвикам, макар и в моно.

И тъй продължи безкрайният ден. Не повече от няколко минути, трябва да призная. Мога да понеса всичко друго, но не и болката; нещо повече, мисълта за това, че някой съзнателно ми причинява болка и няма нищо против да го прави, силно ме разстройва. Те сякаш инстинктивно знаеха точния миг, в който бях решил да извикам за милост, защото след като се свестих, вече ми бяха вдигнали панталоните и на три инча разстояние от върха на носа ми вече ме очакваше голяма чаша уиски и ми намигаше с мехурчетата от сода по ръба. Изпих я, докато лицата им болезнено изплуваха на фокус; всички изглеждаха мили и доволни от мен. Чувствах се така, сякаш се гордееха с мен.

— Добре ли си, Чарли? — попита ме разтревожено Мортланд.

— Трябва да отида до тоалетната — отговорих аз.

— Така и ще стане, скъпо мое момче, така и ще стане. Морис, помогни на господин М.

Морис ме заведе на долния етаж, до тоалетната на децата; имаше още един час, докато се приберат от училище, както ми обясни той. По стените на тоалетната имаше катерички и зайчета, нарисувани от детската илюстраторка Маргарет Тарант. Открих, че ми действат успокояващо. Имах нужда от успокояване.

Когато се върнахме в Салона, от стереоуредбата се разнасяше „Лебедово езеро“, моля ви се. Мортланд е много просто устроен човек: сигурно пуска на грамофона си „Болеро“ на Равел, когато иска да съблазни някоя продавачка.

— Кажи ми всичко — каза той нежно, почти гальовно, все едно имитираше някой лекар от улица „Харли“, който се занимава с нелегални аборти.

— Боли ме отзад — проплаках аз.

— Да, да — съгласи се той. — Но аз говорех за фотографията.

— Аха — казах мъдро аз, като поклацах глава. — Потокрафията. Това уиски ми беше прекалено много на пражан стомаг. Нали знаете, че не съм обядвал?

С тези думи аз им върнах обратно част от уискито по особено драматичен начин. Мортланд изглеждаше раздразнен от това, но според мен ефектът върху тапицерията на дивана му беше по-скоро подобрение. Следващите две-три минути преминаха по начин, който не нанесе съществени вреди на новопостигнатата ни доброжелателност. Мортланд ми обясни, че наистина бяха открили една фотография зад картина на Търнър в Националната художествена галерия тази сутрин в 5:15 часа. Картината беше „Одисей осмива Полифем“ (№508). Той продължи с официалния тон, който използваше в съдебната зала:

— Фотографирани са двама, хм, пълнолетни мъже, които, хм, по взаимно съгласие, хм.

— Участват в сексуален акт?

— Точно така.

— И лицето на единия от двамата е изрязано от снимката?

— И двете лица са изрязани.

Станах и отидох дотам, където си бях оставил шапката. Двете горили не помръднаха, но изглеждаха някак си бдителни. И без това не бях във форма да избягам, като се хвърля през прозореца. Бръкнах в шапката си, откъснах малко от подплатата и извадих малкия изрязан

овал от фотографията, за да го дам на Мортланд. Той го изглежда безизразно.

— Е, скъпо мое момче — каза тихо той. — Не бива да ни държиш в напрежение. Кой е този господин?

Беше мой ред да го погледна.

— Наистина ли не знаеш?

Мортланд отново го погледна.

— В днешно време има много повече лицево окосмяване — подсказах му аз.

Той поклати глава.

— Казва се Глоуг — казах му аз. — По някаква скверна причина приятелите му го наричат „Дълбокото гърло“. Той сам се е снимал. Докато е учил в Кеймбридж.

Мортланд изведнъж и съвсем необяснимо много се притесни. Както и двамата му другари, които се скупчиха около него и започнаха да си подават миниатюрната фотография от ръка на мръсна ръка. После всички започнаха да кимат — отначало несигурно, а после все по-сигурно. Бяха доста смешни, но аз се чувствах твърде уморен, за да мога да се насладя на това зрелище както трябва.

Мортланд рязко се завъртя към мен, вече със злокобно изражение.

— Стига толкова, Мордекай — каза ми той без следа от предишната вежливост. — Този път ще ми кажеш всичко. Веднага, преди да съм се ядосал.

— Сандвич? — помолих смирено аз. — Бутилка бира?

— След това.

— О, добре. Глоуг, по прякор Дълбокото гърло, дойде при мен преди три седмици. Даде ми тази изрезка от фотография, на която се вижда собственото му лице, и ми каза да я съхранявам на сигурно място, защото тя е сигурна защита за него и сигурен доход за мен. Не искаше да ми каже нищо повече, но аз знаех, че не се опитва да ме измами, защото се бои до смърт от Джок. Каза, че всеки ден след това ще ми се обажда по телефона и ако пропусне и един ден, това ще означава, че има неприятности и аз трябва да ви кажа да търсите Търнър в Националната художествена галерия. Това е всичко. Доколкото знам, няма нищо общо с откраднатата картина на Гоя — просто използвах възможността да ви информирам. Наистина ли е

загазил Дълбокото гърло? Да не сте го затворили във вашия проклет Санаториум?

Мортланд не отговори. Вместо това седеше и ме гледаше, като потъркваше бузата си с неприятен, тих, стържещ звук. Едва ли не чувах как си мисли дали акумулаторът няма да изцеди още малко информация от мен. Надявах се, че не: истината трябваше да му се сервира на внимателно премерени порции, така че да предизвика добър апетит за по-нататъшни лъжи.

В крайна сметка Мортланд може би реши, че му казвам истината, доколкото е възможно; или може би сметна, че и без това си има предостатъчно проблеми, за които да се тревожи.

Но всъщност нямаше никаква представа колко много трябваше да се тревожи.

— Махай се — каза ми накрая той.

Аз си взех шапката, сложих си я и се отправих навън.

— Да не напускам града, нали? — подсказах му от вратата.

— Не напускай града — съгласи се разсеяно той.

Не ми се искаше да му напомням за сандвича.

Наложих се да вървя цели мили, преди да успея да си хвана такси. Всичките дръжки на вратите му си бяха на мястото. Веднага заспах със съня на добър, успешен лъжец. Божичко, какъв хаос цареше в апартамента. Обадих се по телефона на госпожа Спон, за да я уведомя, че най-сетне съм готов да направим смяната на обзавеждането. Тя дойде преди вечеря и ни помогна да изчистим и да подредим — успехът не я беше разглезил, — а след това прекарахме един щастлив час пред камината, като избирахме завеси, тапети и всякакви други неща, а накрая тримата заедно седнахме на масата в кухнята и погълнахме огромна английска закуска, каквато малцина са способни да приготвят в днешно време.

След като госпожа Спон си тръгна, аз се обърнах към Джок:

— Знаеш ли какво, Джок?

А той каза:

— Не.

— Мисля, че господин Глоуг е мъртъв.

— Алчност, предполагам — каза лаконично Джок. — И кой го е убил според вас?

— Мисля си, че е бил господин Мортланд. Но освен това си мисля, че за пръв път в живота му се иска да не го беше направил.

— Ъ?

— Именно. Е, лека нощ, Джок.

— Лека нощ, господин Чарли.

Съблякох се и намазах още малко „Божествена помада“ върху раните си. Изведнъж усетих непреодолимо изтощение — винаги се чувствам така след мъчения. Джок беше сложил термофор в леглото ми, Господ да го благослови. Той винаги знае от какво имам нужда в такива случаи.

---

[1] Герой от романите на П. Г. Удхаус; превод на Жечка Георгиева — Б.р. ↑

[2] Кошмар (нем.). — Б.р. ↑

3

*Щом калната земя зад мен остана
огромна черна птица — като врана,
но много по-голяма, със криле
на дракон прелетя над мен и ето —
хълмисти склонове изместиха полето,
простирайки се докъдето поглед стига —
масивна и назъбена верига,
обгърнала ме като плътен чер саван;
изглежда, бях попаднал във капан.*

„Чайлд   Роланд
кулата достигна“

Зората пукна за мен точно в десет сутринта, с една от най-великолепните чаши, от които някога съм имал привилегията да отпивам на малки палави глътки. Гласът на канарчето беше в отлична форма. Охлювът отново беше на върха на тръна и по всичко личеше, че не се кани да слезе оттам. Почти не ми мигна окото, когато мехурите от акумулатора на Мортланд напомниха за присъствието си, макар че в един етап от утрото все пак открих, че копнея за младата гъска с пухкави пера, за която говори Пантагрюел.

Проведох един дълъг разговор по телефона с моите застрахователи, за да им обясня как могат да ухапят Мортланд за повредите, нанесени върху моето вътрешно обзавеждане, като им обещах фотографиите на нашествениците в мига, в който Джок ги прояви.

След това се издокарах с лек костюм от фин камгарен плат, подходящ за тропически климат, шапка с широка вълниста периферия и чифт обувки от напа, произведени от Джон Лоб в миг, в който е бил осенен свише. (Вратовръзката ми, ако не ме лъже паметта, беше от

фулар, в онзи нюанс на жълто-зеленикавото, който французите така очарователно наричат *merde d'oise*^[1], макар че дори не мога да си представя защо ви интересува това.) Облечен по този начин — и положил вазелин на мехурите си, — аз се отправих на разходка в парка, за да проверя как я карат пеликанът и останалите ми пернати приятели. Всички бяха в страхотна форма. Все едно искаха да кажат: „Това време е просто отлично, приятелю.“ Дадох им благословията си и продължих.

Следващата ми спирка беше да сляза под нивото си в квартала на галериите, където внимавах да не се разкикотя, докато разглеждах витрините с изкуство — пардон, арт, — обкичени с парцаливи пейзажи от Шейър и мърляви натюрморти от Кукук. Насам, народе. След известно време се убедих, че нямам опашка (запомнете това, защото ще се окаже важно) нито отпред, нито отзад, и се шмугнах в „Мейсънс Ярд“. Там също има галерии, разбира се, но аз се бях запътил на посещение при господин Спиноза, който се занимава с изкуство по един строго специализиран начин.

Мойше Спиноза Барзилай в действителност е „Базил Уейн & Ко.“ — луксозният автомобилен бутик, за който дори вие, невежи мои читатели, би трябвало да сте чували, макар и не повече от нула цяло и един процента от вас някога ще бъдат в състояние да си позволят дори една броня от него, да не говорим за тапицерията му, подходяща за кралски особи. Освен ако, разбира се, вкусовете ви като читатели не съответстват на мястото ви в живота и всъщност сте индийски махараджи или собственици на петролни кладенци в Тексас.

Господин Спиноза се занимава със създаването на уникални каросерии за най-великите автомобили в света. Той е чувал за другите две компании в този бизнес — „Хупър“ и „Мълинър“ — и говори за тях с добри, макар и малко мъгляви чувства. Вероятно би приел да възстанови някой винтидж „Ролс-Ройс“, „Инфанта“ или „Мерцедес“, ако е в настроение. Сигурно би приел да разговаря и с потенциален клиент, който притежава „Бугати“, „Корд“, „Хирондел“ или осемцилиндров „Лийланд“. Както и със собственик на автомобил от около три други марки. Но ако поискате от него да сложи плетени тръстикови седалки и сребърен контейнер за презервативи в любимото ви „Мини“ или да вгради сгъваемо канапе за прелюбодеяние на мястото на седалките във вашия „Ягуар“, той просто ще ви се изплное в

лицето. Имам предвид наистина! Любимата му кола за работа е „Испано-Суиза“ — или „Изър-Суизър“, като я нарича той. И аз не мога да го разбера, но това е положението.

Освен това от време на време се занимава и с престъпна дейност. За него това е нещо като хоби. Очевидно не го прави заради парите.

Понастоящем той работеше по поръчка на най-добрия ми клиент, за когото възстановяваше един „Ролс-Ройс“, модел „Силвър Гоуст“, на достопочтена възраст, и точно за това бях дошъл при него — или поне почти точно за това. Моят клиент, Милтън Крампф (да, честно), беше закупил автомобила от един откровен злодей, който на свой ред го беше открил в някакъв селскостопански двор, качен на трупчета, където беше задвижвал резачка за слама и белачка за репи след дългата си кариера като превозно средство за добитък, катафалка, семеен автомобил, спортно комби за лов, аристократичен сватбен подарък и мобилна любовна квартира за кралски особи — в обратен ред, разбира се. Господин Спиноза му беше намерил шест колела от артилерийско оръдие в отлично състояние по сто лири стерлинги парчето, беше изработил прецизно копие на каросерията на парадния кабриолет на белгийското кралско семейство и го беше боядисал с шестнайсет пласта кралско бяло, всеки от които беше двукратно полиран, така че вече беше стигнал до масленозелената тапицерия от мароканска ярешка кожа и прекрасните ръчно изработени арабески, които подчертаваха силуета на каросерията. Разбира се, господин Спиноза не беше направил лично нито едно от тези неща; той е сляп. Или по-точно казано — „беше“.

Обиколих колата, като я съзерцавах с платонични чувства. Нямахме никакъв смисъл да си мечтаем за нея — това беше кола за наистина богати хора. Когато беше завършена, щеше да харчи около един галон бензин на всеки седем мили — съвсем приемливо, ако притежавате собствен нефтен кладенец. Милтън Крампф притежаваше многобройни нефтени кладенци. Общите му разходи по този автомобил щяха да възлязат на около 24 000 лири стерлинги. Да ги плати щеше да му бъде горе-долу толкова трудно, колкото да си бръкне в носа. (Нали знаете как се казва, че когато един човек знае точно колко пари има, той не е наистина богат? Е, Крампф знае. Всяка сутрин, един час след отварянето на стоковата борса в Ню Йорк, му се

обажда един специален човек, за да му каже точно колко пари има. Това е най-доброто начало на деня, което може да си представи.)

Един палав механик ми каза, че господин Спиноза е в кабинета си, и аз се отправих натам.

— Здравейте, господин Спиноза! — провикнах се весело аз. — Какво чудесно утро, в което да си жив, нали?

Той злобно се взря в една точка на три инча над лявото ми рамо.

— Хихано хохеле — изплю в отговор той.

(Господин Спиноза няма небце, имайте предвид. Горкият.)

— Хах хмееш ха хи хохажеш хихиономията хук, хихан хехал?

Останалото беше малко грубо, така че няма да го цитирам твърде дословно, ако нямате нищо против. Източникът на раздражението му беше фактът, че му бях изпратил MGB-то си със специалната пратка в гюрука в толкова ранен час на предишния ден. „По първи пръдни“, както цветисто се изрази той. Освен това се притесняваше някой да не си помисли, че е приел поръчка да работи по него, и вече с ужас си представяше как пред вратата му се редят на опашка разни типчета с каскети и MGB-та, които имат нужда от пребоядисване.

Когато прецених, че изказването му отива към своя край, аз строго се намесих:

— Господин Спиноза, не съм дошъл при вас, за да обсъждам отношенията си с моята скъпа майка, които представляват интерес единствено за мен и за психиатъра ми. Дойдох да ви отправя забележка, че сте използвали Мръсни Думи пред Джок, който — както добре знаете — е твърде чувствителен.

На това място господин С. използва още много, много мръсни думи, както и няколко, които не можах да разбера, но със сигурност бяха противни. Когато въздухът се разреди малко от тях, той се укроти и горчиво ми предложи да отидем при моя „Ролс-Ройс“, за да обсъдим въпроса за фаровете. Бях изненадан и огорчен да видя в работилницата му и един огромен, вулгарен „Дюзенбург“ — ако изобщо се пише така — и му го казах, което веднага го накара да избухне отново. Никога не съм имал дъщери, но това не попречи на господин Спиноза да обрисова техния житейски път от яслата до ъгъла на улицата с червените фенери, така да се каже. Облегнах се на каросерията на моя „Силвър Гоуст“, възхитен от маниера, по който си служеше с езика

господин Спиноза. „Пир за разума и поток на душата“, както би се изразил Аликзандър Поуп (1688–1744).

Докато вежливо си прехвърляхме топката в този разговор, откъм южната страна на „Мейсънс Ярд“ се разнесе един звук, който мога да опиша най-добре като „ДОНК“. Повече или по-малко едновременно с него, но на около три фута северно от пъпа ми, се разнесе нещо като „УЕНГ“ и във вратата на моя „Силвър Гоуст“ се появи една голяма трапчинка. За едно мигновение съчлених две и две и се проснах по очи, без да се замислям за скъпоценния си костюм. Трябва да разберете, че съм опитен страхливец. Господин Спиноза, който беше отпуснал ръка на вратата, веднага си даде сметка, че някой нанася вреди на каросерията, по която се работи. Затова се изправи и се провикна: „Ой!“ или може би „Хой!“.

Навън се разнесе ново „ДОНК“, но този път не го последва „УЕНГ“, а някакъв отчетлив, мокър звук и голяма част от тила на господин Спиноза щедро се разплеска по стената зад нас. Радвам се да отбележа, че костюмът ми остана невредим. В този момент и господин Спиноза се просна на земята, но вече беше твърде късно, разбира се. На горната му устна имаше синьо-черна дупка, а част от изкуствената му челюст стърчеше навън през бузата. Изглеждаше отвратително.

Иска ми се да можех да кажа, че го харесвах, но всъщност никога не съм го харесвал особено, нали разбирате.

Господата на моята възраст и с моята достолепна осанка (както се изразяват шивачите) почти никога не пълзят на четири крака по подовете на автомобилни сервизи, изцапани с машинно масло, особено когато са облечени със скъпи и доста нови леки костюми от фин камгарен плат, подходящи за тропически климат. От друга страна, това очевидно беше ден, в който правилата не важат, така че аз залегнах и доста успешно изпълзях навън оттам. Сигурно съм изглеждал абсурдно, но пък стигнах невредим от другата страна на улицата, където беше входът на галерията на О’Флахърти. Господин О’Флахърти, който добре познаваше моя баща, е един възрастен евреин, който всъщност се казва Грьонблатер или нещо подобно и е черен като етиопец. Когато ме видя, той вдигна ръце към лицето си и започна да поклаща главата си напред-назад, като в същото време издаваше нещо като „Ммм-mmm-мммм“ в „сол“ над горно „до“.

— Как върви бизнесът днес? — подхвърлих небрежно аз, макар че гласът ми все пак потрепери малко.

— Не питай, не питай — отговори автоматично той, но после се съвзе и продължи с оглед на ситуацията. — Кой те преследва така, Чарли, някой разгневен съпруг? Или, не дай си Боже, някоя разгневена съпруга?

— Вижте, господин Г., никой не ме преследва, имаше някакъв проблем при господин Спиноза и аз точно се измъквах оттам по най-бързия начин — кой не би го направил на мое място, — когато се спънах и паднах, това е всичко. А сега като добър приятел сигурно би трябвало вече да сте накарали Пърси да ми повика такси, защото не се чувствам много добре.

По някаква причина винаги разговарям с господин Г. по този начин.

Пърси, който беше дребният, приличен на плъх главорез на господин Г. — той не може да си позволи добър, едър главорез като моя, — ми повика въпросното такси и аз обещах на господин Г. да му изпратя някой добър клиент, за да не разпространява клюки.

След като се озовах у дома, веднага се сгромолясах на един стол, защото бях започнал да треперя от закъснелия ужас. Джок ми приготви чаша чудесен освежителен ментов чай, от който се почувствах много по-добре, особено след като изпих и едно тройно уиски в добавка към него.

След това Джок изтъкна, че ако кажа, че ме е блъснала кола, от застрахователната компания ще ми купят нов костюм. Това завърши лечението и аз веднага се свързах със застрахователите, защото времената, когато можех да получа компенсация, без да заявявам щетите, бяха останали в доброто старо минало. Повярвайте ми, когато ви казвам, че най-доброто средство срещу всякакви притеснения е малко застраховка. Междувременно Джок изпрати момиченцето на портиерката до „Прюние“ с едно такси, за да ми донесе кутия с обяд за къщи. Кутията съдържаше едно очарователно суфленце от калкан, специалитета на ресторанта „Вариете Прюние“ (шест омара, всеки приготвен по различна рецепта) и две от техните миниатюрни купички с шоколадов крем.

След обяда подремнах и се събудих в много по-добро разположение на духа, така че посветих следобеда на полезни

занимания с моята машина за ултравиолетово лъчение и маслените пастели, с които повтарях мазките на четката (в занаята го наричаме „подсилване“) върху едно великолепно платно от — е, повече или по-малко от — Алунно ди Амико ди Сандро. (Господ да го поживи онзи чудесен критик Беренсън.) После написах и няколко абзаца от монографията си за списание „Бърлингтън“, с която веднъж завинаги ще докажа, че „Четящата Мадона“ в музея „Ашмолиън“ все пак е от Джорджоне — въпреки всичко, което твърди онзи ужасен тип Беренсън.

За вечеря имаше свински карета, приготвени заедно с бърбреците, пържени картофи и бира. Винаги изпращам Джок да купува бирата в кана и го карам да носи каскет. Така бирата сякаш ми е по-вкусна, а той няма нищо против. А не искат да сервират бира на момиченцето на портиерката, нали разбирате.

След вечеря пристигна госпожа Спон, като носеше многобройни мостри за ширитчета, пискюлчета и кретон за кальфки на възглавниците и розова мрежа против комари, която да окача на балдахина на леглото си. Наложих се да проявя твърдост по отношение на мрежата против комари — трябваше да призная, че беше чудесна, но все пак настоях да бъде синя, като за момченце. Имам предвид, че си имам моите малки странности, но все пак не съм някой девиант, за Бога, нали така, попитах я аз.

По тази причина госпожа Спон вече беше малко сърдита, когато пристигна Мортланд и увисна пред вратата като проблема със замърсяването на въздуха. Стоеше стеснително като за него, но същевременно и страховито.

Двамата неохотно признаха, че са се виждали. Госпожа Спон отметна глава и отиде да застане до прозореца. Познавам много мъже, които умеят да отметнат глава, преди да се отдалечат, но госпожа Спон е последната жена на света, която все още може да го прави както трябва. След това настъпи от онази лепкава тишина, която много харесвам. Най-сетне Мортланд прошепна: „Може би да помолиш дъртата развратница да си тръгва“, но достатъчно силно, така че да го чуе и тя.

Тогава госпожа Спон се нахвърли върху него и го навря в миша дупка. Бях чувал за нейния талант в това отношение, но никога досега не бях имал привилегията да чуя с ушите си какво се случва, когато

отвори вербалния си арсенал. Беше като литературен пир, като празник на емоциите: Мортланд видимо повехна. Никой не може да си служи с езика си така, както една три пъти разведена жена от добро семейство. „Брадавица на задника на честния данькоплатец“, „катамит на регулировчиците“ и „евтино копие на полковник Уиг^[2]“ бяха само някои от отличните епитети, с които го описа, но имаше и още — имаше още много. Най-сетне тя напусна стаята в облак от парфюм „Рагаца“ и смъртоносни обиди. Беше облечена с велурен костюм с панталон, но човек можеше да се закълне, че отдръпна по-далеч от Мортланд шлейфа си от брокат, дълъг дванайсет фута, докато минаваше покрай него.

— Божичко — каза той, след като тя си тръгна.

— Да — потвърдих щастливо аз.

— Брей. Брей, ами виж, Чарли, всъщност дойдох само да кажа колко ми е неприятно и колко съжалявам за всичко това.

Удостоих го с ледения си поглед. Онзи от камерата за дълбоко замразяване.

— Имам предвид — продължи той, — че последните дни бяха отвратителни за теб и аз смятам, че заслужаваш обяснение. Искам да ти кажа каква е цялата истина — от която ще ти падне шапката, трябва да ти кажа — и, хм, да те помоля за, хм, помощ.

„Леле-мале“, помислих си аз.

— Седни — казах му ледено. — Самият аз предпочитам да остана прав по причини, за които би трябвало да се досещаш. Със сигурност ще изслушам твоите обяснения и извинения, но не мога да ти гарантирам нищо повече от това.

— Да — каза той.

После се повъртя на мястото си като човек, който очаква да му предложите питие и си мисли, че сте забравили да го направите. Едва когато се увери, че за него това определено ще бъде вечер на въздържанието, той продължи:

— Знаеш ли защо беше застрелян Спиноза тази сутрин?

— Нямам и най-бегла представа — отговорих отегчено аз.

В действителност през целия следобед в главата ми се въртяха множество вероятни обяснения за това. Както се оказа, до едно погрешни.

— Куршумът беше предназначен за теб, Чарли.

Сърцето ми безотговорно затрака в гръдния кош. Под мишниците ми изби студена пот. Ходеше ми се до тоалетната.

Имам предвид, че акумулаторите и други подобни са едно, в някакви разумни граници, разбира се, но когато някой наистина иска да ви убие, завинаги, съзнанието просто не може да възприеме тази мисъл, а вместо това иска да я повърне обратно; обикновените хора просто не разполагат с психологическите и емоционалните клишета, за да се справят с такава новина.

— Как можеш да си сигурен в това? — попитах след малко.

— Ами, ако трябва да бъда съвсем честен, Морис си мислеше, че наистина е застрелял теб. И определено е искал да застреля теб, а не Спиноза.

— Морис? — повторих аз. — Морис? Имаш предвид твоя Морис? И защо е искал да го направи, по дяволите?

— Ами, всъщност аз му казах, така да се каже.

В крайна сметка все пак реших да седна.

Скалистият силует на Джок меко се откъсна от сенките на прага и застана зад облегалката на стола ми. По изключение този път дишаше през носа и на всяко издишване от носа му се изтръгваше протяжно, скръбно изсвирване.

— Повикахте ли ме, господине?

Джок наистина е великолепен. Имам предвид, чуйте го какво каза. Какво чувство за такт, каква адекватна реакция, каква подкрепа за младия господар в този напрегнат миг. Веднага се почувствах много по-добре.

— Джок — казах му аз. — Случайно да си носиш онзи бокс? След малко може да се наложи да те помоля да удариш господин Мортланд.

Джок не отговори, защото много добре знае какво означава реторичен въпрос. Но аз усетих как потупа джоба на панталона си — „чувала с подаръците“, както го нарича, — където още от времето, когато е бил най-младият възпитаник на училището за малолетни престъпници в Хокстън, всеки ден миризливо се гушат шест унции коварно оформен месинг.

Мортланд енергично и нетърпеливо поклати глава.

— Няма никаква нужда от това, съвсем никаква. Опитай се да ме разбереш, Чарли.

— Опитай се да ми помогнеш да те разбере — казах му аз.

Казах го толкова мрачно, колкото може да го каже само един човек, когото го боли при всяко сядане.

От него се изтръгна нещо, което разтълкувах като въздишка.

— Tout comprende, c'est tout pardonner^[3] — каза той.

— Брей — казах аз.

— Виж, Чарли, цяла нощ бях при онзи кръвожаден дребен маниак от вътрешно министерство, за да му разказвам за нашия разговор вчера.

„Разговор“, това беше добро.

— И когато му казах колко много знаеш за този случай — продължи Мортланд, — той не искаше да приеме нищо друго, освен пълно ликвидиране. „Пълно ликвидиране“, точно така се изрази онзи неприятен дребен гъз. Явно четете прекалено много трилъри, когато не пие чай.

— Не — отвърнах меко аз. — Този все още не е стигнал до трилърите, освен ако не смятаме неделното приложение на „Таймс“. Това е жаргон на ЦРУ. Сигурно е чел наръчника на зелените барети.

— Какъвто и да е случаят — продължи той, — какъвто и да е случаят...

Очевидно си падаше по тази хитроумна фраза.

— ... какъвто и да е случаят, аз се опитах да го убедя, че все още не знаем колко точно знаеш и, което е по-важно, откъде го знаеш; и би било истинска лудост да те ликвидираме на този ранен етап. Ъ-ъ, или на който и да било, разбира се, но нямаше как да му кажа това, нали разбираш? Опитах се да го накарам да се посъветва с министъра, но той отговори, че министърът със сигурност вече е пиян, а неговото собствено положение не е толкова непохватимо, за да го притеснява в този късен час, и във всеки случай... във всеки случай аз трябваше да се съобразя с неговото нареждане, така че тази сутрин си помислих, че най-добрият вариант е да изпратя Морис да го свърши, тъй като той е импулсивно момче, и така да ти дам шанс да излезеш жив от това. И, Чарли, трябва да ти кажа, че наистина се радвам за това, че не те е улучил.

— Да — казах аз.

Но всъщност се питах откъде е знаел, че тази сутрин ще бъда при господин Спиноза.

— Откъде знаеше, че тази сутрин ще бъда при господин Спиноза? — попитах го небрежно.

— Морис те следеше, Чарли — каза той с твърде широко отворени очи и твърде небрежен тон.

„Проклет лъжец“, помислих си аз.

— Разбирам — казах на глас.

После го оставих за малко с обяснението, че трябва да се преоблека в нещо по-подходящо, както казват флърците. По-подходящото нещо беше един великолепно вулгарен смокинг от синьо кадифе, в който госпожа Спон веднъж собственоръчно беше пришила хитроумно скроена подплата, така че да мога да държа в нея един доста ненадежден позлатен револвер от времето на професионалните комарджии по речните параходи, нещо като .28 калибър. Имах само единайсет от античните патрони със странично възпламеняване, с които работеше, и хранех сериозни съмнения в тяхната боеспособност, да не говорим за това колко безопасно беше да се борави с тях. Но оръжието не беше предназначено да убива никого — задачата му беше да ме накара да се почувствам млад, корав и опасен. Хората, които притежават пистолети, предназначени да убиват други хора, си ги държат в кутия или в чекмеджето; единствената причина да се носят беше да повдигат самочувствието. Употребих и малко вода за уста, поднових вазелина на мехурите си и се върнах в салона с толкова повдигнато самочувствие, колкото изобщо беше възможно.

Застанах зад стола на Мортланд и се замислих за това колко малко харесвам тила му. Не че имаше гънки от тевтонска мас, от които на туфи стърчи глиганска четина, нищо подобно; тилът му беше спретнато и омразно самодоволен, неоправдано и непреодолимо самоуверен. Точно като жена репортер. Реших, че мога да си позволя лукса да си изпусна нервите: това щеше да се впише в картината, която исках да обрисувам. Затова извадих малкия револвер и забих цевта му в дясното ухо на Мортланд. Той остана съвсем неподвижен — наистина нямаше проблеми с нервите — и заговори умолително:

— Чарли, внимавай с това нещо, за Бога — тези антични патрони със странично възпламеняване съвсем не са безопасни.

Продължих да натискам дулото в ухото му, защото от това ми олекваше на мехурите. Беше точно в стила на Мортланд да провери разрешителното ми за оръжие, преди да ми дойде на гости.

— Джок — казах бодро аз. — Сега ще изхвърлим господин Мортланд.

Очите на Джок светнаха.

— Отивам да донеса чувал за боклук, господин Чарли.

— Не, не, Джок, нямах това предвид. Искам да кажа, че ще го изхвърлим навън. Буквално. През прозореца. Мисля, че прозорецът в твоята стая ще бъде най-подходящ. Да, а преди това ще го съблечем и ще кажем, че се е опитал да те съблазни, но след като си отхвърлил предложението му, той е скочил през прозореца в пристъп на несподелена любов.

— Чарли, за Бога, това е отвратителна идея; имам предвид, помисли за жена ми.

— Никога не мисля за полицейските жени, защото красотата им ме подлудява като младо вино. Във всеки случай въпросът за содомията ще накара твоя министър да отправи неофициална молба към пресата да не разкрива подробности за случая, което е добре и за двама ни.

Джок вече го извеждаше от стаята, като използваше „Тихия ключ“ — една техника, която включва болезнената употреба на кутрето на жертвата. Джок го е научил от някакъв санитар от лудницата. Тези момчета си ги бива.

Както обикновено, стаята на Джок се пръскаше по шевовете от това, което минава за чист въздух в централен Лондон — проклетото вещество нахлуваше вътре право през широко отворения прозорец. (Защо хората строят домове, за да държат климата по-далече от себе си, а след това пробиват дупки в стените, за да го пускат обратно вътре? Никога няма да разбере това, заклевам се.)

— Покажи на господин Мортланд шиповете на оградата, Джок — казах неприятно аз.

(Нямате си представа колко неприятно може да звучи гласът ми, когато се постарая. Все пак едно време бях адютант, в истинска гвардейска част.) Джок задържа Мортланд навън от прозореца, за да може да разгледа шиповете на оградата отдолу, а след това се зае да го разсъблича. Мортланд просто стоеше и понасяше това, без да се съпротивлява, а в ъгълчето на устата му потрепваше несигурна усмивка, докато Джок не започна да му разкопчава колана. В този момент Мортланд изведнъж заговори — много бързо.

Същината на думите му беше, че само ако се откажа от настоящия курс на действие, той ще уреди да получа:

I. безкрайните богатства на Ориента,

II. неговата вечна почит и уважение и

III. имунитет за мен и синовете ми, и дъщерите ми, и осела ми чак до трето и четвърто коляно. На това място наострих уши. (Как ми се иска наистина да можех да си мърдам ушите, а вие? Ковчежникът в колежа ми можеше.)

— Предизвикваш необясним интерес у мен — казах му аз. — Остави го за малко, Джок, защото той се кани да ни Разкрие Всичко.

Повече не го пипнахме с пръст — всичко останало ни беше разказано с подробности по негово собствено желание. Човек няма нужда да е страхливец, за да не очаква с нетърпение падането от трийсет фута височина върху шиповете на оградата, особено разсъблечен. Не се съмнявам, че на негово място щях да изгубя ума и дума.

Историята до този момент се оказа следната: Дълбокото гърло Глоуг с невероятна липса на финес се беше заел директно да изнудва своя стар другар (наричан „Другар“) от студентските години — другата половина от композицията с пълнолетните мъже, които участват в акта по взаимно съгласие, — като му беше изпратил 35-милиметрово контактно копие от уличаващата фотография. (Това по никакъв начин не беше част от предварително уговорения план и беше особено дразнещо. Предполагам, че е имал нужда от пари горкият човек; защо не се беше обърнал към мен?) Въпросният Другар, който към този момент вече заемаше особено достолепно положение и живееше в ужас от Сестрата на съпругата си (наричана „Сестра“) и други роднини (наричани „Роднини“), беше решил да му кихне съвсем разумната искана сума, но освен това беше поканил на вечеря един заместник-началник на полицията и когато бяха сервирали портвайна, деликатно го беше подпитал какво може да направи по въпроса, например така: „Какво правите в днешно време с отрепките, които изнудват хората, а, Фреди?“ и прочие. Заместник-началникът на полицията, който вече беше виждал непубликувани материали за Другаря в сейфа на един главен редактор на водещ вестник, се беше вдигнал на задните си крака като подплашен жребец. Самият той не беше искал да знае нищо повече по този въпрос, но — вероятно със зла

умисъл — беше дал на Другаря името и телефона на стария Мортланд. „Ако някой ден някой ваш познат случайно има проблеми с такива отрепки, господине, ха-ха.“

Тогава Другарят поканил на вечеря самия Мортланд и му казал всичко, което може да се каже. Мортланд отговорил нещо като: „Оставете го на нас, господине, ние знаем как да се оправяме с такива негодници“, и веднага се впуснал в действие.

Още на следващия ден при Дълбокото гърло пристига пратеник на кон и с тихо пръхтене в мустаците си, специално отгледани да улесняват предвождането на кавалерийски атаки, му подава едно дипломатическо куфарче, натъпкано с големи просташки банкноти от десет лири стерлинги. Пет минути по-късно вътре нахлуват и Мортланд и неговите гаулайтери, за да отмъкнат горкото Дълбоко гърло право в Санаториума със зловещата слава. Започват го с акумулатора, за да го подгреят малко, и когато той се свестява, го очакват със служебната чаша скоч, която се изисква по правилника. Но той се оказва по-корав от мен: истинските педали често са такива.

— Пфу! — казва капризно той. — Махнете тази гадост. Няма ли шартръоз? И няма нужда да си мислите, че ме плашите: аз обожавам да ме пипат грубо, особено когато са големи космати сладури като вас.

За да им го докаже, той им го показва. Те остават отвратени.

Сега задачата на Мортланд е единствено да сплаши Дълбокото гърло и ясно да го информира, че тази досада с фотографиите трябва да се прекрати веднага. Специално са му наредили да не любопитства и не са му разкрили никаква информация от неудобно естество, но тъй като по природа и дълго култивиран навик той е склонен да си пъха носа навсякъде, а освен това изпитва съвсем неоправдан ужас от хомосексуалистите, Мортланд решава да проникне до дъното на тази мистерия (макар че това може би не е най-подходящият израз в случая) и да накара Дълбокото гърло да Разкрие Всичко.

— Много добре — казва мрачно той. — От това наистина ще те заболи.

— Обещания, обещания — отговаря Дълбокото гърло, като се хили кокетно.

И така, те продължават с друга техника, която боли право в септума и дори Дълбокото гърло няма как да ѝ се наслади. Когато се

свестява този път, той е разгневен и изпълнен с ужас, че ще изгуби красивия си външен вид, затова казва на Мортланд, че разполага с много силна застраховка, която е оставил при уважавания Чарли Мордекай, и по-добре да внимават оттук нататък. След това вече наистина млъква и Мортланд, който вече също е разгневен, решава да продължат с още една техника, която до този момент е запазена единствено за обработка на китайски двойни агенти. За всеобщо изумление Дълбокото гърло умира на място. Човекът имал проблем със сърцето, нали разбирате.

Е, на война стават и по-лоши неща, както се казва, а освен това, разбира се, никой никога не е харесвал Дълбокото гърло, освен може би няколко гвардейци от казармите в Челси, но Мортланд не е човек, който може да оцени един неочакван подарък от съдбата. От цялата история му остава вкус на нещо съвсем недовършено, още повече че все още не е успял да разбере за какво изобщо става въпрос.

Представете си покрусата му, когато точно в този момент му се обажда самият Другар, яхнал метлата, и му предлага веднага да отиде при него, като доведе и Гърлото. Мортланд отговаря да, разбира се, ще бъде там до няколко минути, но, хм, точно сега не може да, хм, доведе и господин, хм, Глоуг. Когато пристига, Другарят разтревожено му показва едно крайно тревожно писмо. Дори Мортланд, който демонстрира някои пропуски в добрия си вкус, остава с отворена уста, когато вижда на каква хартия е написано: имитация на пергамент с ръбове, които са едновременно неравномерно подрязани и позлатени, с дълбоко гравирани фалшив герб отгоре и полихромен пейзаж със залез в пустинята отдолу. Адресът, изписан с псевдостароанглийски шрифт, гласи „Ранчо де лос Сиете Долорес де ла Вирхен“, Ню Мексико. Казано накратко, писмото е изпратено от моя много добър клиент Милтън Крампф.

Писмото съобщава — моля да имате предвид, че не съм го виждал с очите си, така че преразказвам преразказа на Мортланд, — че господин Крампф много се възхищава от изтъкнатия Другар и желае да основе фен клуб (!), който да разпространява непознати дотогава биографични материали за въпросния Другар сред американски сенатори и конгресмени, британски народни представители и парижкото списание „Пари мач“. (Трябва да признаете, че последното наистина е ужасяващо.) Писмото продължава, че с него се е свързал

един господин на име Хогуютъл Глоуг, който е готов да се включи с илюстрирани спомени от „вашите съвместни студентски години в Кеймбридж“. Писмото завършва с предложение тримата да се срещнат някъде и да видят дали не могат да измислят нещо, което да удовлетворява всички. С други думи, това е изнудване. Може би твърде претенциозно и тромаво, но несъмнено е изнудване. (Тоест до този момент вече двама от участниците бяха изгубили връзка с корабамайка, така че аз бях единственият отговорен човек, който е запазил здравия си разум. Мисля.)

На това място Мортланд спря да разказва и аз не го подканих да продължи, защото всичко това бяха много лоши новини — когато милионерите полудяват, страдат само по-бедните от тях. Бях толкова разтревожен, че сбърках и дадох на Мортланд нещо за пиене. Това беше грешка — той ми трябваше трезвен. Докато се зареждаше с доброто старо гориво, буквално се виждаше как се връща и самочувствието му, а лицето му отново се отпуска в обичайното си влудяващо помпозно изражение. Ах, как ли са го ненавиждали братята му от полицията, докато са гледали как се катери нагоре в службата с комбинация от бруталност и подлизурство. И все пак не биваше да си позволявам да забравям — дори за миг, — че той беше опасен и много по-умен, отколкото изглежда или звучи.

— Мортланд — казах след малко аз. — Ти каза, че твоите слуги са ме проследили до господин Спиноза тази сутрин, нали така?

— Точно така — отговори той бодро, твърде бодро.

Да, определено се беше върнал в играта.

— Джок, господин Мортланд ми говори неистини. Плесни го, моля те.

Джок изплува от сенките, внимателно взе чашата от ръката на Мортланд и се наведе, за да го погледне с подчертано благоволение. Мортланд отвърна на погледа му с широко отворени очи и зяпнала уста. Зяпналата уста беше грешка. Величествената лапа на Джок замахна в полукръг и срещна бузата на Мортланд с оглушителен плясък.

Мортланд прелетя над облегалката на канапето и се блъсна в ламперията. После поседя още малко там; от малките му очички капеха сълзи на омраза и безсилие. Устата му — вече затворена — се кривеше. Предполагам, че си броеше зъбите.

— Мисля си, че това сигурно беше глупаво от моя страна — казах аз. — Имам предвид, че щеше да бъде по-безопасно да те убия, за да приключим веднъж завинаги, нали така, но да ти причинявам болка ще доведе единствено до желание за отмъщение.

Оставих го да си помисли върху думите ми, за да си направи необходимите неприятни изводи. Той помисли върху думите ми и си направи необходимите неприятни изводи.

Затова най-сетне успя да изобрази на лицето си една болезнена усмивка — беше отблъскваща гледка, — изправи се и отново си седна на мястото.

— Няма да ти се сърдя за това, Чарли. Ще те разбера, ако смяташ, че заслужавам малко побой след това, което преживя тази сутрин. Имам предвид, че все още не си на себе си, нали така?

— В думите ти има известна доза истина — казах искрено аз, защото в думите му имаше известна доза истина. — Беше дълъг ден, изпълнен с поразяващи поразии. Ако не се оттегля скоро, може да допусна сериозна грешка в преценката си. Лека нощ.

С тези думи аз тържествено напуснах стаята. Устата на Мортланд отново беше отворена, когато затворих вратата от външната страна.

След кратък, възхитителен престой под топлия душ, малко луксозна дентална козметика по добрите стари кули от слонова кост, малко бебешка пудра на „Джонсън“ тук-там и скок между чаршафите отново се почувствах на себе си. Идиотските импровизации на Крампф ме притесняваха, може би дори вече повече от опита за посегателство върху живота ми, но според мен нямаше нищо, за което да не мога да се притеснявам по-продуктивно, когато дойде утрото, за което се знае, че е по-мъдро от вечерта.

Отмих грижите от съзнанието си с няколко страници диалог от Роналд Фърбанк и потънах в сън, нежно и внимателно. За мен сънят не е просто изключване: сънят е силно позитивно преживяване, на което човек трябва да се наслаждава с желание и опитност. Беше хубава нощ; сънят ме утеши като стара, умела любовница, която въпреки всичко успява да изненада преситения си партньор всеки следващ път.

Мехурите ми също бяха много по-добре.

---

[1] Гъши дрисък (фр.) — Б.р. ↑

[2] Британски политик през 80-те — Б.р. ↑

[3] Да разбереш значи да простиш (фр.) — Б.р. ↑

4

*„... утрото е в седем,
хълмът е росен...“*

„Минава Пипа“

Чуруликах на Джок, докато ме вдигаше, но чувствата ми не извираха от сърцето. Утрото всъщност беше дошло в десет, както обикновено, а улица „Ъпър Брук“ не беше росна, а просто мокра. Беше мръсен, влажен, лепкав ден и небето беше с цвета на мишовина. Дори Пипа щеше да си остане в леглото, а нито един охлюв, който е с всичкия си, нямаше да реши да допълзи до върха на тръна. Сутрешната ми чаша чай, която обикновено ме освежава като лек дъждец от небесата, имаше вкус на чатала на лешояд. Канарчето изглеждаше така, все едно страда от запек, и ме удостои само с един кисел поглед вместо с обичайните една-две строфи от своята песен.

— Господин Мортланд е долу, господин Чарли. Чака от половин час.

Изсумтях и дръпнах копринената завивка над главата си, за да се заровя обратно в утробната топлина на леглото си, където никой не можеше да ми навреди.

— Трябва да му видите мутрата, където го цапнах. Чудна картинка, заклевам се. Във всички цветове на дъгата.

Това ме спаси. Този ден все пак имаше поне едно нещо, което да ми предложи. Станах от леглото, макар че всичко ми казваше да не го правя.

Вода за уста, половин таблетка декседрин, хапка тост с аншоа и пенъоар „Шарве“ — в този ред, — по-късно аз вече бях готов да се справя с всеки Мортланд.

— Заведи ме при този Мортланд — наредих аз.

Трябва да призная, че наистина изглеждаше чудесно; не само заради богатите есенни багри на подутата си мутра, но и заради омагьосващата игра на различни емоции, които изразяваше с нея. Ще ви оставя сами да ги изброите; в момента не ми се занимава с това. Онази, която има значение за този разказ, беше последната: нещо като престорена стеснителна сърдечност, внимателно подправена с горчив хумор — като две капки сос „Уостър“ в чиния със свинска мас.

Той скочи на крака и пое право към мен, протегнал ръка за мъжествено ръкостискане.

— Нали си оставаме приятели, Чарли? — промърмори той.

Беше мой ред да остана с отворена уста — а по челото ми изби пот от неудобство и срам заради поведението му. Имам предвид, честно. Издадох някакво грубовато гъргорене, което явно го удовлетвори, защото отдръпна ръката си и отново се настани на канапето. За да прикрия неудобството си, наредих на Джок да ни приготви кафе.

Изчакахме кафето в мълчание, повече или по-малко. Мортланд се опита да отвори темата за времето — той е от онези хора, които винаги знаят кога над Исландия се образува нов антициклон. Учтиво му обясних, че преди да съм пил кафе сутрин, не съм готов да обсъждам метеорологични явления.

(Какъв ли е произходът на тази странна британска мания по отношение на времето? Как е възможно пълнолетни жители на световна империя от мъжки пол сериозно да обсъждат дали вали или не, дали е ваяло и има ли вероятност да завали? Можете ли да си представите дори най-бедния духом парижанин, виенчанин или берлинчанин да се унижава, като говори такива безсмислици? Обеликс е прав, когато казва, че британците са луди. Предполагам, че това е поредното проявление на английската фантазия за земята. Дори най-урбанизираният лондончанин дълбоко в себе си остава чифликчия, който копнее за кожени гамаши и пушка, която да носи в сгъвката на лакътя си.)

След като кафето биде донесено (ах, колко е трудно да се пише без латинския абсолютен аблатив!), ние вежливо се заехме да го лочим, като си подавахме захар, сметана и други подобни и от време на време грейвахме в престорени усмивки. После аз вдигнах платната и влязох в боя.

— Канеше се да ми кажеш откъде знаеше, че ще бъде при Спиноза — казах аз.

— Чарли, защо си толкова фиксиран върху тази подробност?

Това всъщност беше много добър въпрос, но нямах никакво намерение да му отговарям. Вместо това го изгледах безизразно.

— О, ами добре, обяснението е много просто. По една случайност знаем, че старият Спиноза притежава — или по-точно казано, „притежаваше“ — около четвърт милион мръсни стари банкноти от една лира от Големия влаков обир. Той е платил за тях с чисти нови банкноти от пет лири стерлинги по курс от сто седемдесет и пет на сто. Проклет стар мошеник. И така, ние бяхме наясно, че скоро щеше да му се наложи да ги пусне в обращение, затова подкупихме един дребен боклук, който работи в една от галериите на „Мейсънс Ярд“, за да го държи под око. Всеки път, когато някой, да кажем, интересен гражданин отива при Спиноза, ние научаваме за това по малкото уоки-токи на нашия боклук.

— Честно — казах аз, — това се казва завладяваща история. Ами ако някой отиде при Спиноза, преди да отвори галерията?

— А, да, ами, налага се да поемем известен риск, разбира се. Имам предвид, че просто не разполагаме с достатъчно средства, за да работим на смени по всички случаи едновременно. Това ще струва цяло състояние.

Повярвах му и мислено въздъхнах от облекчение. После ми хрумна нещо друго.

— Този дребен боклук, за когото говориш, Мортланд... случайно да се казва Пърси и да работи в галерията на О'Флахърти?

— Ами, да, мисля, че точно така се казва всъщност.

— Ясно — казах аз.

Наострих едното си ухо; Джок беше пред вратата, дишаше през носа и си водеше бележки от разговора наум, ако изобщо мога да ги нарека така. Не мога да отрека, че изпитах голямо облекчение, когато научих, че единствено Пърси е бил подкупен; ако и господин Спиноза не беше играл честно с мен, всичко щеше да бъде загубено. С лихвата. Вероятно съм позволил на изражението си да се отпусне малко, защото изведнъж осъзнах, че Мортланд ме гледеше любопитно. Това не беше добре. Трябваше веднага да сменя темата.

— Е, добре — провикнах се бодро аз. — Каква ще бъде сделката? Какви бяха онези богатства на Ориента, които настояваше да ми дадеш снощи? Мисля, че ставаше дума за половин царство, нали не греша?

— Е, сега, Чарли, снощи си беше за снощи, не е ли така? Имам предвид, че и двамата бяхме малко напрегнати, не смяташ ли? Нали няма да очакваш от мен да спазя това...

— Прозорецът все още си е там — казах просто аз. — Както и Джок. И трябва да кажа, че аз все още съм напрегнат; за пръв път ми се случва някой да се опита хладнокръвно да ме убие.

— Но този път аз очевидно съм взел предпазни мерки, нали така? — каза той и се потупа по джоба на панталона.

Това ми подсказа, че пистолетът му изобщо не беше там, а под мишницата му, разбира се.

— Предлагам ти една игра, Мортланд. Ако успееш да извадиш това, преди Джок да те удари по главата, печелиш курабийка.

— О, Чарли, стига толкова. Аз съм готов да ти предложа съществени, хм, придобивки и, хм, отстъпки, ако играеш в нашия отбор. Много добре знаеш, че съм затънал дълбоко в лайната и ако не успея да те привлека на наша страна, онзи ужасен дъртак от вътрешно министерство пак ще настоява да те ликвидираме. Какво искаш, за да се включиш? Предполагам, че парите, които бихме могли да ти предложим, няма да те заинтересуват.

— Мисля, че искам куче като Бонзо.

— Господи, Чарли, не можеш ли да се държиш сериозно?

— Не, наистина искам една хрътка; нали се сещаш, от онези сребърните, които се носят на ревера.

— Нали не се опитваш да ми кажеш, че искаш да станеш дипломатически куриер? Защо ти е това, за Бога? И какво те кара да мислиш, че мога да го уредя?

— В отговор на първия ти въпрос: да, точно това искам да кажа. В отговор на втория: не ти влиза в работата. В отговор на третия: можеш да го уредиш, защото се налага. Освен това искам и дипломатическия паспорт, който върви в комплект с тази длъжност, и привилегията да отнеса една дипломатическа пратка до нашето посолство във Вашингтон.

След като разбра за какво става дума, той се успокои и се облегна назад.

— И какво ще съдържа тази пратка? Или това също не ми влиза в работата?

— Един „Ролс-Ройс“ всъщност. Разбира се, автомобилът няма да се събере в дипломатическо куфарче, но въпреки това трябва да бъде облепен с дипломатически печати. Същата работа.

Мортланд изглеждаше разтревожен и мрачен; мозъчният му капацитет не беше достатъчен да се справи с внезапния наклон и двигателят му буксуваше с всичките си две конски сили.

— Чарли, ако колата ще бъде пълна с наркотици, отговорът ми е не, твърдо не. Ако става дума за мръсни банкноти от една лира в разумни количества, може и да стане, но не мисля, че след това ще мога да те защита.

— Нито едното, нито другото — казах твърдо аз. — Давам ти честната си дума.

Докато го казвах, го гледах открито и честно право в очите, така че да не му остане никакво съмнение, че го лъжа. (Онези банкноти от Големия влаков обир скоро трябваше да бъдат обменени, нали така?) Мортланд отвърна на погледа ми като доверен другар, после внимателно събра върховете на всичките си десет пръста и ги погледна скромно, все едно беше направил нещо много трудно. Мислеше с всички сили и изобщо не се интересуваше дали му личи.

— Ами, предполагам, че може да се уреди нещо в този дух — каза накрая той. — Естествено, ти си даваш сметка, че мащабът на съдействието, което се очаква от твоя страна, ще трябва да отговаря на трудността да се организира онова, което искаш от нас?

— О, да — отговорих бодро аз. — Вие искате да убия господин Крампф, нали така?

— Да, точно така. Как разбра?

— Ами, очевидно, след като Дълбокото гърло вече е, хм, ликвидиран, няма как да оставите Крампф жив, нали така — не и след като вече знаете как действа? Между другото трябва да отбележа, че това никак няма да е лесно за мен, защото по една случайност той ми е много добър клиент.

— Да, знам.

— Да, и аз си помислих, че вече го знаеш. Иначе сигурно нямаше да го спомена, ха-ха.

— Ха-ха.

— Във всеки случай очевидно няма друг начин да притиснете човек, който е толкова богат като Крампф, освен като го убиете. Освен това е очевидно, че аз мога да стигна много близо до него, така че ако го свърша вместо вас, това ще ви спести цяло състояние от годишния финансов отчет. Още повече че от вашата гледна точка надали може да съществува човек, който да е по-подходящ за еднократна употреба от мен — и няма начин да бъда свързан с официалните власти. И на последно място, ако го направя некадърно и се докарам до електрическия стол, ще сте убили както Крампф, така и мен с един-единствен ръждив куршум.

— Ами, някои от тези неща донякъде отговарят на истината — каза той.

— Да — казах аз.

После седнах зад идиотското си малко френско писалище — онова, което остроумният търговец на антикварни мебели наричаше „ужаса на дните ми“, след като беше платил твърде много за него — и съставих списък с всички неща, които исках да направя Мортланд. Списъкът беше доста дълъг. Лицето му потъмня, докато го четеше, но той го прие като истинско дребно човече и внимателно сгъна списъка, преди да го прибере в портфейла си. Забелязах, че все пак не носеше кобур под мишницата си, но това със сигурност не беше първата грешка, която бях допуснал през този ден.

Кафето вече беше изстинало и непоносимо, така че аз щедро му отстъпих цялото останало количество. Смея да отбележа, че той дори не забеляза това. После си тръгна, след още една-две дружелюбни баналности; за миг се изплаших, че отново ще поиска да ми стисне ръката.

— Джок — казах аз. — Връщам се в леглото. Бъди така добър да ми донесеш всички телефонни указатели за Лондон, един шейкър с коктейл — какъвто и да е, нека да бъде изненада — и няколко сандвича от мек бял хляб с кресон.

Леглото е най-доброто място за продължителни разговори по телефона. Освен това е идеално пригодено за четене, сън и слушане на канарчета. Но изобщо не е добро място за секс: секс трябва да се прави

във фотьойли или в банята, или на морава, която е почистена, но не е окосена твърде скоро, или на плажа, ако случайно сте обрязан. Ако сте толкова уморен, че да не можете да участвате в сексуален акт на друго място, освен в леглото, вероятно сте твърде уморен за каквото и да било и би трябвало да си пазите силите. Най-големите защитнички на секса в леглото са жените, защото трябва да крият лошата си фигура (обикновено) и да си топят студените крака (винаги). Момчетата са друго нещо, разбира се. Но вие сигурно го знаете. Ще се опитам да не бъда толкова нравоучителен.

След един час се надигнах отново, обвих тялото си в габардин и се спуснах в кухнята, за да дам на канарчето още един шанс да се отнесе възпитано с мен. Канарчето се държа повече от възпитано и едва не пръсна малкото си сърчице със своята песен, сякаш се кълнеше, че оттук нататък всичко ще бъде наред. Приех уверенията му с известни резерви.

Повиках палтото и шапката си и слязох по стълбите — в събота никога не използвам асансьора, защото това е моят ден за физически упражнения. (Е, използвам го, за да се кача обратно горе, естествено.)

Портиерката изпълзя от леговището си и започна да ми ломоти нещо, но аз я усмирих, като вдигнах пръст към устните си и многозначително повдигнах вежди. Това работи всеки път. Тя пропълзя обратно, като гримасничеше.

Отидох пеша чак до „Сотбис“, като почти по целия път си бях глътнал корема — това е ужасно полезно. В днешния търг участваше и една картина, която беше моя — миниатюрно платно с изображение на баржата на венециански благородник, с гондолиери в ливреи и прелестно синьо небе. Бях купил картината преди няколко месеца, като се надявах с течение на времето да убедя самия себе си, че е на Лонги, но усилията ми бяха напразни, така че я бях предложил за продажба в „Сотбис“, където лаконично я бях определили като „Венецианска школа, XVIII век“. Участвах в наддаването, докато не стигна до сумата, която бях платил за нея, после я оставих да се оправя сама. За моя радост наддаването за картината продължи още триста и петдесет хиляди лири стерлинги, докато чукчето най-сетне не удари в полза на един човек, когото ненавиждам. Сигурно вече е изложена на витрината на улица „Дюк“, където е представена за творба на Мариески или някаква друга подобна глупотевина. Останах на търга още десет

минути и похарчих печалбата си за един съмнителен, но запленаващо нецензурен Бартоломеус Шпренгер. Картината изобразяваше Марс, който пощипваше Венера, без дори да си е свалил шлема — какви нрави! На излизане от аукционната къща се обадох по телефона на един богат фермер от Съфолк, който отглежда пуйки, и му продадох Шпренгер, без изобщо да го е виждал — на цена, която ще запазя в тайна, както се казва в занаята. После се отправих към „Пикадили“ с чувство за добре свършена работа. Нищо не оправя настроението така, както някоя и друга успешна сделка.

Прекосих площада, без да ми мигне окото, минах през „Фортнъмс“ заради ароматите, завих по улица „Джърмин“ и потънах в уютните обятия на бар „Жюлс“, където си поръчах лек обяд и погълнах петия си коктейл „Уайт лейди“ за деня. (Преди забравих да ви кажа с какво ме изненада Джек — извинявам се.) Като сериозен гастроном аз ненавиждам коктейлите, разбира се, но освен това ненавиждам и непочтеността, безнравствеността, нетрезвеността и куп други чудесни неща.

Ако някой ме беше проследил дотук, няхах нищо против. Плановете ми за следобеда обаче не включваха момчетата от ОИП, така че от време на време внимателно оглеждах помещението, докато се хранех. Докато приключа, цялото население на бара се беше сменило, с изключение на един-двама клиенти, постоянни като мебелировката, които познавах по лице: ако наистина бях имал опашка, той сигурно беше останал навън и към този момент вече би трябвало да е доста ядосан.

Опашката беше както навън, така и ядосан.

Освен това беше Морис, човекът на Мортланд. (Предполагам, че всъщност не бях очаквал Мортланд да играе по правилата: училището, което бяхме завършили и двамата, не беше от най-добрите. Залагаха много на содомията и други подобни, но не отделяха достатъчно внимание на почтеността, честта и други луксозни екстри, макар че непрекъснато говореха за тях в параклиса. Студени душеве с възпитателна цел имаше предостатъчно, разбира се, но вие, които никога не сте били подлагани на такъв, може би ще се изненадате да научите, че истински студеният душ е причина за разгаряне на всякакви животински страсти. Освен това е ужасно вреден за сърцето, или поне така разправят.)

Морис беше вдигнал един вестник пред лицето си и ме гледаше през дупката, пробита в него — точно както правят в криминалетата. Направих две бързи крачки наляво — и вестникът се завъртя след мен. После три бързи крачки надясно — и вестникът отново се завъртя, като предпазителя на полево оръдие. Наистина изглеждаше много глупаво. Приблжих се до него и мушнах пръст през дупката във вестника.

— Бум! — казах и зачаках унищожителния му отговор.

— Извади си пръста от вестника ми, ако обичаш — отговори унищожително той.

Размърдах въпросния пръст, като същевременно облегнах носа си върху отворената страница от вестника.

— Чупката! — изръмжа той, почервенял от ярост.

Така беше по-добре. Чупих се, много доволен от себе си. Зад ъгъла на улица „Сейнт Джеймс“ се размотаваше един полицаи — от онези млади, розови, непрекъснато възмутени полицаи, които толкова често се срещат в днешно време. Амбициозни, добродетелни и готови на всичко, за да накажат злодеите.

— Господин полицаи! — изкудкудяках разгневено аз. — Онзи нещастник с вестника току-що ми отправи нецензурно предложение.

После насочих треперещия си показалец към Морис, който виновно замръзна по средата на крачката си. Полицаят пребледня от възмущение и се нахвърли върху Морис, който продължаваше да стои на един крак, с протегнат пред себе си вестник, като невероятно много приличаше на безмилостна карикатура на статуята на Ерос от Гилбърт на площад „Пикадили Съркьс“. (Знаехте ли, че Ерос е направен от алуминий? Сигурен съм, че в този факт се крие някакъв дълбок смисъл. Или поне някакъв майтап.)

— След четирийсет минути ще бъда в полицейското управление! — провикнах се аз след полицая, а после скочих в първото преминаващо такси.

Всичките дръжки на вратите му бяха по местата си.

Преди да продължим, искам да ви припомня, че всички подчинени на Мортланд са преминали една година обучение. Следователно, след като бях забелязал Морис толкова лесно, Морис със сигурност беше поставен там, за да го забележа. Отне ми доста време, но в крайна сметка видях коя беше истинската опашка: едрата,

гладко избърсната леля зад волана на един „Триумф Хералд“. Това е отлична кола за проследяване на хора, защото не се набива на очи, паркира се лесно и завива по-бързо от лондонско такси. Но пък не беше честно да я оставят без партньор. Аз просто слязох от таксито на площад „Пикадили Съркъс“, влязох през един от входовете на метрото и излязох през друг. Дори един „Триумф Хералд“ не е чак толкова маневрен.

Второто ми такси ме откара до „Бетнъл Грийн Роуд“ в Шордич — едно чудесно място, където се упражняват всякакви неясни занаяти. След като дадох на шофьора твърде голям бакшиш, както обичам да правя, той ми „подшушна“ следното изречение: Носталгия в четвъртото надбягване на „Кемптън парк“. Все още се чудех какво трябваше да означава това, за Бога, докато се изкачвах по стълбите към студиото на моя реставратор.

На това място е по-добре да обясня какво имам предвид, когато казвам „реставратор“. Повечето стари картини имат нужда от нова основа, преди да могат да бъдат почистени както трябва. В най-опростения си вариант това включва старото платно да се накисне в лепило или восък, а след това да бъде прехвърлено, така да се каже, върху ново платно с помощта на ютия и натиск. В някои случаи старото платно е твърде износено; понякога по време на тази операция боята се отлепва (и картината „гръмва“, както се казва). И в двата случая се налага да се осъществи „прехвърляне“. Това означава картината да се обърне с лицето надолу и от боята да се отдели и последното влакънце от платното. След това на мястото на старото платно се залепя ново и готово — картината е реставрирана. Ако основата на картината е била дървена плоскост, един особено добър реставратор може да изтрие с шкурка цялото дърво, като остави само боята, на която след това да залепи платно. Всичко това е изключително трудна работа, която е изключително добре платена. Един добър реставратор има доста точна представа за цената на картината, по която работи, и обикновено изисква съответното заплащане за услугите си. Един добър реставратор изкарва повече пари, отколкото повечето галеристи, за които работи. Един добър реставратор е незаменим. Всеки идиот може да почисти картина — и много от тях го правят, — а повечето компетентни художници могат да „подсилят“ или да възстановят липсващи от картината петънца; в

действителност мнозина известни художници тайно си докарват допълнителни средства именно от такава работа. (Особено деликатните детайли, например корабен такелаж, често са рисувани с боя, смесена с лак, за по-голяма прецизност; по тази причина те са адски трудни за почистване, защото при всеки опит за почистване, разбира се, лакът просто пада. При това положение много реставратори просто фотографират корабния такелаж или каквото е там, после безмилостно го изчистват от картината и накрая го рисуват наново, като гледат от фотографията. И защо не?) Но един наистина добър реставратор, както бях започнал да ви казвам, е като безценна перла.

Пийт не прилича на перла. Пийт прилича на мръсен и злонамерен дребен уелсец, но се отличава с онова необяснимо прелестно гостоприемство, което дори най-долният келт проявява в собствения си дом. Когато ме видя, той тържествено отвори обичайната консерва със свинско варено и свари в металния си казан чудесен силен чай „Брук Бонд Пи Джи Типс“. Аз бързо предложих да приготвя препечените филийки и маслото — защото ноктите му бяха просто гнусни — и да нарежа свинското варено. Получи се великолепен следобеден чай, защото обожавам свинско варено от консерва, а чаят беше смесен с кондензирано мляко, така че беше оцветен в богати нюанси на оранжевото. (Колко различно беше това от домашния уют, с който беше свикнала нашата скъпа кралица.)

Казах на Пийт, че от „Сотбис“ ще му докарат картината на Шпренгер, и споделих наблюдението си, че драперията върху шундата на Венера беше добавена по-късно и вероятно прикриваше отлично нарисуван венерин хълм.

— Така че търкай — казах му аз. — Но търкай внимателно.

След това двамата се оттеглихме заедно в студиото му на тавана, така че да проверя докъде е стигнал с работата. Всичко вървеше много задоволително. Пийт изпитваше големи затруднения с малкия ми триптих (така ли се пише това?) от Сиена, но той изпитваше големи затруднения с него от осемнайсет месеца насам. Така и не получих сметката за тази работа и сега вероятно никога вече няма да я получа.

После му казах за господин Спиноза и му обясних как ще бъдат организирани нещата отгук нататък. Това изобщо не му хареса, но престана да пици, след като му натъпках устата със злато — образно

казано. Ако се интересувате, Пийт държи парите си в кутията за чай. Но преди да избягам по-далеч от неговия кариозен, натезал от лучени изпарения дъх, трябваше да премина още едно изпитание.

— Значи ни остава време за една песничка, нали? — провикна се той с лукавото изражение на армейски сержант от продоволствието, който раздава „профилактични средства“ на войниците.

— Отлично, отлично — отвърнах аз, като потърквах лицемерните си ръце.

Пийт седна зад малкия си електрически орган (струваше му 400 лири стерлинги) и ме подложи на „Отвърни се от греха, човече“^[1], което дълбоко ме развълнува. В повечето уелски гласове има някакъв любопитен дефект, все едно под златния тембър се крие подложка от талашит, и това винаги успява да ме раздражни. Когато запее, Пийт е в състояние да накара всички хора в пълен бар да се разплачат от радост — виждал съм го с очите си, — но след това винаги се чувствам така, все едно съм изял прекалено много сандвичи със свинско варено от консерва.

Аплодирах го бурно и тъй като беше незаменим на този етап от операцията, смирено го помолих за още едно изпълнение. Той отвърна на молбата ми с друг религиозен химн, „От фонтана кръв тече“^[2], който винаги върши работа. След него най-сетне се затътрих надолу по стълбите и навън на улицата, натезал от силен чай и лоши предчувствия.

„Бетнъл Грийн Роуд“ в шест и половина вечерта в събота не е класическо място да си хванете такси. В крайна сметка се качих на един автобус; контрольорът беше с тюрбан и ме намрази в мига, в който ме видя. Забелязах как се опитва да ме запомни колкото може по-добре, за да продължи да ме мрази и след като сляза.

Потънал в депресия, влязох в апартамента си и останах като истукан, докато Джок ми вземе шапката и палтото. После той ме заведе до любимия ми стол и ми донесе чаша с уиски, достатъчно да зашемети жребец от породата клайдсдейл. Съвзех се достатъчно, за да си пусна една плоча на Амелита Гали-Курчи, която изпълняваше „Un Du Felice“ в дует с Тито Шипа; това възвърна вярата ми в музиката, а останалата част от албума разсея и повечето от лошите ми предчувствия. Изкъпан и облечен в смокинг, вече бях в настроение за „Уилтънс“ с техния възхитителен интериор в стил арт нуво и още

повече в настроение за техните омари „Морней“. За десерт си поръчах крем карамел — нещо, което дори не мога да си представя да ям на друго място.

Прибрах се навреме за един гръмовен уестърн с Джон Уейн по телевизията, за който позволих на Джок да остане при мен. Двамата изпихме голямо количество уиски, защото все пак беше събота вечер.

Предполагам, че в някакъв момент от вечерта съм си легнал.

---

[1] Песен от мюзикъла „Godspell“ — Б.р. ↑

[2] Известен химн, написан от Уилям Купър след продължителен пристъп на депресия. — Б.р. ↑

5

*Но той започна да разбира,
че тези розови алеи,
оглеждащи се в локвите дъждовни,
май имат огледален смисъл,
а хубостта им е лъжовна.*

„Преди“, Робърт
Браунинг

Вероятно от време на време сте забелязвали, любезни мои читатели, че брeндитo, освен ако съвсем не се зашеметите с него, по-скоро отблъсква съня, отколкото да го предизвиква. Хора, които са пили евтино брeнди, са ми казвали, че при него този ефект е още по-ясно изразен. Шотландското уиски е друго нещо; блага и успокояваща течност. Да свалим шапки, казвам аз, на човека, който го е изобретил, под чието и знаме да е творил. В действителност единственото ми възражение срещу него е това, че половин кварта от неговата рожба, приемана орално и всекидневно в продължение на десетина години, намалява желанието за участие в първичния акт на сътворението. Преди си мислех, че отслабналите ми сили са резултат от напредналата възраст, съчетана с отегчението, присъщо на всеки опитен съблазнител, но Джок ме разубеди. По неговите думи това се дължи на „спиртоварното клюмане“.

Във всеки случай аз отдавна съм открил, че употребата на качествено дванайсетгодишно шотландско уиски в солидно количество ми осигурява шест часа безупречен отдих, последван от непреодолимо желание да стана на следващата сутрин и да се занимавам с нещо. В съответствие с това желание аз скочих от леглото, без любезното съдействие на индийския чай, и с маршова стъпка слязох по стълбите с намерението да разбудя Джок и да му изтъкна какви са предимствата

на ранното ставане. Очакваше ме леко разочарование: той вече беше станал и беше излязъл, така че се наложи сам да си приготвя закуската — бутилка светло пиво „Бас“. Сърдечно я препоръчвам. Няма да се преструвам, че не бих изпил чаша чай, но истината е, че донякъде се боя от тези нови електрически чайници: опитът ми показва, че са склонни яростно да изстрелват запушалките си право към лицето ви, докато стоите до тях и чакате водата да кипне.

Рано сутринта в неделя в Лондон може да се прави само едно нещо и то е да се посети улица „Клъб Роу“. Спуснах се на пръсти по стълбите, за да не привлека вниманието на моята мадам Дефарж от портиерната, и се отправих към гаража. И трите коли бяха там, но огромният мотоциклет на Джок, който произвежда достатъчно мощност, за да захранва с електричество един малък град, го нямаше. Намигнах насмешливо, по галски, на една случайно преминаваща котка: Джок сигурно пак е влюбен, помислих си аз. Когато момчетата като него се разгонят, са в състояние да пропътуват цели мили, за да удовлетворят нагона си, нали разбирате — като първо избягат от затвора, ако се налага.

Едно време улица „Клъб Роу“ не беше нищо повече от една редица съмнителни типове, които продават крадени кучета, но в наши дни се е превърнала в огромен пазар на открито. Бродих по него в продължение на цял час, но вълшебството не се случи. Закупих единствено някакъв отвратителен пластмасов предмет, с който да дразня Джок — казваше се „Дявол да го вземе това куче“, — и подкарах обратно към къщи, обзет от такова безпокойство, че дори не успях да се загубя. Помислих си да се отбия на улица „Фарм“, за да хвана някоя разтърсваща йезуитска проповед, но реших, че в настоящото ми състояние на духа това може да се окаже твърде опасно. Сладката логика и яснота на опитните йезуити ми въздействат като зов на сирена и се боя, че някой ден ще бъда спасен — подобно на жена в менопауза — и как ще ми се смее госпожа Спон тогава! Дали наистина ви къпят в кръвта на агнеца, или това се прави само в „Армията на спасението“?

Джок си беше у дома и полагаше комплексни усилия да не се издаде, че е изненадан от ранното ми ставане. По негласно споразумение решихме да не се разпитваме излишно. Докато той ми

приготвяше закуската, аз мушнах „Дявол да го вземе това куче“ в клетката на канарчето.

После подремнах малко, докато Мортланд не ме потърси по телефона.

— Виж, Чарли — изквака той. — Просто няма да стане. Не мога да го организирам от дипломатическата страна — от външно министерство ми казаха да ходя да си пикая в шотландската поличка.

Точно сега не бях в настроение да се занимавам с такива като Мортланд.

— Много добре — отговорих бодро аз. — В такъв случай нека да забравим за цялата история.

После му затворих. След това се преоблякох и се отправих към „Кафе Роял“ за лек обяд.

— Джок — подхвърлих на излизане, — след малко господин Мортланд ще се обади отново, за да каже, че все пак всичко ще се уреди. Кажи му „добре“, ако обичаш.

— Добре, господин Чарли.

В „Кафе Роял“ беше пълно с хора, които се преструваха, че често ходят там. Обядвах нещо вкусно, но не си спомням какво.

Когато се прибрах в апартаментата, Джок ме уведоми, че Мортланд беше дошъл лично — чак от онова нещо, което нарича Кенънбъри, — за да се разправя с мен, но Джок го беше отпратил.

„Едва не се изплю на изтривалката“ беше фразата, с която Джок ми описа настроението му на тръгване.

Легнах си и почетох малко от една мръсна книга, докато не заспах, което се случи съвсем скоро. В днешно време не могат да се намерят хубави мръсни книги — вече ги няма старите майстори, така да се каже. А онези шведските, с цветните фотографии, са просто отвратителни, не смятате ли? Приличат на илюстрации от учебник по гинекология.

Събуди ме госпожа Спон, като нахлу в спалнята ми, облечена в червен костюм с панталон от някакъв плат, който изглеждаше влажен; приличаше на някаква полиестерна версия на Вавилонската блудница. Скрих се под завивките, докато тя не се закле, че е дошла само да играем на джин руми^[1]. Госпожа Спон е добра на джин, но има ужасен късмет, горката; обикновено я оскубвам с шест-седем лири стерлинги, но пък тя е спечелила цяло състояние от мен покрай обзавеждането.

(Когато играя джин руми, имам навика случайно да забравям по една карта в кутията: невероятно е какво предимство печели човек, когато знае, че от тестето отсъства например деветка пика.)

След известно време тя се оплака, че ѝ е студено, както винаги — аз отказвам да притежавам парно отопление, защото съсипва антикварните мебели и пресушава порите на кожата. Затова тя се пъхна в леглото при мен, както винаги прави (вижте, тя сигурно е на шейсет години, за Бога), и продължихме да играем на „Опа!“ между всеки две раздавания. После тя позвъни за Джок, който ни донесе гол меч, за да го сложи между нас, все едно бяхме Ланселот и Гуинивийър, както и голям брой печени сандвичи с пастроми и чеснов хляб. Пиехме валполичела — ужас за червата, но пък толкова вкусно и евтино вино. Спечелих шест или седем лири стерлинги от госпожа Спон; беше прекрасна вечер; в очите ми изникват сълзи, когато си спомням за нея. Безсмислено е да се опитваме да оценим тези мигове в момента, в който се случват, защото това ги похабява; можем единствено да си ги припомним.

След един последен рунд „Опа!“ тя си тръгна, а Джок ми донесе обичайните вечерни провизии: уиски, мляко, сандвичи с пиле и алуминиев хидроксид за язвата.

— Джок — казах аз, след като вежливо му благодарих. — Налага се да направим нещо с онзи гаден Пърс, дребния копой на господин О’Флахърти.

— Вече го направих, господин Чарли. Тази сутрин, преди да се събудите.

— Наистина ли, Джок? Боже мой, ти мислиш за всичко. Много ли го нарани?

— Да, господин Чарли.

— Божичко. Да не би...?

— Не. Няма нищо, което някой добър зъболекар да не може да оправи за няколко месеца. А, и, хм, според мен за известно време няма да е в настроение за ухажване, ако ме разбирате.

— Горкото момче — казах аз.

— Аха — каза Джок. — Лека нощ, господин Чарли.

— И още нещо — казах бодро аз. — Тревожи ме състоянието на хигиената в клетката на канарчето. Ще организираш ли да се почисти скоро, моля те?

— Вече я почистих, господин Чарли. Докато бяхте на обяд.

— О. Всичко наред ли беше?

— Аха. Естествено.

— О, ами добре тогава, Джок. Лека нощ.

Но тази нощ не беше лека за мен.

Ако само Крампф или Глоуг се беше отклонил от предназначения план, щях да го понеса с нужната твърдост, но двама идиоти в екип от общо трима души ми се струваше малко прекалено. Още когато Дълбокото гърло за пръв път се обърна към мен, аз му казах, че нямам никакво намерение да му съдействам да изнудва високопоставения си Другар — всичко, което бях готов да направя за него, беше да го запозная с Крампф. По-късно, когато Крампф подхвърли идеята, че фотографията може да се използва не за просташко изнудване за пари, а като средство за улесняване на износа — директно към него самия — на издирвани творби на изкуството, аз му бях позволил да изтръгне неохотното ми съгласие, но единствено при условието аз да напиша сценария и да изпълнявам в него както главната, така и комедийната роля. Но, както Джими Дюран толкова обичаше да повтаря: „Всеки иска да играе.“ Глоуг вече беше платил цената за това, че се беше поддал на това изкушение, и по всичко изглеждаше, че Крампф също ще получи фактура за него.

---

[1] Игра на карти. — Б.р. ↑

6

*Но вижда се, зад августейшата омара,
осанка на патриций, слава стара.
Във вила бяла, с водоскоци,
в градина пъстра, с пенести потоци...
А вие, птички лекокрили,
там незаконно къщичка сте свили!*

„Сордело“, Робърт
Браунинг

Телефонът ме събуди в крайно неудобен час в понеделник сутринта. Един меден американски глас ме попита дали може да разговаря със секретаря на господин Мордекай.

— Един моумент — изгуках в отговор аз, като внимавах да подчертая акцента. — Ще ви свържа с негоу.

После натъпках телефона под възглавницата си и запалих цигара, за да помисля. Най-сетне позвъних за Джок, инструктирах го и му подадох телефона. Той го стисна между косматия си палец и показалец, като деликатно вирна обраслото си кутре, и изчурулика:

— Говоури секретарят на гусин Моурдекай.

Но после се разкикоти — катастрофално, след пиршеството с боб предишната вечер, — аз също се разкикотих и телефонът беше изпуснат на пода; Медният Американски Глас вероятно остана крайно озадачен. Оказа се, че той — М.А.Г. — е гласът на секретарката на полковник Блъчър от американското посолство, а полковник Блъчър желае да се срещне с господин Мордекай в десет часа. Джок, уместно шокиран, веднага отговори, че в този час няма абсолютно никаква възможност господин Мордекай да бъде открит някъде другаде, освен в леглото си, а той никога не приема джентълмени в леглото си. (На това място последва още кикотене.) Гласът, без да изгуби и частица от

своята медност, отговори, че всъщност полковник Блъчър си е представял господин Мордекай да посети него, и попита дали десет и трийсет е по-удобен час. Джок затегна отбраната — по някакъв любопитен начин той доста се гордее с факта, че работи за ленивец като мен — и двамата най-сетне се споразумяха за дванайсет на обед.

Веднага щом Джок остави телефонния апарат, аз отново вдигнах слушалката и набрах номера на посолството (499 9000, щом толкова се интересувате). Отговори ми един от най-прекрасните гласове, които бях чувал през живота си — пухкав, млечен алт, който накара опашната ми кост да се накъдри от удоволствие. Гласът мръсно каза:

— Намери как да ме използваш.

— Ъ? — задавих се аз. — Какво, какво, какво?

— Американско посолство — повтори гласът, този път доста по-чисто.

— О. Да. Разбира се. Колко глупаво от моя страна. А, всъщност исках да разбера дали при вас работи един господин, който се представя като полковник Блъчър.

Последваха едно-две прещраквания, приглушено електрическо „гррр“ и преди да успея да направя нещо повече, отново разговарях с оригиналния Меден Американски Глас. Този път тя не се представи като секретарката на какъвто и да било полковник, а като „ръководство «Военни операции», В.Г.З.“ или „Сек.С. х 3“, или някаква друга подобна бръщолевина. Тези военни са такива хлапетии.

Вече нямаше как да обясня, че се обаждам само за да проверя дали полк. Блъчър съществува наистина, или е просто някаква Безсърдечна Лоша Шега, нали така? В крайна сметка, след като заеквах известно време, успях да измисля, че имам уговорка да се срещна с нейния началник, нали, всъщност днес, в дванайсет на обед, и искам да попитам на кой номер на площад „Гроувнър“ се намира американското посолство. Това трябваше да е сериозна точка за мен — трябва да признаете, че импровизирах блестящо, — но тя отговори с бърза, безмилостна контраатака.

— Номер двайсет и четири — избърбори тя, без да се поколебае нито за миг. — Две-четири.

Измърморих едно-две извинения и благодарности и затворих. Секретарката беше удържала флагрантна, унизителна победа над мен.

Имам предвид как е възможно такова гигантско място изобщо да има номер на площада, за Бога.

Джок тактично отбягна погледа ми: той знае кога младият господар е претърпял поражение.

Мрачно побутнах закуската си в чинията, после казах на Джок да я раздаде на бедните, които я заслужават повече, и да ми донесе вместо нея една голяма чаша, пълна с джин, и двата вида вермут и малко газирана лимонада. Това е питие със светкавично действие: за нула време пристигате там, където трябва.

Пъхнал в устата си едно ароматно кашу, аз отидох пеша до площад „Гроувнър“, облечен трезво и разсъждаващ ожесточено. От разсъжденията ми нямаше никаква полза: умът ми беше пуст като зимен пейзаж, застлан с мекото одеяло на снега. Кашуто ми стигна до портала на посолството, където ме очакваше един опитен наглед военен, застанал в комично наречената поза „свободно“. Стърчащата му челюст не оставяше място за никакви съмнения, че е застанал там, за да охранява посолството от проклетите комунисти и всякакви други типове, които планират да саботират Конституцията на Съединените американски щати. Безстрашно отвърнах на погледа му и се осведомих дали това е номер двайсет и четири; той не знаеше, от което се почувствах малко по-добре.

Когато влязох, ме пое поредица от добре подготвени млади дами, които ме отвеждаха все по-навътре в сградата. Всяка една от тях беше висока, слаба, хигиенична, елегантна и надарена с изумително големи цици: опасявам се, че вероятно доста съм ги зяпал. В крайна сметка пристигнах с вдигнати платна (това е термин от корабоплаването) в антрето на кабинета на полковник Блъчър, където седеше самият Глас. Както и подобаваше, собственичката на Гласа беше най-великолепно надарена от всички досега. Предполагам, че ѝ се налагаше да държи клавиатурата на една изпъната ръка разстояние от себе си, за да може да работи на нея. Миг по-късно — и го казвам съвсем буквално — аз се озовах в самия кабинет на полковника, където един строен, приветлив униформен младеж ми предложи да седна на някакъв стол.

Разпознах стола в момента, в който положих задните си части върху него. Беше тапициран с лъскава кожа, а предните му крака бяха с половин инч по-къси от задните. Това внушава на седящия неясното усещане за несигурност, непостоянство и малоценност. Самият аз

притежавам такъв стол, на който настанявам хората, дошли да ми продават картини. Нямах никакво намерение да се оставя да ме подлагат на такива глупости; изправих се и се преместих на дивана.

— Извинете ме — казах смирено аз. — Но имам хемороиди, нали разбирате?

Младежът разбираше. Ако се съди по измъчената усмивка, която с усилие изобрази на лицето си, току-що също се беше сдобил с тях. Той седна зад бюрото. Аз повдигнах едната си вежда.

— Имам среща с полковник Блъчър — казах аз.

— Аз съм полковник Блъчър, господине — отговори младежът.

Загубих това разиграване, но все още му водех с преместването от стола на дивана, защото му се налагаше да си върти врата и да говори по-високо, за да го чувам. Изглеждаше извънредно млад, за да бъде полковник, а освен това, любопитно защо, униформата не му беше по мярка. Виждали ли сте американски офицер — или дори американски редник — да носи униформа, която не му е точно по мярка?

Прибрах тази мисъл в един от вътрешните джобове на съзнанието си и се обърнах към него с уместно подбрана фраза за случая.

— О, а — беше фразата.

Може би щях да се справя по-добре, ако разполагах с малко повече време.

Той вдигна една писалка и побутна с нея папката, която лежеше по средата на лъскавото му пусто бюро. Папката беше облепена с всякакви разноцветни етикети, включително и един голям оранжев с черна удивителна. Имах неприятното усещане, че заглавието на папката е „Ч. Мордекай“, но после размислих и реших, че е поставена там само за да ме стряска.

— Господин Мордекай — започна най-сетне той. — От вашето външно министерство ни помолиха да уважим дипломатическия паспорт, издаден временно на ваше име. Не открихме данни за това, че ще бъдете акредитиран към британското посолство във Вашингтон, нито в някоя легация или консулство, а моят колега от вашето външно министерство сякаш не знаеше нищо за вас. Нещо повече, останах с впечатлението, че изобщо не го интересувате. Бихте ли коментирали тази ситуация?

— Тц — отвърнах аз.

Това сякаш му хареса. Той смени писалката си с друга и отново побутна папката.

— Господин Мордекай, ако се поставите на мое място, и сам ще разберете, че трябва да запиша в доклада си причината за вашето посещение в Съединените щати.

— Ще доставя лично един луксозен автомобил с антикварна стойност под формата на дипломатическа пратка — обясних аз. — И освен това се надявах да разгледам южните и западните щати. Живо се интересувам от Дивия запад.

Последното беше произнесено особено предизвикателно, със самодоволната увереност на човек, който има скрит коз в ръкава си.

— Да, наистина — отговори вежливо той. — Прочетох статията ви за „Британските пътешественици в Дивия запад през деветнайсети век“. Беше изключително увлекателна.

Усетих хладно течение в ръкава си на празното място, където преди имаше коз, и ме обзе неприятното чувство, че някой някъде е направил една малка проверка на Ч. Мордекай.

— Озадачава ме вашето желание — продължи той — да транспортирате празен автомобил под формата на дипломатическа пратка. Ако приемем, че автомобилът действително ще бъде празен, нали така, господин Мордекай?

— В автомобила ще бъде личният ми багаж. А именно един куфар спретнати мъжки костюми, още един с луксозна галантерия, един брезентов чувал с книги, подходящи за всяко настроение — нито една от тях няма да бъде твърде неприлична, обещавам — и достатъчен запас цигари и отлежало шотландско уиски. Ще се радвам да заплатя вносно мито за последното, ако предпочитате.

— Господин Мордекай, ако приемем вашия дипломатически статус... — дали не се поколеба на това място? — ние ще го уважим напълно, разбира се. Но, както знаете, на теория имаме и правото да ви обявим за персона нон грата, макар и да го упражняваме много рядко спрямо представители на вашата страна.

— Да — избърборих аз, без да се замисля. — Но старият Гай^[1] някак си мина през тази цедка, нали?

Той наостри уши; аз прехапах език.

— Близки ли бяхте с господин Бърджес? — попита ме той, като инспектираше писалката си за някакви фабрични дефекти.

— Не, не, не — провикнах се аз. — Не, не, не, не. Почти не се познавахме. Сигурно някой път сме изпили заедно чаша шербет все пак — имам предвид, няма как да живеете в един и същ град с Гай Бърджес и да не попаднете в един и същ бар, нали така? Имам предвид, това е въпрос на статистическа вероятност.

Той отвори папката и прочете няколко реда, като повдигна едната си вежда по особено тревожен начин.

— Били ли сте някога член на комунистическата или на анархическата партия, господин Мордекай?

— Не, за Бога! — провикнах се весело аз. — Мръсен капиталист, това съм аз. Да смачкаме фасона на работниците, това е моят девиз.

— Може би в училище? — подсказа ми меко той.

— О. Ами, да, сигурно съм защитавал червената идея в кръжока по дебати в училище един или два пъти. Но в последната година на гимназията всички ни прихвана или религията, или комунизмът — заедно с акнето, нали се сещате? Изчезват от само себе си, след като започнете да правите секс.

— Да — каза тихо той.

Изведнъж забелязах, че имаше акне. Втори страйк, както се казва от другата страна на океана. А и как, за Бога, бяха успели да изровят толкова много мръсотия за мен само през последните няколко дни? А ето ви и една още по-тревожна мисъл: ами ако не бяха само последните няколко дни? Папката изглеждаше дебела и преминала през многобройни ръце като уелска сервитьорка. Ходеше ми се до тоалетната.

Тишината се проточи безкрайно. Запалих си цигара, за да покажа колко съм невъзмутим, но той беше подготвен и за това. Натисна едно копче и каза на секретарката си да помоли портиера за пепелник. Когато го донесе, тя усили и климатика. Трети страйк. Беше мой ред да застана на мястото на питчъра.

— Господин полковник — казах делово аз. — Какво ще кажете да ви дам честната си дума на английски аристократ...

Това се казва фалцирана топка.

— ... че изобщо не се интересувам от политика и задачата ми няма нищо общо с наркотици, контрабанда, валута, бели робини,

сексуални перверзии или организирана престъпност, но има много общо с интересите на някои от най-високопоставените хора в страната?

За мое изумление това сякаш свърши работа. Той бавно кимна, записа някакво съкращение на корицата на папката и се облегна назад. Американците притежават някои любопитни остатъци от старомодност. Долових как атмосферата в стаята чувствително се разведри; дори жуженето на климатика сякаш беше променило тембъра си. Наострих едното си ухо.

— Извинете ме — казах аз. — Но ми се струва, че лентата на записващото ви устройство е свършила.

— О, благодаря ви — каза той и натисна едно друго копче.

В кабинета грациозно се вмъкна секретарката, която не криеше принадлежността си към клас бозайници, смени лентата на записващото устройство и грациозно се измъкна обратно, като ме удостои с лека, хигиенична усмивка на излизане. Ако беше английска секретарка, щеше да изсумти презрително.

— Добре ли познавате Милтън Крампф? — попита изведнъж Блъчър.

Очевидно игрите с топки все още не бяха свършили.

— Крампф? — казах аз. — Крампф? Да, разбира се, той е един от най-добрите ми клиенти. Надявам се да успея да го посетя за няколко дни. Симпатично старо куче. Малко е шантав, естествено, но той може да си го позволи, нали така, ха-ха.

— Ами, не, господин Мордекай, всъщност имах предвид доктор Милтън Крампф III, синът на господин Милтън Крампф-младши.

— А, не знам нищо за него — казах искрено аз. — Никога не съм се запознавал със семейството му.

— Наистина ли, господин Мордекай? При положение че доктор Крампф е известен автор в областта на историята на изкуството?

— Това е новина за мен. Каква е специалността му?

Полковникът разлисти папката — може би все пак беше озаглавена „Крампф“.

— Доктор Крампф явно има многобройни публикации в американски и канадски научни списания — каза той. — „Антиобразността в зрелия период на Андре Дерен“, „Хроматично-

пространствените отношения в творчеството на Раул Дюфи“, „Фернан Лежер и контрасимволизмът“...

— Престанете! — провикнах се аз, като се гърчех от неудобство. — Това е достатъчно. И сам мога да си измисля останалите заглавия. Познавам такива автори и според мен те нямат нищо общо с историята на изкуството; моята специалност са старите майстори и аз публикувам единствено в списание „Бърлингтън“. Аз съм съвсем различен вид сноб от този Крампф, така че пътищата на научната ни дейност няма как да се пресекат.

— Разбирам — каза той.

Всъщност нищо не разбираше, но по-скоро щеше да умре на място, отколкото да си го признае. Разделихме се с обичайния порой от неискрени любезности. Все още ми се струваше млад, но не чак толкова млад, колкото ми се стори на влизане. Прибрах се пеша у дома, отново потънал в разсъждения.

Джок ми беше приготвил соте от пилешки дробчета, но аз няхах апетит за подобно пиршество. Вместо това едва преглътнах един банан и около една трета от бутилката с джин. После се отдадох на кратка дрямка, на кратък отдих, на кратко отпускане върху възглавницата. Дрямката, трябва да знаете, дава безценна подкрепа във всяко затруднение. В моя живот тя заема мястото на добрия, мъдър, ухаещ на тютюн и облечен в туид английски баща, който другите момчета са имали, когато са били ученици; онзи баща, с когото можете да си говорите за всичко, докато кръстосвате хълмовете; който ще се намръщи и ще ви каже, че „човек не може да направи повече от всичко по силите си“ и че „в този живот трябва да си мъж на място“, а после ще ви научи как да хвърляте въдицата, за да уловите пъстърва.

Моят баща не беше такъв.

Сънят често замества тази митична фигура — често съм се събуждал ободрен и просветлен, тревогите ми са били разсеяни, а пътят ми е станал ясен.

Но този път не се събудих освежен, а в ума ми не напиреха добри новини. Не изпитвах успокояващото усещане, че на раменете ми е била отпусната топла ръка, облечена в туид — усещах единствено познатата болка от джина в основата на черепа и неясния вкус на кучешки изпражнения в устата си.

„Насам, народе“, промърморих си аз, докато слушах как таблетката алка-зелцер съскаше в чашата си. Изпробвах какъв ще бъде ефектът от смяна на ризата и миене на лицето; имаше някакво леко подобрене, но тук-там си останаха разнообразни тревоги с размерите на гнида. Не обичам съвпаденията, а направо ненавиждам интелигентни млади американски полковници, особено когато униформите не са им точно по мярка.

В онези дни бях доста весел и безгрижен човек, винаги готов да се изправи пред ново предизвикателство с единствената цел да изпита удоволствие от преодоляването му. Точно затова ме тревожеше мисълта, че нещо ме гложди, ако разбирате какво имам предвид. Човек би трябвало да изпитва усещане за неизбежна орис единствено когато страда от запек, а случаят не беше такъв.

Когато излязох от спалнята си, Джок ми подаде един дебел плик: беше доставен по време на дрямката ми от някакъв човек, когото Джок сравни с дълга струя пикня с бомбе. Джок с безпогрешния си усет му беше предложил да изпие една пинта бира в кухнята и беше получил донякъде рязък отказ.

Авторът на писмото, който явно беше помощник-асистент на нечий друг асистент или нещо подобно, ме уведомяваше, че е бил инструктиран да ме помоли (Или беше обратното? Забравил съм.) да се представя в стая 504 в една от по-грозните нови сгради на държавната администрация в 10:30 сутринта на следващия ден, за да се срещна с някой си господин Л. Дж. Крауч.

Сега, аз имам само две правила за поведение в живота си, а именно:

А. Моето време и внимание са на пълно разположение на клиента по всяко време на денонощието и нищо не представлява твърде голямо затруднение за мен, ако е в интерес на някой друг.

и Б. От друга страна, животът ми ще бъде напълно прецакан в деня, в който се оставя да ме изиграе някой друг.

Подадох писмото на Джок.

— В този случай очевидно трябва да се приложи Правило Б, нали така, Джок?

— И още как, господин Чарли.

— Десет и половина ли пише вътре?

— Аха.

— Тогава ме събуди в единайсет сутринта.

— Добре, господин Чарли.

Ободрен от тази проява на непукизъм, аз се разходих до „Вирасвами“ и замислено се нагостих с агнешко къри и чапати с масло. Пищно облеченият портиер ми отдаде чест по обичайния си пищен маниер в замяна на най-лъскавата монета от половин крона, която намерих в джоба си. Смехотворна цена за такова преживяване. Когато сте потиснати, на всяка цена си намерете човек, който да ви отдаде чест.

Според ограничения ми личен опит в това отношение кърито предизвиква у жените желанието да се отпуснат назад и да правят любов; колкото до мен, то предизвиква единствено желание да си легна, за да не ми тежи на стомаха. Любопитна тежест притежава това къри наистина.

Мъчително отнесох теглото си до леглото и Джок ми донесе уиски и сода, за да си охладя кръвта. Известно време четох „Нищетата на историцизма“ от Карл Попър, а след това заспах и сънувах виновни, потайни сънища с полковници от Пенджаб, издокарани със старомодни каскети.

Алармата се включи в три сутринта. Когато сме си у дома, алармата издава единствено тих, настоятелен вой със заплашителна честота, който се чува в двете спални, двете бани, салона и бърлогата на Джок. Алармата спира в мига, в който и двамата сме натиснали по един прекъсвач, така че да сме сигурни, че и двамата сме будни. Аз натиснах своя прекъсвач и алармата веднага замлъкна. Веднага заех своя пост, който беше едно кресло в най-тъмния ъгъл на спалнята ми, след като бях натъпкал възглавниците си под завивките, така че да наподобяват спящ Мордекай. На стената над креслото са окачени няколко трофейни огнестрелни оръжия, едно от които е ловна пушка със старомодния калибър от три инча и четвърт, произведена ръчно от Джо Мантън и заредена с дребни ловни сачми в дясната си цев и оловни сачми за въздушна пушка в лявата. Под нея има въженце с пискюл, което освобождава скобите, на които е окачена на стената. Задачата ми беше да дебна неподвижно на това място и да наблюдавам вратата и прозорците. Междувременно Джок трябваше да провери сигналното табло, за да види къде е задействана алармата, а след това да заеме позиция до слугинския вход, откъдето можеше да пресече

отстъплението на нашествениците или, ако е необходимо, да последва някой нашественик нагоре по стълбите към моята стая. Така че аз се заех да дебна в смъртоносна тишина, нарушавана единствено от товара на кърпите, което се въртеше в мен като чорапи в перална машина. Не е никак лесно да изпитвате страх, докато стискате в ръцете си заредена ловна пушка с калибър от три инча и четвърт, но аз никак си успявах. Изобщо не биваше да се стига дотук, нали разбирате.

След един-два века алармата издаде кратък сигнал, след който трябваше да сляза долу. Натезал от опасения, аз се промъкнах до кухнята, където до вратата дебнеше Джок, гол и потънал в сенките, стиснал в ръката си един стар деветмилиметров „Люгер“. На сигналното табло на алармата продължаваше трескаво да мига виолетовата лампичка, означена с надпис „ВХОДНА ВРАТА“. Джок бързо кимна няколко пъти, за да очертае тактиката ни: аз се промъкнах в салона, откъдето можех да покривам антрето и входната врата, а Джок безшумно издърпа резетата на слугинския вход. Чух го как рязко я отвори и изскочи в коридора — а после ме повика, тихо и напрегнато. Тичешком прекосих трапезарията и кухнята и излязох навън. В коридора беше единствено Джок. Проследих вторачения му поглед до брояча на асансьора, който показваше „5“ — моя етаж. В същия миг моторът на асансьора изръмжа, цифрата „5“ угасна и Джок се втурна към стълбището, където потъна почти без звук. Трябваше да видите Джок в действие — беше страховита гледка, особено когато беше гол, както в този момент. Аз изтичах на половината разстояние преди следващата стълбищна площадка, откъдето можех да погледна надолу по стълбището: Джок вече беше заел позиция на приземния етаж и покриваше вратата на асансьора. Минаха една-две секунди, после той изведнъж подскочи и изчезна в дъното на сградата; за момент се обърках от това, после изведнъж се сетих, че асансьорът сигурно беше продължил към мазето. Препуснах надолу, тъгъдък-тъгъдък, напълно забравил за страха си, и вече бях стигнал до третия етаж, когато хвърлих поглед към брояча на асансьора и установих, че той отново беше поел нагоре. Аз също се втурнах обратно нагоре и когато пристигнах на петия етаж, за съжаление бях останал без дъх. Броячът беше спрял на „3“. Втурнах се в апартамента, с препъване влязох в салона и паднах на колене до уредбата. Във вътрешността ѝ имаше

един бутон, който се свързваше директно с дежурната зала на „Гепи Секюрити“ — а към този момент вече жадувах за техните главорези.

Не успях да натисна бутона, защото някой ме удари в основата на черепа — точно там, където все още ме болеше от джина. Брадичката ми се закачи на ръба на уредбата и аз увиснах на нея, като се чувствах много глупаво. После човекът ме удари отново и аз потънах направо през пода, без никакво усилие, миля след миля, след миля надолу.

Свестих се след цял един човешки живот с огромна неохота. Над мен като луна беше надвиснало огромното лице на Джок и издаваше притеснени звуци. Когато заговорих, в бедната ми глава отекна оглушително ехо. Бях изпълнен с ненавист и страдание.

— Уби ли го? — попитах жадно аз.

— Не, господин Чарли. Почаках долу, но асансьорът спря на „3“, аз почаках още малко и натиснах копчето, но асансьорът слезе празен, така че се качих с него дотук и вие не бяхте навън, затова се качих по стълбите, за да видя дали няма да ви видя там, но тогава чух как асансьорът отново слиза и си помислих, че това може да продължи цяла нощ, по дяволите, и влязох тук да ви потърся, и вие бяхте тук, и аз си помислих...

Немощно вдигнах ръка.

— Престани — казах аз. — В момента не мога да проследя нишката на мисълта ти. Главата ме заболява от това. Претърси апартамента, заключи вратите, занеси ме в леглото и ми намери най-голямото хапче за сън, което може да се намери. И се облечи, идиот такъв, ще се простудиш.

После изключих Ч. Мордекай като индивидуално човешко същество и го оставих да потъне обратно през пода, надолу към тъмното море.

Ако някой искаше да използва този момент, за да ми пререже гърлото, беше добре дошъл да го направи.

---

[1] Гай Бърджес — британски разузнавач, поддръжник на комунистическата идея, който е предавал западни тайни на руснаците през Студената война. — Б.р. ↑

*Дори, във разговор изкусен
 (какъвто не умея),
 ще трябва да лаская, престорено
 да се разсмея...
 Което, сигурно, изгодно е
 (при всяко положение),
 но води до прегърбено телосложение.*

„Последната ми
 херцогиня“, Робърт
 Браунинг

С подчертано внимание повдигнах единия си клепач и веднага го спуснах обратно. В окото ми веднага се беше изстрелял един безмилостен слънчев лъч, от който получих кръвоизлив в мозъка.

Много по-късно опитах отново.

Слънчевата светлина беше потушена, а до леглото ми се въртеше Джок и кършеше ръце. Носеше поднос за чай, но останах с ясното впечатление, че успяваше и да кърши ръце.

— Махни се — проплаках аз.

Той остави подноса и ми наля една чаша; в бедната ми глава това прозвуча така, все едно някой е пуснал водата в тоалетна, инсталирана по средата на огромна, пуста зала, в която ехото отеква до края на времето. Проплаках още веднъж и се обърнах на другата страна, но Джок нежно ме разтърси за рамото, като мърмореше нещо като „Хайде, хайде“ или „Стига, стига“, или нещо подобно. Седнах в леглото, за да го смъмря — и половината от черепа ми сякаш остана на възглавницата. Предпазливо докоснах увреденото място: на пипане беше като гъба, но за моя изненада не беше покрито със засъхнала

кръв. Реших, че ако черепът ми наистина беше строшен, изобщо нямаше да се събудя. Не че тази сутрин това имаше някакво значение.

Чаят не беше от обичайния ми индийски или китайски сорт, а от по-укрепващия „Кралица Мери“ — съобразителният Джок беше съобразил, че в такава сутрин ще имам нужда от нещо по-силно. Успях да преглътна първата чаша, а след това Джок ми даде последователно две таблетки алка-зелцер (какъв шум!), две прахчета „Бийчъм“, съставени поравно от кофеин и аспирин, и две таблетки декседрин, като ми помогна да преглътна всичко това с втора чаша от най-добрата отвара на „Кралица Мери“. Повече никога няма да кажа лоша дума за тази светица.

Скоро след това отново бях способен на рационално мислене и първата ми рационална мисъл беше да си легна веднага. Потънах по посока на възглавниците, но Джок твърдо ме повдигна и подреди по мен още няколко чаши чай, така че не смеех да помръдна.

— Някаква фръцла звъни цял ден — съобщи ми той. — Каза, че е секретарката на някакъв заместник-секретар и се обажда за документите, и трябва да отидете там на всяка цена, ако изобщо можете да стоите на краката си, и че нейният шеф е готов да ви приеме по всяко време до четири и половина следобед. Вече е почти три часът.

С поскърцване и ръмжене се издърпах обратно на белия свят.

— Как мислите, господин Чарли, кой беше този снощи?

— Във всеки случай не е от хората на Мортланд — отговорих аз. — Те би трябвало да очакват същото посрещане като последния път. Липсва ли нещо?

— Не съм забелязал.

— Е, със сигурност не са си направили целия този труд само за да ме ударят по тила.

— Може да е бил обикновен крадец: не е разузнал както трябва, не е очаквал да сме двама, стреснал се е и си е бил камшика по най-бързия начин. Беше пъхнал това в ключалката на входната врата, затова лампичката на алармата продължаваше да свети.

„Това“ беше джобно календарче от твърд целулоид, с размерите и формата на карта за игра, което от обратната си страна умоляваше читателя да пие „Милк Стаут“. С него можеше да се отвори почти всяка обикновена ключалка. Разбира се, календарчето щеше да бъде напълно безполезно срещу моята тройна ключалка „Чъб“ с резета от

фосфорно-бронзова сплав и всеки, който беше преминал дори една седмица обучение в трудововъзпитателно училище, щеше да бъде наясно с този факт. Това не ми харесваше. Абсолютните начинаещи не избират за първия си удар мезонети на петия етаж на улица „Ъпър Брук“.

Когато осъзнах това, то веднага започна да ми харесва още по-малко.

— Джок — казах аз. — Ако сме го стреснали, докато се е опитвал да отвори ключалката с календарчето, защо не беше там, когато го стреснахме? А след като не беше там, как е успял да разбере, че сме двама? И ако се е отказал, преди да излезеш, защо беше изоставил тъй полезното си календарче и защо се беше скрил в асансьора, вместо да, хм, си бие камшика по най-бързия начин?

Джок отвори уста, защото така мислеше по-лесно. Виждах, че това е мъчително за него.

— Няма значение — казах му меко аз. — Знаем как се чувстваш. И мен ме боли главата. Но ми се струва, че злодеят е пъхнал календарчето в ключалката само за да задейства алармата, а после се е притаил в засада в асансьора. И когато ти си изскочил, той е избягал надолу, за да те повлече след себе си. После отново се е качил на третия етаж, защото е знаел, че ти ще го чакаш долу, както повелява здравият разум; излязъл е от асансьора и се е качил пеша до петия етаж, защото е знаел, че ще може да се справи с мен, ако съм сам. След като го е сторил, той е чул как се приближаваш, скрил се е зад вратата и се е измъкнал тихо, докато ти си свестявал младия си господар. Идеята на цялото упражнение е била да ме хване натясно, на отворена врата, по-далеч от теб, поне за малко. Затова не бива да се питаме как или дори кой го е направил, а защо.

— За да вземе нещо...?

— Ако е така, трябва да е било нещо преносимо, лесно откриваемо — защото няма как да е очаквал да разполага с много време — и нещо особено ценно, което да си заслужава този риск. А освен това и нещо, което е пристигнало тук наскоро, защото от цялата история се разнася аромат на нещо импровизирано...

— ... или да остави нещо? — продължи Джок с неумолима логика.

Подскочих на мястото си, което накара главоболието ми да се надигне на задните си крака и да ми бие един шут с предните. Това беше особено неприятна мисъл.

— Какво, за Бога, би поискал да остави някой тук? — изписах аз, обзет от ужас при мисълта за евентуалния отговор.

— Ами, нещо като подслушвателно устройство — предположи Джок. — Или няколко унции хероин — достатъчно, за да ви приберат за дванайсет месеца. Или, да речем, половин фунт пластичен експлозив...

— Връщам се в леглото — заявих твърдо аз. — Не искам да участвам в това. Никой не е поръчвал бомби.

— Не, господин Чарли, трябва да отидете при този заместник-секретар. Аз ще отскоча до гаража и ще докарам голямата кола.

— И ще ме оставиш сам в апартамент, натъпкан с германски противотанкови мини? — проплаках аз.

Но той вече беше излязъл. С горчиво мърморене се намъкнах в случаен набор от мъжко облекло и пропълзях през апартамента и надолу по стълбите. Под краката ми не избухна нищо.

Джок ме очакваше на улицата в паркирания „Ролс-Ройс“ и като специална екстра за мен си беше сложил шофьорския каскет. Когато пристигнахме в министерството, той дори изскочи от автомобила, за да ми отвори вратата; беше съобразил, че това ще ме ободри, Господ да го поживи.

Честно да ви кажа, не мога да си спомня кое министерство беше; беше малко след управлението на Уилсън, ако се сецате — сигурно си спомняте как ги беше разбъркал всичките и им беше сменил имената. Казват, че по коридорите на „Уайтхол“ продължават да бродят неколцина изгубени държавни служители, да дърпат случайните минувачи за ръкава и да ги умоляват да им кажат как да стигнат до Министерството на технологичната интеграция. Разбира се, продължават да им превеждат заплатите с държавен банков превод, но най-много ги боли за това, че никой от тяхното министерство все още не е забелязал отсъствието им.

Във всеки случай Джок ме остави пред въпросното министерство и няколко свръхмлади мъже ме въведоха през поредица от врати — всеки от тях беше по-прекрасно облечен от предишния, всяка врата беше по-масивна и се отваряше по-безшумно от

предишната, а накрая ме очакваше самият Л. Дж. Крауч. Бях укрепил духа си в очакване на нещо като английската версия на полковник Блъчър, но нищо не беше по-далеч от действителността. Посрещна ме един страхотен веселяк с едър кокал и сламеноруси коси, който свали ботушите си от солидно износеното си писалище и тромаво се заклати към мен, за да ме поздрави, като с всички сили излъчваше добро настроение.

— Ха! — изрева той. — Отлично! Радвам се да те видя на крака, млади човече! Това е най-доброто средство срещу ударите на съдбата — да се качиш обратно на коня и да препуснеш в атака. *Nil illegitimus carborundum*, нали така се казваше: не оставяй кучите синове да те повалят!

Немощно се засмях и потънах в дебелото кресло с кожена тапицерия, което ми посочи. В безжизнените ми ръце по вълшебен начин се появи пура, уиски и сода, докато се оглеждах. Мебелировката безпогрешно подсказваше за произход от по-висока класа: всичко беше добре изработено, но безмилостно употребявано. Пред мен, над стола му, имаше фотография на випуска от гимназията, от който се зъбеха и блещеха шейсет момчета; над тях висеше нацепена и овъглена част от гребло с емблемата на отбора на „Сейнт Едмънд Хол“. В ъгъла имаше старинен месингов контейнер за снаряди от флота, натъпкан със солидни бастуни и рапири за фехтовка от старата школа с гравирани ръкохватки. Две от стените на кабинета бяха окичени със стари английски акварели — от хубавите, с измити синкави нюанси. Както казваше сър Карл Паркър, няма нищо по-скучно от стар английски акварел — освен ако не е избелял стар английски акварел. Но аз бях влязъл в бизнеса именно с такива картини и продължавах да храня уважение към тях.

— Разбираш ли от акварели? — попита ме Крауч, когато забележа накъде гледам.

— Горе-долу — отговорих аз, като го погледнах право в очите. — Имаш един пейзаж от долината на Лоара на Дж. М. У. Търнър, който не би трябвало да съществува, защото оригиналът е в музея „Ашмолиън“; един великолепен Калоу, някъде от 1840 година; един Фарингтън, който има нужда от почистване; един полихромен Джеймс Борн — тези са доста редки; селски пейзаж от Питър де Уинт с небе, което е боядисано по-късно; един отличен Джон Сел Коулман; няколко доста

безвкусни картини на Варли от късния му период; един Пейн — в списание „Ценител“ беше излязла репродукция на същата картина точно преди войната; един Роуландсън, който се продаваше в „Сабин“ някъде около 1940 година; един Франсис Никълсън от Скарборо с избеляло розово — той щеше да използва индиго; няколко ценни картини на Коузън и най-добрия Едридж, който съм виждал.

— Жив да не бях — каза той. — Отлично, Мордекай. Явно разбираш от акварели.

— Не мога да не се изфукам — казах стеснително аз. — Просто ми идва отвътре.

— Само да уточня, че този Едридж ми беше продаден за Гъртин.

— Те винаги се продават така — отговорих простиичко аз.

— Е, добре тогава, колко ще ми дадеш за всичките?

Търговците на изкуство свикват да отговарят на този въпрос. Едно време, много отдавна, се обиждах от него, но тогава все още не знаех стойността на парите.

— Две хиляди двеста и петдесет — казах му аз, като все така го гледах право в очите.

Това го стресна.

— Лири стерлинги?

— Гвинеи — отговорих аз. — Естествено.

— Боже мой. Спрях да купувам картини още преди няколко години, когато затвориха добрата стара галерия „Уокърс“. Знаех, че цените са се вдигнали, но това...

— Цените на тези тук ще започнат да падат, ако не ги преместите от този слънчев кабинет. Вече са избелели толкова, колкото могат да понесат.

Десет минути по-късно той с треперещи ръце прие чека, който му написах. Оставих му картината на Никълсън в замяна на един Албърт Гудуин, който бях забелязал на стената в антрето. В този момент вратата на кабинета му се отвори на косъм и отново се затвори с почитателно щракване. Той се стресна като човек, хванат да върши нещо нередно, и погледна часовника. Беше четири и половина следобед: щеше да си изпусне влака. Както и неговите прекрасни млади мъже, ако не се стегнеше веднага.

— Повтаряй след мен — каза бързо той, като извади някакъв мръсен лист от едно чекмедже. — Аз, Чарли Страфърд Ван Клийф

Мордекай, верен поданик на Нейно Британско Величество, тържествено се заклевам...

Изгледах го с отворена уста. Нима се съмняваше в чека ми?

— Хайде де — каза той. — По-бързо, моето момче.

Ред по ред повторих след него думите, с които се заклевах да бъда верен куриер на посланията на Нейно Величество в границите и извън границите на нейните владения включително, изключая и в случаите на Господ да ми е на помощ. После той ми даде една малка бижутерска кутийка, в която имаше сребърен медальон с изображение на дръгливо куче; един документ, който започваше с „Ние, Барбара Касъл, повеляваме и изискваме...“; и една тънка червена кожена папка, на която със златни букви беше щамповано „Сейнт Джеймс“. Заех се да подписвам разни книжа, докато не ми се откачи ръката.

— Не знам какви са всички тези неща и не искам да знам — повтаряше ми той, докато аз подписвах.

Бях напълно подготвен да уважа това искане.

В крайна сметка младите мъже ме изхвърлиха навън, като ме гледаха на кръв, защото си бяха изпуснали влаковете заради мен. Бяха роби на навиците си, то се знае. Напълно ги разбирах.

Отвън ме чакаше Мортланд, който беше паркирал на едно абсолютно забранено за паркиране място и се разправяше с цяла рота регулировчици; всеки момент щеше да ги изпрати да се подстрижат. Той сърдито ми махна да се кача в ужасното му „Мини“ и ме откара в американското посолство, където един вежлив и отегчен човек поръси новите ми документи с печати на Държавния департамент и ми пожела многоу, многоу приятно прекарване в Съединените американски щати. След това се върнахме в апартамента, където аз дадох на Мортланд нещо за пиене, а той ми даде цял куп самолетни билети, товарителни документи и други подобни, както и распечатки на всички необходими разписания, имена и процедури. (Последните бяха пълна безсмислица.) Беше мълчалив, мрачен и замислен. Твърдеше, че не носи отговорност за нападението срещу мен предишната вечер и не го интересува кой е виновен. От друга страна, не изглеждаше и особено изненадан да научи за въпросното нападение; изглеждаше по-скоро раздразнен. Подозирам, че и той започваше да подозира, че нашата заплетена паяжина започваше да оплита и собствените ни долни гащи.

Питам се дали и той не се питаше кой кого манипулираше в крайна сметка.

— Чарли — каза тържествено той, след като отпусна ръка на бравата на външната врата. — Ако по някаква случайност ме мамиш за картината на Гоя или ме подведеш за въпроса с Крампф, ще се наложи да наредя да те елиминират, нали разбираш това? В действителност може да се наложи да го направя, дори ако не е така.

Предложих му да ме пипне по тила — на пипане беше като тироидна гуша, която се е изгубила някъде по пътя, — но той ми отказа доста грубо. После затръшна вратата от външната страна — толкова яростно, че болката от удара по главата ми се завърна с нова сила.

8

*Усмивка на младеж — беззвучна нота,
прашинка от безкрая, малка йота
е тайнствената същност
в алхимията на живота.*

„Парацелз“, Робърт
Браунинг

Беше първият ден от ваканцията — заминавах за Америка! Изскочих от леглото, като се провикнах да ми донесат кофичката и лопатката, сандалките и шапката с козирка. Без помощта на никакви стимуланти с танцова стъпка се спуснах долу, като чуруликах:

*„И още утре в този час
далеч оттук ще бъда аз...“*

И стреснах Джок, който мрачно опаковаше летните ми костюми за американското приключение.

— Добре ли сте, господин Чарли? — попита жлъчно той.

— Не мога да ти опиша колко съм добре, Джок — отговорих аз и продължих с песента:

*„Далеч от всякакви уроци
сбогом, учители старчоци!“*

Беше чудесно утро, което заслужаваше да се нареди на второ място след самата Пипа. Слънцето светеше, а канарчето ревеше от

радост. За закуска имаше студена шотландска яхния от риба с ориз и твърдо сварени яйца — няма нищо по-вкусно от това, — полята с пиво от бутилка. Джок малко се цупеше, че го оставям, но всъщност очакваше с нетърпение да разполага с целия апартамент; представям си, че когато ме няма, си кани приятели да играят домино.

След това отворих пощата, която се беше натрупвала цяла седмица, попълних една вносна бележка, написах няколко чека за по-настойчивите си кредитори, телефонирах в машинописното бюро, за да продиктувам дузина писма, и обядвах.

Преди да се отправя на продължителна експедиция, винаги обядвам същото, което Плъхчо приготви за Морския плъх^[1] и което двамата изядоха на тревата край пътя. Както несъмнено си спомняте, мои начетени читатели, Плъхчо „... подготви прост обяд, в който... внимателно постави франзела, дълга цял един метър, наденичка с упойващо ухание на чесън, сирене, насълзяващо очите, и дългошиеста манерка, облечена в слама, в чийто стомах беше бутилиран лъч светлина, отлежавал по ширините на далечния юг.“

Изпитвам единствено жалост към всеки, който не започва да слюноотделя при спомена за тези прекрасни редове. Колцина мъже на моята възраст не дължат своите вкусове и апетити на тези — почти забравени — слова от детството си?

Джок ме откара до работилницата на господин Спиноза, където натоварихме стария „Силвър Гоуст“ с моите куфари (единия от свинска кожа, а другия от брезент) и чувала с книгите ми. Главният майстор на Спиноза с почти японска проява на добър вкус не беше изчукал трапчинката от куршума на вратата, а я беше използвал като основа за миниатюрен диск от полиран бронз, на който изкусно бяха гравирани инициалите на Спиноза и датата, на която беше отишъл да се срещне със своя ревнив бог — „Майсторът на майсторите“, както тъй удачно го беше нарекъл Киплинг в поемата си „Умиращият шофьор“.

С известни затруднения двамата със Спиноза с общи усилия бяхме успели да разубедим Крампф да не настоява за синхронизирана скоростна кутия; сега всяко зъбно колело и вал в автомобила бяха съвършена реплика на оригиналните, а палавият механик с любов беше пресъздал ефекта от трийсет хиляди хипотетично изминати мили. Скоростите захапваха с мекота, която ми напомняше за затоплена лъжица, потапяна в голямо количество хайвер. Метафората,

която употреби главният майстор, вероятно беше по-обща от тази за хайвера — сравнението му беше за бърз акт с една определена дама с лек морал, която имаше навика да посещава. Изгледах го с широко отворени очи: човекът беше почти двойно по-възрастен от мен.

— Възхищавам се от теб! — възкликнах аз с възхищение. — Как успяваш да поддържаш такава мъжественост в заника на дните си?

— О, ами, господине — отвърна скромно той, — мъжествеността е въпрос на произход и потекло. Бедният ми баща беше непоправим, когато ставаше въпрос да се отъркаля в сеното; а целият му гръб, та до задните части беше покрит с твърда четина чак до сетния му ден.

Главният майстор избърса една мъжествена сълза.

— Не че винаги се чувствам на една нога с изискванията на моите другарки в игрите, разбира се. Понякога се чувствам така, господине, все едно се опитвам да натъпча глинено човече в прасенце касичка.

— Напълно те разбирам — уверих го аз.

Двамата сърдечно си стиснахме ръцете, той с достойнство прие още една банкнота от десет лири стерлинги и двамата с Джок потеглихме. Всички в работилницата ни помахаха за сбогом, с изключение на палавия механик, който по някаква неизвестна за мен причина беше твърде зает да се подмокря от смях. Може би си мислеше, че си падам по него, за Бога.

Пътешествието ни до лондонското летище беше почти царствено; открих, че неволно съм започнал да помахвам на останалите участници в движението по онзи прекрасно елиптичен, снизходителен и неподражаем начин, с който се отличава Нейно Величество Елизабет, кралицата майка. Разбира се, можеше да се очаква да предизвикаме известно впечатление, докато безшумно се носехме през Лондон и покрайнините в чисто бял старинен „Ролс-Ройс“ на стойност двайсет и пет хиляди лири стерлинги, но трябва да призная, че веселият смях — едва ли не празничното настроение, което съпровождаше нашето преминаване през града, ме изненада. Едва когато пристигнахме на летището, открих трите надуваеми френски букви с големината на балони, които палавият механик беше завързал за ауспуха на колата.

На летището ни очакваха двама намръщени господи, очарователни като плъхове, които отрекоха съществуването на автомобила, на полета и дори на авиолинията, с която трябваше да пътувам. Най-сетне Джок се измъкна от мястото на шофьора и им каза две кратки и мръсни думи, при което съответните документи бяха открити, преди да успеят да мигнат с кръвясалите си очички. По съвет на Джок им дадох по една „кинта“ — ще се изненадате колко гладко потръгна всичко след това. Първо двамата източиха бензина от автомобила и разкачиха акумулаторите. После от някаква твърдина изникна един прекрасен млад мъж с огромни мигли и извади чифт щипци от специално кожено калъфче. С помощта на щипците той запечата с миниатюрни оловни печати всичко, което можеше да се отвори по колата (вече натоварена на палет), намигна на Джок, озъби се на мен и със ситни стъпки се завърна към бродерията си. Дойде редът на един митнически служител, който беше проследил цялата операция и ми взе всички хартийки, които ми беше дал онзи от външно министерство. За палета се закачи едно крайно симпатично тракторче и потегли нанякъде с него. Никога не съм виждал „Ролс-Ройс“ в толкова глупаво положение. Това явно беше всичко. Джок ме изпрати до залата за заминаващи пътници и аз му позволих да ме почерпи едно питие, защото той обича да го прави на обществени места, а след това двамата се сбогувахме по мъжки.

Полетът ми беше обявен с квакането на патока Доналд от високоговорителите; изправих се и се затътрих към статистическата невероятност да загина в самолетна катастрофа. Честно казано, мисълта за такава смърт не ме отвращава — кой цивилизован човек не би предпочел да загине като Икар, отколкото да бъде смачкан на магистралата от някой евтин форд на средната класа?

Когато ни позволиха да си разкопчаем коланите, симпатичният американец на съседното място ми предложи огромна и прекрасна пура. Беше толкова почтителен и ме наричаше „господине“ толкова вежливо, че нямаше как да му откажа. (А пурата наистина беше прелестна, от ателието на Хенри Ъпман.) След това американецът тържествено ми довери, че шансовете човек да намери смъртта си в самолетна катастрофа са статистически невероятни.

— Е, това е добра новина — изкикотих се аз.

— Статистически погледнато — обясни той, — според изчисленията на най-добрите анализатори пътуването със самолет е далеч по-безопасно от шофирането на тригодишна кола по магистралата в продължение на единайсет мили.

— Честно? — каза аз.

Това е дума, която използвам единствено когато симпатични американци ми съобщават статистически данни.

— Можеш да се обзаложиш на това — каза ми топло той. — Самият аз изминавам със самолет по много, много хиляди мили всяка година.

— Е, значи сте прав — отвърнах вежливо аз. — Нещо повече, значи сте тук, за да докажете правотата си. Нали така?

— Точно така — каза той, като провлече първата дума.

Двамата потънахме в дружелюбно мълчание, доволни от правотата на разсъжденията си, стиснали пурите между зъбите си подобно на виме, за да ни успокояват, докато големият ни сив метален кон се носеше над протока Сейнт Джордж на ярките си гръмотевични сандали. След известно време американецът отново се приведе към мен.

— И все пак точно преди излитането — промърмори ми той — не ти ли се свива дупката на гъза поне мъничко?

Внимателно се замислих върху отговора си.

— По-скоро при кацането — отвърнах най-сетне. — В което няма никаква логика, като се замислите.

Той се замисли за това в продължение на няколко минути.

— Имаш предвид като в асансьора? — попита ме след това.

— Точно така.

Той щастливо се разсмя, възвърнал самочувствието си, след като беше получил от мен уверението, че на дъното на всеки мъж има по един сфинктер, ако ми позволите да се изразя така.

След като се погрижихме за изискванията на любезността, и двамата извадихме работата си — като две стари моми в клуба по плетене на дантели. В моя случай работата представляваше един скръбен германски трактат за сетечентото в Неапол (единствено някой германски kunstkenner^[2] може да представи тази епоха така, че да изглежда скучна), а съседът ми дръпна ципа на една папка за документи, пълна с безкрайно неразбираеми компютърни разпечатки.

Известно време се сражавах с непрогледната проза на професор Аршлох — от всички германски автори единствено поетите им са писали разбираема проза, — а после затворих очи, като горчиво се питах за кого от враговете ми работеше симпатичният американец.

Беше допуснал една грешка в иначе безупречното си представление: не ми беше казал името си. Кога за последен път ви се е случвало да размените и три думи с някой американец, без да ви каже как се казва?

Явно си бях създал многобройни врагове от сряда насам. Най-вероятната и най-неприятната хипотеза, която предизвикваше най-силно свиване, беше за хората на полковник Блъчър, които и да бяха те. По своя си островен начин Мортланд също беше ужасен кучи син, но все пак не можеше да се отърси от благословеното си британско усещане за перспектива. Мрачните, невероятно богати правителствени агенции на САЩ бяха съвсем друго нещо. Бяха прекалено сериозни, прекалено посветени на работата си; те си вярваха, че всичко е наистина.

В стомаха ми започнаха да се плискат киселинни храносмилателни сокове, провокирани от тревогата ми, а от малкото ми черво се разнесе несигурно къркорене. Едва ли не приветствах стюардесата с подноса, отрупан с безвкусни боклуци; веднага се заех да се тъпча с тях като умиращ от глад, докато симпатичният ми американец отказа сервираната храна с опитността на статистически невероятен пътешественик.

След като умилостивих язвата си с пластмасовата пушена съомга, гумения котлет в стъкловидно желе, пилешката курешка в бекон от полистирол и сълзящата полуразмразена ягода върху буцата от пяна за бръснене, отново се почувствах в състояние да разгледам вероятността да греша и съседът ми в крайна сметка да е просто един симпатичен американски глупак. (На практика аналогичен на средностатистическия британски глупак, но с по-добри маниери.)

В крайна сметка защо някой би го сложил да пътува до мен? Какво толкова можех да направя по време на полета? И какво, ако се стигнеше дотам, можеше да направи самият той по време на полета? Да изтръгне от мен самопризнания? Да ми попречи да отвлека самолета или да саботирам Конституцията на Съединените американски щати? Не на последно място, това беше излишен разход

на агент, защото след няколко часа интимна близост нямаше как да не го разпознае веднага, ако го видя в бъдеще. Не, беше явно, че той наистина беше онова, за което се представяше — сравнително честен и почтен бизнесмен, може би представител на онази компания за проучвания на пазара, която съветваше Държавния департамент къде да започне следващата си малка война. Обърнах се към него топло и спокойно, с подновена самоувереност. Човек, който пуши пури от Хенри Ъпман, не може да е чак толкова лош.

— Прощавайте, но с какво се занимавате? — попитах го аз с възможно най-британски маниер.

Той с радост сгъна хармониката от разпечатки, с която се боричкаше (макар че това нямаше да представлява затруднение за всеки, който е свикнал да борави с американски неделен вестник), и дружелюбно се обърна към мен.

— Ами, всъщност правех, хм, корелация и, хм, колация и, хм, естимация на тези изключително подробни данни за продажбите от един търговски, хм, бранш във Великобритания — обясни ми откровено той.

Аз продължих да го гледам с леко повдигнати вежди, които потрепваха на челото ми като малки, вежливи британски въпросителни.

— Пържена риба с картопки — уточни той.

Накарах долната си челюст да увисне малко, като по този начин постигнах още по-британски ефект.

— Пържена риба с картопки? — повторих аз.

— Точно така. Мисля да ги купя.

— О. Честно? Ъ-ъ, в какво количество?

— Ами, да, всъщност всичките.

Изобразих любопитство и въпросителност на лицето си и той продължи — до безкрай. От разказа му разбрах, че продажбата на традиционната пържена риба с картофи е последната британска индустрия на стойност повече от сто милиона лири стерлинги, която все още не беше взета на абордаж от чуждестранни инвеститори, и той се канеше да я вземе на абордаж. Ставаше дума за седемнайсет хиляди фритюрника, почти до един с еднолични собственици и работещи почти на загуба, през които преминаваха половин милион тона риба, един милион тона картофи и сто хиляди тона животинска и растителна

мазнина. Човекът ми разказа, че продавачите на риба и картофки пържат такава риба, каквато реши да им изпрати техният „доставчик“, и му плащат толкова, колкото се налага, като в повечето случаи я пържат в мазнина, която дори хотентот не би използвал за сексуален лубрикант. Съседът ми обрисова мрачна картина на настоящето и прекрасна на бъдещето, в което щеше да е изкупил всички щандове за продажба на пържена риба и картофки и да ги е превърнал във верига със собствените му изисквания.

Всичко това изглеждаше съвсем смислено и докато той продължаваше да бърбори, аз реших да го приема за чиста монета поне докато не кацнем. В действителност двамата доста се сближихме — до степен, в която той ме покани да се настаня в собствения му апартамент. Е, разбира се, аз не можех да му окажа чак толкова доверие; опасявам се, че му отказах с обяснението, че ще отседна в британското посолство. Той ме погледна замислено, а после ми довери за мечтата си да назначи някой английски херцог за директор на новата си компания.

— Отлична идея! — възкликнах сърдечно аз. — Един херцог никога не е излишен. Възхитително трудолюбиви люде. Но трябва да имате предвид, че в днешно време има сериозна конкуренция за истинските херцози; вече дори търговските банки не могат да ги задържат на работа, защото отвсякъде ги търсят за мениджъри. След като Уилсън вече не е на власт, може би отново ще излязат на светло, но ако бях на ваше място, щях да направя компромис с някой маркиз или с чифт графове — от тях има много повече и не са толкова надутти.

— Графове? — каза той. — Я кажи, случайно да познаваш граф Сноудън?

В погледа му грееше невинност, но аз се стреснах като човек, заловен да върши нещо нередно.

— Разбира се, че не — изчуруликах аз. — Не, не, не. Той е съвсем друго нещо; пък и той вече си има работа като фотограф и дизайнер — ужасни хора, с изключение на него самия, разбира се; доколкото знам, в момента се занимава с проектиране на клетката за птици в зоопарка — не се съмнявам, че ще бъде на ниво. Много способен човек. Отличен момък. С чудесен брак. Много мила женичка. Да.

Притихнах. Той неумолимо продължи.

— Пардон за въпроса, но случайно да си аристократ?

— Не, не, не — повторих аз, като се гърчех от неудобство. — Нищо подобно. Извадих кофти късмет. Аз съм само благородник, а брат ми лапна единствената титла в семейството — баща ми ме остави да се оправям сам в живота, ха-ха.

Съседът ми изглеждаше объркан, така че се опитах да му обясня.

— В това отношение Англия не е като Европа, нали разбирате, не е дори като Шотландия. При нас не се говори за благородно потекло до пет поколения назад, защото няма и половин дузина фамилии, които да могат да се проследят до някой от рицарите на Уилям Завоевателя — а и дори те не носят аристократични титли.

Продължих да дърдоря:

— Пък и никой, който е с всичкия си, не би искал да бъде потомък на някой от тези типове — имам предвид, че норманското нашествие е било нещо средно между търговско представителство и война на златотърсачи; самият Уилям З. е бил нещо като примитивна версия на Сесил Робъртс^[3], а всичките му придворни са били просяци, авантюристи, педали и шутове.

Американецът вече ме зяпаше с широко отворена уста, което беше прекрасна гледка, така че не се сдържах да добавя:

— Най-общо казано, нито един от днешните благородници не е потомък на тогавашната аристокрация, а много малко от нашите благородници изобщо могат да бъдат приети насериозно по стандартите на континента: повечето от тях имат късмет, ако могат да проследят потеклото си до някой нагъл грубиян, който се е облагодетелствал покрай Хенри VIII, когато е отнел имуществото на манастирите.

Това вече наистина го разстрои; единият край на хармониката му от компютърни разпечатки се изплъзна от скута му и се посипа на пода между краката ни. И двамата се наведохме да я вдигнем, но аз бях с един-два инча по-тесен от него и се наведох малко по-ниско, така че главите ни не успяха да се блъснат една в друга; вместо това моят нос (нормански, със следи от римското минало) се озова наполовина пъхнат в самото му, където практически се опря в черната ръкохватка на автоматичния пистолет в кобура под мишницата му.

— Опа! — изквичах аз доста стреснато.

Той се засмя вежливо и безизразно.

— Не се притеснявай за желязото, човече; ние от Тексас се чувстваме като голи без оръжие.

Двамата продължихме да разговаряме безцелно, но вече ми беше трудно да се съсредоточа върху детайлите от пърженето на риба. Тексаските бизнесмени сигурно ходят въоръжени, но все пак ми беше трудно да повярвам, че биха предпочели неудобството да носят „Колт Удсман“ — малокалибрен автоматичен пистолет с дълга цев, който се използва единствено за стрелба по мишени и по-рядко от професионални убийци, които са сигурни, че ще изстрелят малкия куршум от него точно където трябва. Този модел просто не присъства на пазара на удобните оръжия за самозащита, предназначени за обикновения гражданин. Нещо повече, бях почти сигурен, че тексаските бизнесмени надали носят пистолетите си в кобури „Брайсън“, модифицирани за бързо изваждане на оръжието.

Пътуването сякаш непрекъснато ставаше все по-дълго, ако разбирате какво имам предвид. Съединените щати ми се струваха далечни и нежелателни. Когато кацнахме, симпатичният американец най-сетне ми каза името си — беше Браун, пишеше се „Б. Р. А. У. Н.“ и се четеше „Браун“. „Точно така“, помислих си аз. Двамата се сбогувахме и той изчезна в мига, в който слязохме от самолета. Сега, след като бях лишен от топлото му солидно присъствие, ми харесваше все по-малко с всяка изминала секунда.

Мортланд съвестно беше изпълнил моя списък от инструкции — от него щеше да излезе чудесна съпруга. Посрещна ме един масивен, скръбен тип, който ме отведе до ехтящо хале, където ме чакаше моят „Ролс-Ройс“ — блестящ върху своя палет и обграден от други типове, които караха симпатични малки цистерни за бензин, носеха екзотични регистрационни номера, стискаха кочани с пътнически чекове и какво ли още не. А, да, както и един строг тип, който свирепо удари в паспорта ми с гумения си печат. Приех всичките им дарове с царствена досада — като коронована глава, на когото местните жители са донесли произведения на екзотичните си ръчни занаяти. Беше дошло и едно яростно малко човече от британското посолство, но то беше от другата страна на нещо като бариера от телена мрежа — беше забравило да се сдобие с някакъв пропуск или нещо подобно и едрите, безизразни американци не обръщаха никакво внимание на квиченето и дърдоренето му, както впрочем и аз. Типът, който караше цистерната,

откъсна оловните печати с чифт клещи и ги подхвърли през телената мрежа на пискливото човече по същия начин, по който посетителите на зоопарка хвърлят фъстъци на маймуната в клетката — с вулгарни цъкащи звуци, които издаваше с език, докато се преструваше, че се чеше под мишниците. Започнах да се боя за здравето му — имам предвид на пискливото човече, а не на типа с цистерната.

Качих се в автомобила, като изпълних дробовете си с несравнимата с нищо друго миризма на нова кожена тапицерия. Масивният скръбен тип, който си знаеше мястото, застана отвън на стъпенката, за да ми посочва накъде да карам. Автомобилът запали нежно и с готовност като майсторски ощипана вдовица и пое навън, като издаваше горе-долу толкова шум, колкото златна рибка в аквариум. По израженията на грубоватите, необразовани американски лица наоколо се четеше, че ако бяха възпитани в други традиции, щяха да се поклонят доземи. В знак на уважение, нали разбирате.

На изхода ни посрещна човечето от посолството, което продължаваше да квичи и вече беше на ръба да се задуши от собствената си ярост и унижение. Ако беше възпитан в други традиции, сигурно щеше той да ме наведе доземи и да не търпи да си въобрази прекалено много. Опитах се да го вразумя, като го приканих да не излага дипломатическия корпус, и той най-сетне се взе в ръце. Всичко се свеждаше до това, че посланикът беше заминал за някакво далечно райско кътче, за да играе на голф или на гоненица с някой от техните президенти или конгресмени или каквито са там, но щеше да се върне на следващата сутрин, когато трябваше да му се представя, жив или мъртъв, за да бъде подложен на необходимото порицание и да му предам сребърната хрътка — символ на назначението ми за дипломатически куриер, а междувременно самият той — пискливото човече — настояваше да узнае името на проклетия тип, който се беше осмелил да свали от автомобила оловните печати на външно министерство. Казах му, че името на типа е Макмърдо (съгласете се, че не беше лошо, като за импровизация) и му обещах да направя всичко възможно да намеря време да посетя посланика, може би в рамките на следващите няколко дни.

Той отново запелтечи и започна няколко последователни изречения с думите „Давайте ли си сметка, че...“, без да ги завърши, така че се наложи да го накарам да млъкне.

— Стегни се, човече! — наредих му строго аз и пъгнах банкнота от една лира в ръката му.

Докато се отдалечавах с колата, го видях още веднъж в огледалото за обратно виждане; стори ми се, че подскачаше върху нещо. Някои от тези момчета от дипломацията са твърде емоционални наистина. Нямах да свърши добре, ако получи назначение в Москва — веднага щяха да го компрометират.

Открих моя хотел и предадох стария „Ролс-Ройс“ на един смугъл тип от гаража, който изглеждаше способен: в погледа му имаше някакъв хитър блясък, така че ми допадна веднага. Разбрахме се да използва единствено четка за прах, когато почиства каросерията: господин Спиноза щеше да се върне от гроба, за да ме преследва, ако бях позволил на някого да повреди специалния му лак. После взех лифта — тук му казват така, знаехте ли това? — до рецепцията (заедно с багажа си) и оттам продължих на кратки, приятни етапи до приятно устроения ми апартамент с тоалетна, достойна за самата богиня Клоака. Като истински англичанин веднага изключих смехотворния климатик и със замах отворих прозорците.

Петнайсет минути по-късно отново включих климатика и се наложи да се обадя на рецепцията, за да изпратят някого, който да ми затвори прозорците — какъв срам.

По-късно ми изпратиха и някакви сандвичи, които не ми допаднаха особено.

А още по-късно се унесох в сън, след като прочетох един абзац, който не разбрах и до половината.

---

[1] Шумът на върбите, Кенет Грѐм — Б.р. ↑

[2] Изкуствовед (нем.) — Б.р. ↑

[3] Активист в Профсъюза на миньорите в Щатите, по-късно и негов президент. — Б.р. ↑

9

*Дали тръстиката боли я,
когато с мерена походка
стеблата ѝ пречупва
при сутрешната си разходка
светилото на амфибрахия?*

„Двамата поети от
Кроазик“, Робърт
Браунинг

На сутринта ми донесоха чаша чай, представяте ли си — при това великолепен чай. Ако можех да си спомня как се казваше хотелът, щях да ви кажа.

След това ми сервираха една от онези вкусни, претрупани американски закуски — сладък бекон и палачинки и сироп, и какво ли още не, — но тя не ми хареса кой знае колко.

Взех лифта (!) до гаража, за да се осведомя за състоянието на моя „Ролс-Ройс“ — изглежда, беше прекарал една комфортна нощ. Смуглият тип не беше устоял на изкушението да измие прозорците, но ми се закле, че е използвал единствено вода и сапун, така че му простих и му въздадох благодарността си. Десет минути по-късно вече бях в едно гигантско такси, с климатик, което бях наел за целия ден срещу петдесет долара; изглежда ужасно много, знам, но ще се изненадате колко потресаващо малко струват парите от другата страна на океана. Защото са в такива огромни количества, нали разбирате.

Името на шофьора беше Бъд и по някаква причина той беше останал с впечатлението, че моето име е Мак. Приятелски му обясних, че името ми всъщност е Чарли, но той отговори:

— О, така ли? Много хубаво, Мак.

След известно време вече нямах нищо против това обръщение — когато си в Рим, нали така? — и съвсем скоро двамата вече обикаляхме забележителностите на Вашингтон, от които той не ми спести нищо. Беше изненадващо красив и елегантен град, макар и построен в по-голямата си част от някакъв кофти варовик; насладих се на всяка минута от това пътешествие. Непосилната жега се смекчаваше от приятния лек бриз, който подмяташе памучните одежди на момичетата по особено привлекателен начин. Как така всички американски момичета успяват да имат такива апетитни крака; заоблени, гладки, стройни и силни едновременно? И като заговорихме за това, как така всички имат такива изумителни цици? Може би по-големи, отколкото ние с вас ги харесваме, но въпреки това прелестни. Когато спряхме на един светофар, една особено добре отгледана млада особа пресече пред нас — истинска гордост за класа на бозайниците, — а величествените ѝ гърди подскачаха поне на четири инча нагоре и надолу на всяка крачка.

— Боже мой, Бъд — казах аз на Бъд. — Какво вълшебно създание!

— Кой, мацката с големите бомби? Ами, ами. В леглото се разплескват като яйца на очи, ама размер XXL.

От мисълта за това едва не изгубих съзнание. Бъд продължи с монолог, в който обобщаваше личните си вкусове в тази материя, които ми се сториха интригуващи, но твърде чудновати.

Твърди се, при това с известно основание, че картините на Ван Дайк от периода му в Генуа съставляват най-добрата колекция от портрети в световната история. Самият аз също достигнах до този извод в Националната художествена галерия във Вашингтон: докато не сте виждали „Клелия Катанео“, която е изложена там, все едно не сте виждали нищо. Останах в галерията само един час: човек не е способен да възприеме по-голямо количество от толкова разкошно изкуство наведнъж, а освен това аз бях влязъл с намерението да разгледам една-единствена определена картина на Джорджоне. Ако имах време — но този полицейски капитан на име Смърт е дявол твърде бърз при арестуването, — бих ви казал нещо повече по този въпрос, но вече няма смисъл.

Когато излязох от галерията, вече наполовина опиянен от безразсъдния коктейл от изобразително изкуство, който бях погълнал

вътре, аз наредих на Бъд да ме откара в някое типично питейно заведение за средната класа за лек обяд и студено пиво.

На входа Бъд ме огледа от глава до пети, с известно съмнение, и предложи да отидем на някое „по-люксово“ място.

— Това е нелепо, скъпи мой Бъд! — провикнах се непреклонно аз. — Това е обичайното строго облекло на английски джентълмен с вкус към модата, който се кани да посети пратеника на своята родина в земите на езичниците, и аз не се съмнявам, че този факт е добре известен на почтените граждани на Вашингтон. Позволи ми да цитирам смелия сър Тоби: „В такива дрехи се кърка чудесно! И ботушите ми също са отлични за тази работа.“^[1] И тъй, води ме!

Той сви рамене по онзи изразителен начин, с който се отличават хората тук, и съвестно се подчини. Беше много едър и силен наглед, но въпреки това хората се вторачваха в нас — Бъд беше облечен донякъде неофициално, както често се случва с таксиджиите, а аз, както вече казах, бях облечен подходящо за делови срещи с посланици, директори на търговски банки и други висши сановници. В Англия никой нямаше да отбележи контраста между нас, но в Америка нямат никакво понятие от демокрация. Което е странно.

Обядвахме в нещо като сепаре, точно като в старовремски лондонски пъб, но по-паянтово. Пържолата ми беше чудесна, но смущаващо голяма: все едно беше получена посредством напречен разрез на вол. За гарнитура си поръчах салата, но Бъд си поръча картоф — и то какъв картоф; беше изумителна грудка, отгледана — както ми обясни той — нейде из полята на Айдахо. Мисля, че оставих в чинията си поне десет унции от пържолата си, а Бъд съвсем хладнокръвно каза на сервитьора (който също се казваше Мак) да му я завие за кучето, при което сервитьорът дори не мигна, макар че и двамата бяха напълно наясно, че остатъците от пържолата ми ще представляват вечерята на госпожа Бъд. Пържолите във Вашингтон са ужасно скъпи — не се съмнявам, че го знаете.

Бъд може и да ме срази в яденето на пържоли, но аз се реванширах в пиенето на алкохол. Тук имат нещо, което донякъде подвеждащо наричат „уиски със сода“ (макар че съдържа повече сода, отколкото уиски), към което преминахме след бирата си; и Бъд далеч не можеше да се мери с мен в тази игра, бяхме от съвсем различна класа. В погледа му се четеше ново уважение. Мисля, че в някакъв

момент го поканих на гости в Лондон; поне съм сигурен, че исках да го направя.

На излизане от бара някакъв местен гражданин с вид на палячо с олюляване се изпречи на пътя ми и ме запита: „Ти къв го раздаваш, някъв тузар или кво?“, на което му отговорих с дружелюбната фраза, с която бях чул да се обръща Бъд към един свой колега таксиджия по-рано през деня, а именно:

— О, я ходи се шибай отзад! („От отговора на устата си човек изпитва радост, и дума навреме казана колко е добра!“ — Притчи, глава 15, стих 23.)

За мое изумление и смущение пияният гражданин явно се обиди от този отговор, защото ме удари много силно по лицето, така че от носа ми свободно потече кръв по ризата ми. Опасявам се, че в раздражението си от това му отвърнах.

Докато бях в една от онези специални шпионски части по време на войната — да, Втората световна война, пиленца, — преминах някакъв курс на обучение по ръкопашен бой; и знаете ли какво — оказа се, че съм стряскащо добър в това, макар че никой не би си го помислил, като ме погледне.

Забих основата на дланта си под носа му — толкова по-удачно от удар с юмрук, — а после силно го изритах в топките, и когато гражданинът съвсем разбираемо се преви на две, стоварих коляното си в това, което беше останало от горкото му лице. Той, общо взето, падна — напълно естествено при тези обстоятелства — и като предохранителна мярка настъпих и двете му ръце, докато го прекрочвах. Е, все пак той ме удари пръв, нали разбирате — не се съмнявам, че самият той ще бъде първият, който ще си го признае. Бъд, ужасно впечатлен, ме изведе навън, докато всички в питейното заведение ме аплодираха — от оркестрината до втори балкон. Качих се в таксито почти без никакви затруднения, макар че мястото на шофьора отново се беше преместило от грешната страна.

Прекрасните млади мъже от посолството ме намразиха в мига, в който ме видяха — до един бяха неприятни мекотелца, — но въпреки това ме въведоха при своя посланик с не по-голямо закъснение от това, което им беше необходимо, за да се почувстват важни. Посланикът ме посрещна по риза, представяте ли си, и той също не се държеше така, сякаш ме харесва особено много. Поздравих го изтънчено, по всички

правила на етикецията, а той ми отговори с нещо, което мога да опиша единствено като лай.

За целите на повечето практически дейности редовият клиент може да раздели посланиците на два типа: слаби, които в общия случай, освен това са изискани, добре възпитани и дружелюбни; и дебели, които не са нито едно от тези неща. Настоящото Превъзходителство определено попадаше във втората категория: изобилната му плът беше надиплена от тлъстини, изорана от едрата шарка и тъй обсипана с пъпки, пришки и спукани капиляри, че напомняше на релефна карта на националния парк „Тросакс“ в Шотландия. Величествената му гуша беше с цвят на слива и се тресеше като на пуяк, а освен това пръскаше слюнки по събеседника си, когато се обръщаше към него. Колкото и да се стараех, не успях да открия в сърцето си и капчица симпатия към него, но пък горкият човек сигурно беше назначен за посланик от лейбъристите^[2] — в неговата партия коридорите на властта водеха единствено към мъжката тоалетна.

— Няма да го усуквам, Мордекай — излая той. — За мен няма никакво съмнение, че си ужасен човек. Ние се опитваме да представим Великобритания като високотехнологична страна, на самия връх на острието на прогреса, готова за съревнование с всяка друга модерна държава в света, а ти обикаляш Вашингтон, издокаран като Бърти Устър, все едно си някаква ходеща реклама на държавната агенция по туризма, която е решила да промотира староанглийските железници!

— Боже мой — казах аз. — Последното наистина беше особено остроумно.

— При това — продължи немилостиво той — идиотското ти бомбе е смачкано, абсурдният ти чадър е усукан, ризата ти е цялата в кръв и окото ти е насинено!

— Почакайте да видите другия? — подхвърлих весело аз, но шегата ми не беше приета добре.

Посланикът вече беше набрал скорост:

— Фактът, че съвсем очевидно си пиан като кучката на мечкар, по никакъв начин не оправдава един мъж на твоята възраст — това беше гадно, — да изглежда и да се държи като избягал от старческия дом за алкохолизирани артисти от оперетата. Не знам какво правиш тук и не искам да знам. Помолиха ме да ти оказвам съдействие, ако е

възможно, но не са ми нареждали да го правя: можеш да приемеш, че нямам никакви намерения. Единственият съвет, който мога да ти дам, е да не се обръщаш за помощ към това посолство, ако и когато си навлечеш гнева на властите на Съединените щати, защото без никакво колебание ще се отрека от теб и ще им препоръчам да те арестуват и да те депортират незабавно. Ако завиеш надясно, когато излезеш от този кабинет, ще попаднеш в канцеларията на посолството, където ще получиш квитанция срещу сребърната хрътка-символ на дипломатическите куриери, и временен граждански паспорт в замяна на дипломатическия паспорт, който по никакъв начин не е трябвало да ти бъде издаван. Приятен ден, господин Мордекай.

С тези думи той мрачно се зае да подписва писма или каквото там подписват мрачно посланиците, когато искат да си ходиш. Почудих се дали да не повърна направо върху писалището му, но се боях, че в такъв случай може да ме депортира веднага за сметка на британското посолство, така че просто напуснах кабинета му по особено изразителен начин, вкупом и без спазване на сановете. Но вместо надясно завих наляво и така попаднах при машинописките, покрай които минах с маниерите на светски лъв, като въртях чадъра си и си подсвирквах няколко строфи от „Покажи ни гащите си, Елзи“.

Открих Бъд, който беше заспал на паркинга, и той ме откара в едно питейно заведение наблизо — всъщност в повече от едно. Запазил съм отчетлив спомен за едно от местата, където някаква внушителна млада дама се събличаше под акомпанимента на музиката, докато танцуваше на барплота толкова близо до мен, че можех да се протегна и да я пипна. Това беше първата жена екдизиаст, която виждах през живота си; към края на представлението тя не носеше нищо друго, освен седем перли, три от които бяха в мидата ѝ. Мисля, че точно това беше мястото, от което ни изхвърлиха.

Знам, че съм си легнал, но трябва да си призная, че подробностите ми убягват: дори не съм сигурен, че съм си измил зъбите.

---

[1] Превод на Валери Петров. — Б.р. ↑

[2] Левоцентристката партия в Обединеното кралство — Б.р. ↑

10

*Чаткат копита, вятър косите гали,
в душите фучи, в очите пари,
къса кукувичите презжди
на несбъднатите надежди...*

„Последното ни
пътуване“, Робърт
Браунинг

Събудих се с жизнерадостно усещане, което не трая твърде дълго. Докато се облека и приготвя, вече ме разтърсваше махмурлук, безмилостен като енергичен, но неопитен териер, стиснал плъх между зъбите си. Успях да сляза в бара на хотела на кратки, неприятни етапи (винаги използвайте бавния асансьор, а не експресния), където барманът за нула време определи и диагнозата, и лечението ми. Махмурлукът, обясни ми той, по същество не е нищо друго, освен абстиненция; ако на нея се противодейства с приемането на допълнителни количества от това, което я е предизвикало, абстиненцията си отива с пърхане на черни криле. Това ми се стори съвсем логично. Рецептата на бармана беше просто скок с трапезна вода — той се закле със страшна клетва, че трапезната вода се доставя всяка сутрин направо от Апалачите, представяте ли си? Бакшишът, който му оставих, беше достоен за кралска особа.

Погълнал достатъчно, но не и предостатъчно количество от това лекарство, аз платих сметката си на рецепцията, прибрах един „Силвър Гоуст“ в безупречно състояние от смуглия тип, който неохотно се раздели с него, и внимателно потеглих в посока Ню Мексико. Бъдещите поколения ще настояват да узнаят, че бях сложил пълната си американска маскировка: бежов костюм от индийски памук, слънчеви очила и сламена шапка в цвят какао с панделка в убито оранжево.

Няма защо да крия, че общият ефект от всичко това беше доста секси. Ако ме беше видял, господин Абъркромби щеше да ухапе господин Фич^[1], а редакционният екип на списание „Шев и кройка“ щеше да се разплаче от умиление.

Любопитно защо, отново ме изпълваше страх. Изпитвах неясното усещане, че тази страна — където по думите на Бертран Ръсел и законите, и обичаите са мечтата на всяка стара мома — въпреки това беше страна, където като нищо беше възможно да пострадам, ако не внимавам — и дори ако внимавам.

Докато изляза от неочарователните покрайнини и предградия на Вашингтон, вече имах нужда да заредя: „Силвър Гоуст“ е прекрасна кола, но дори най-добрият ѝ приятел ще ви признае, че разстоянието, което изминава с едно зареждане, е твърде оскъдно. Избрах една бензиностанция, която изглеждаше така, все едно има нужда някой да спре на нея, и спрях на нея. Намирах се недалеч от някакво място на име Шарлътсвил, на границата на националния парк „Шенандоа“. Служителят на бензиностанцията стоеше с гръб към мен и разперени ръце, като повтаряше „А сега, де!“ и гледаше след една голяма небесносиня кола, която с висока скорост се отдалечаваше към хоризонта. Дори не разбра, че съм там, докато не загасих двигателя, след това зяпна моя „Ролс-Ройс“ по един особено удовлетворителен начин и прошепна „Ма-амка му“ няколко пъти поред. (През следващите няколко дни щях да чуя това възхитено възклицание по адрес на достатъчно лица от женски пол, за да стигнат за благоверни на всички мормони в щата Юта.) Служителят се изкикоти като девица, докато пъхаше пистолета на колонката в резервоара ми, а след това ме изпрати с едно последно оплодително хвалебствие. Разсеяно се запитах какво беше направила небесносинята кола, за да заслужи неодобрението му.

След това малко се загубих, но час по-късно стигнах до междущатската магистрала 81 при Лексингтън и наваксах изоставането от графика, докато карах през щата Вирджиния. След като прекосих щатската граница с Тенеси, сложих точка на деня и се настаних да пренощувам в един мотел от веригата „Автентични дърварски колиби“. Управителката беше една дама с жълта коса, отпуснати бърни и дебел задник, който въртеше по най-отвратителен начин: да я съблазни човек изглеждаше също толкова лесно, колкото да

се подстриже, и горе-долу също толкова евтино. Всичко в моята колиба беше завинтено за пода: управителката ми обясни, че младоженците често обзавеждат целия си апартамент с мебели, които крадат от мотелите — „По цяла нощ разглобяват разни неща“, сподели ми тя с палав кикот, който подсказваше, че знае много по-приятни начини за прекарване на нощта. Да бъде „разглобена“ тя лично, предполагам.

Чаршафите бяха яркочервени.

— Боже мой — казах им аз. — На ваше място и аз щях да се изчервя.

За вечеря си поръчах „Задушено говеждо с варени мамули по планинарски“; човек би си помислил, че в щата Тенеси това ястие ще бъде приготвено особено добре, но всъщност не беше; Джок го прави много по-вкусно. Изпих част от запасите си от „Ред Хакъл Делукс“ и заспах незабавно — никой нямаше да успее да ме „разглоби“, дори да иска.

В американски мотел няма как да получите сутрешната си чаша чай дори срещу пари в брой; прииска ми се да си бях донесъл нужната апаратура. Дори не можете да си представите колко трудно е да се облечете, ако не сте погълнали една чаша от тази освежаваща напитка. Довлякох се до ресторанта и изпих цяла кана от тяхното кафе, което беше отлично и ми даде кураж да опитам сладкия канадски бекон и горещите им палачинки. В действителност съвсем не бяха лоши. Забелязах, че собственикът — или собственичката — на небеносинята кола — или някоя много подобна на нея — беше избрал — или избрала — същия мотел, но не го — или я — видях. Разсеяно се запитах дали той — или тя — беше разглобил нещо през тази нощ. Колкото до мен самия, аз напуснах мотела с чиста съвест — бяха изменили цели дни, откакто не си бях присвоявал нищо.

Тази сутрин почти не се загубих. След не много повече от час вече бях на междущатската магистрала 40 и прекосих по нея целия щат Тенеси; очарователен пейзаж. Спрях за обяд в Нашвил: ребърца на скара, царевични питки и най-величествения джубокс, който съм виждал през живота си — за мен беше привилегия да седя точно пред него. Замаян от пикантно свинско и децибели, едва не попаднах под колелата на небеносинята кола, когато слязох от тротоара.

Не се съмнявам, че при последното преброяване в Съединените щати сигурно е имало половин милион небеносини коли, но когато

пред тях излезе пешеходец, американските шофьори обикновено също придобиват небесносин цвят и ви ругаят с всичка сила, като употребяват думата „Чиче“, ако случайно сте представителен господин като мен. Този обаче не го направи: само погледна през мен и продължи, едър и набит точно като моя господин Браун, властелина на пържената риба с картопки, но маскиран до неузнаваемост с шапка и слънчеви очила.

Заличих този инцидент от ума си чак до късно вечерта на същия ден, когато в покрайнините на Мемфис ме подмина точно същата кола, управлявана от точно същия господин.

Тази вечер ми донесоха кафе и бутилка трапезна вода за уискито ми в хотелската стая; заключих вратата и се свързах по телефона с господин Крампф. Американските телефонистки са чудесни — просто им казвате името и адреса на господина, с когото искате да разговаряте, и те правят всичко останало. Крампф звучеше малко почерпен, но много дружелюбен; от другата страна на линията се разнасяха и шумове, които подсказваха, че има гости, които също са малко почерпени. Казах му, че се движа по график, без да споменавам за неговото отклонение от нашия първоначален план.

— Ами, това е просто страхотно — изрева той. — Просто страхотно.

После го повтори още няколко пъти, той си е такъв.

— Господин Крампф — продължих предпазливо аз, — струва ми се, че имам един спътник, ако разбирате какво имам предвид. Нов модел небесносин кабриолет „Буик“ с регистрационни номера от Ню Йорк. Знаете ли дали...?

Настъпи дълга пауза, после той гръмко се разсмя.

— Всичко е наред, синкоу, това е твоят ескорт. Не искаме някой да отвлече моя „Ролс-Ройс“, нали така?

Аз издадох някакви звуци на облекчение и той продължи:

— Знаеш ли, не му издавай, че сме го разкрили — преструвай се, че го няма, а когато ми дойде и ми каже, че не си го видял, ще му откъсна топките със зъби, какво ще кажеш?

— Добре, господин Крампф — съгласих се аз. — Но не бъдете твърде критичен към него. Все пак аз пътувам с повишено внимание, нали разбирате?

Той отново се разсмя гръмко — или може би се оригна — и затвори. После някой друг затвори. Може би беше телефонистката от хотела, но не ми прозвуча точно така. Накрая и аз затворих, позволих си да се оригна на свой ред и си легнах.

Тази вечер не се случи нищо друго, освен това, че много се притеснявах. Крампф не беше станал милионер, защото беше обикновен дърт пияница; милионите се печелят с интелигентност, безпощадност и наличието на едно особено малко червейче в мозъка. Крампф притежаваше всички тези неща и беше по-умен от мен и много по-зъл. Това никак не ми харесваше. Червата ми скимтяха и къркореха, за да ми покажат, че искат да си ходят вкъщи. А най-много от всичко искаха да нямат нищо общо с убийството на интелигентни милионери в собствените им домове. Най-сетне притеснено се унесох в сън.

---

[1] Американска верига за дрехи — Б.р. ↑

трябваше да е скрито някъде в колата — разбира се, това само по себе си означаваше, че се е чалнал, — и вече съжалява за това. По-лошият вариант беше да играе някаква по-дълбока и заплетена игра, което се връзваше с импровизираното му писмо до стария Другар с почти кралско потекло. Той едва ли можеше да предположи за малката поръчка за убийство, с която ме беше натоварил Мортланд, но може би беше стигнал по друг път до същия извод — че съм излишен и представлявам заплаха за сигурността му. „Сърцето е измамливо повече от всичко и е страшно болно; кой може да го познае?“, както проплаква пророк Еремия в глава 17, стих 9, а както знаете, пророк Еремия в глава 17, стих 9, е бил голям специалист по тази материя, освен че и самият той е бил доста чалнат.

Личният ми запас от тревоги и причинители на свиване на дупката на задника се умножаваше от всичко това; открих, че копнея за силната десница и месинговия юмрук на Джок. Сюжетът забележително се заплиташе; ако съвсем скоро не се сдобиех с някакъв инструмент, с който да го разплета, имаше сериозна опасност самият аз да се оплета в него. И какво щеше да стане с Ч. Мордекай тогава? Отговорът на този въпрос трябваше да се потърси някъде в пръстта, която ще се върне в земята, както е била.

След като всички замесени бяха надлежно наложени с палки и замерени с камъни, автомобилите отново се раздвижиха и аз повече не видях небесносиния „Буик“ — чак до момента, в който прекосих реката недалеч от Шоуни и го зърнах да дебне до една отбивка. Спрях на първата бензиностанция (тук казват на бензина „гориво“, не знам защо), като се надявах да разгледам шофьора както трябва, когато мине покрай мен.

Това, което видях, ме накара да зяпна и да започна да заеквам като домакинята от телевизионната реклама, която предпочита перилен препарат „Даз“; две-три секунди по-късно вече бях на двайсет мили оттам, седях на леглото в една мотелска стая и смучех уиски, докато не си възвърна способността да разсъждавам трезво. Беше същата кола — или поне беше със същите регистрационни номера — но за една нощ се беше разделила с дълбоката вдлъбнатина на предната си броня и се беше сдобила с бели тасове и втора антена. Шофьорът беше изгубил няколко десетки фунта от теглото си и се беше превърнал в кльощав тип с уста като дупка на касичка, който страдеше от диспептичен

синдром. Накратко казано, това изобщо не беше същата кола. Изводите от всичко това бяха неясни, но едно нещо стърчеше като Приап сред домочадието на Хермес: промяната по никакъв начин не беше за добро. Някой посвещаваше значително време, усилия и средства на деловите афери на Ч. Мордекай и този някой със сигурност не беше благотворителното дружество за депортиране на британски благородници. Някой по-глупав човек сигурно нямаше да се стресне особено, но аз не бях чак толкова глупав. От друга страна, някой наистина умен човек веднага щеше да зареже всичко и с пълна газ да се отправи към къщи, но аз не бях и толкова умен.

Това, което направих, беше да напусна мотела, като им казах, че ще се върна след вечеря (вече бях платил, естествено) и да се придвижа по заобиколни пътища до центъра на Оклахома Сити, където пристигнах мрачен и уморен.

Недалеч от центъра на града открих един солиден, порядъчен хотел, който изглеждаше така, все едно няма да приюти някой очевиден фedaин или хашишин, ако знае, че е такъв. Влязох в подземния гараж и изчаках нощния дежурен да изчерпи запаса си от възхитени възклицания със сексуално съдържание, преди да му кажа, че моят „Ролс-Ройс“ е записан за участие в един конкурс за автомобили с антикварна стойност, който ще се проведе в Лос Анджелис следващата седмица, и че един омразен мой съперник няма да се спре пред нищо, за да попречи на пътуването ми дотам или да съсипе шансовете за успех на колата ми.

— Какво ще сториш — попитах го хипотетично аз, — ако някой непознат ти предложи пари, за да му позволиш да поседи пет минути в колата ми, докато ти отидеш да поседиш в стаята на дежурните?

— Ами, господине — отвърна ми той, — първо ще размахам този гаечен ключ в ръката си и ще му кажа да се пръждосва, после ще позвъня на рецепцията, а на сутринта ще ви кажа точно колко пари ми е предложил, ако ме разбирате, господине.

— Разбирам те и още как. Ти очевидно си отличен момък. Дори ако не се случи нищо подобно, на сутринта ще приема, че си му отказал, да кажем, пет, хм, кинта, става ли?

— Благодаря ви, господине.

Оставих колата и хванах (или „взех“) асансьора до рецепцията, за да се заема със съответния служител там. Беше някакъв надут

сополанко, спретнат в едно от онези костюмчета, които само някой служител на рецепция може да си купи — или би поискал да притежава, — а дъхът му вонеше на нещо нездравословно и най-вероятно незаконно. Той разгледа багажа ми като собственик на заложна къща, преди неохотно да си признае, че има свободна стая с вана, но хладното му отношение бързо се стопли, когато видя дипломатическия ми паспорт и банкнотата от пет долара, която бях забравил в него. Служителят вече придърпваше банкнотата към себе си, когато я приковах с добре оформения си показалец. После се наведох над рецепцията и заговорих по-тихо.

— Никой друг, освен теб и мен не знае, че ще пренощувам тук. Следиш ли мисълта ми?

Той кимна, като продължаваше да държи пръста си върху банкнотата, както впрочем и аз.

— Следователно всеки, който ме потърси по телефона, ще се опитва да ме локализира. Продължаваш ли да следиш мисълта ми?

Продължаваше.

— Нито един от моите приятели няма да се опитва да се свърже с мен тук, а враговете ми са членове на една политическа партия, създадена с единствената цел да срине устоите на Съединените щати. И така, какво трябва да направиш, ако някой ме потърси по телефона?

— Да се обадя на ченгетата?

Лицето ми се сви от непресторено разочарование.

— Не, не, НЕ — казах аз. — В никакъв случай не бива да се обаждаш на ченгетата. Според теб защо изобщо съм в Оклахома Сити?

Това наистина го впечатли. Във влажните му очи се прокрадна страхопочитание, а устните му се отвориха с едно тихо мокро „плюк“.

— Трябва да се обадя само на вас? — каза най-сетне той. — Господине?

— Точно така — казах аз и пуснах петте долара.

Той не откъсна поглед от мен, докато не се качих в асансьора. Чувствах се горе-долу в безопасност — служителите на рецепцията навсякъде по света притежават само две умения, да продават информация и да се сецат кога не бива да продават информация. За тях тези прости умения са въпрос на оцеляване.

Стаята ми беше голяма, добре обзаведена и приятна, но климатикът издаваше досадни звуци на неравномерни интервали.

Обадих се да ми доставят селекция от най-добрите си сандвичи, бутилка трапезна вода, солидна стъклена чаша и шефа на охраната на хотела. Всичко пристигна едновременно. Положих известни усилия да се сприятеля с шефа на охраната на хотела, който беше тронав младеж с ръст от седем фута и кобур под мишницата, който проскърца оглушително, когато седна срещу мен. Сервирах му шотландско уиски и още от същото, което служителят на рецепцията беше приел така безрезервно. Шефът на охраната на хотела беше сериозно момче и поиска да види документите ми; документите ми толкова го впечатлиха, че той обеща специално да наглежда моя етаж през цялата нощ.

Когато ме остави, с пет долара по-малко, аз разгледах сандвичите си с унило удовлетворение: бяха многобройни, от два различни вида хляб и гарнирани с разнообразни и вкусни неща. Справих се с тях, доколкото успях, изпих още известно количество уиски и си легнах с убеждението, че съм направил всичко по силите си, за да си осигуря някаква безопасност.

Затворих очи и шумът на климатика нахлу в главата ми, като носеше със себе си всякакви тревоги и спекулации, хиляди ужасяващи картини и нарастваща паника. Не смеех да взема хапче за сън. След половин час, който ми се стори безкраен, се отказах да спя и светнах лампата. Оставаше ми само едно — вдигнах слушалката и помолих да ме свържат с госпожа Спон в Лондон. Имам предвид в Лондон, Англия.

Тя се обади след някакви си дващест минути, като крещеше и виеше от ярост, че са я събудили, и се кълнеше в непознати богове. Освен нея чувах и сопрановото скимтене на нейния зъл малък пудел Пишпарту, който се напъваше да умножи общата врява; от всичко това ми стана мъчно за дома.

Успокоих я с няколко добре подбрани слова и тя скоро схвана, че въпросът е сериозен. Казах ѝ, че Джок на всяка цена трябва да бъде в „Ранчо де лос Сиете Долорес“ преди вторник и тя лично трябва да се погрижи за това. Госпожа Спон обеща да го направи. Проблемът с получаването на американска виза за броени часове не е нищо за жена като нея: веднъж си беше уредила лична аудиенция при папата, като беше почукала на вратата и беше казала, че я очакват; говори се, че

Светият отец едва не ѝ беше възложил поръчката за преобзавеждане на Сикстинската капела.

Мисълта за това, че Джок ще бъде на място, за да ме посрещне, уталожи най-неприятните ми страхове; сега ми оставаше единствено да се добера дотам, без да оставя кървава диря след себе си.

Потънах в неспокойна дрямка, изпъстрена — кой знае защо — с еротични сънища.

На сутринта нямаше чай, но аз вече бях на самия праг на Дивия запад и си давах сметка, че ще се наложи да свикна с живота в пустошта. „Пионери! О, пионери!“, както Уолт Уитман не се умори да възкликва с висше въодушевление.

Нито в гаража, нито на рецепцията ми докладваха нещо интересно, така че излязох навън, за да глътна малко свеж въздух и да проверя дали в района не са се навъдили небесносини буици. Вместо това видях един бар, който рекламираше на витрината си нещо, наречено „традиционна закуска от оклахома по говедарски“. Кой можеше да устои на това предложение? Не и аз.

„Т. З. О. Г.“ се оказа дебела пържола, почти сурова, парче осолена бекон с размерите и формата на юмрука ми, цяла купчина горещи квасени питки, тенекиено канче с безмилостно силно кафе и четвърт пинта ръжено уиски. Вече сигурно сте забелязали, че се отличавам с железен стомах, но си признавам, че се оригнах от страх. Нямаше място за отстъпление, защото и барманът, и готвачът се бяха подпрели на бара и наблюдаваха бъдещето ми, така да се каже, със значителен интерес — тържествено и любезно, но с неприкрито очакване. Честта на Британия беше заложена на ножа и вилицата ми. Разреших малко от кафето с малко от уискито и го изпих, като сподавих разтърсващия си пристъп на гадене. След това открих у себе си достатъчно сили да опитам една гореща квасена питка, после още малко кафе, после едно крайче от бекона и така нататък. Апетитът ми растеше с яденето и скоро, за мое собствено изумление и за изумление на зрителите, дори пържолата падна в жертва на моето острие и тризъбец. В такива моменти прозира величието на Британия. Приех едно безплатно питие от бармана, тържествено стиснах ръката му и с достойнство си тръгнах оттам. Не всички посланици си седят в посолството, ако ме разбирате.

Сериозно подкрепен, аз прибрах моя „Ролс-Ройс“ и се отправих към Запада, последното легендарно кралство на нашето време, люлката на великата американска приказка. По пладне пресяхох

границата на щата и се озовах в Тексас — тържествен миг за всеки мъж, който като малко момче е яздил със Самотния рейнджър всяка събота сутрин.

Не забравях за преследвача си, яхнал своя небесносин „Буик“, така че започнах да спирам за по няколко галона бензин на почти всяка бензиностанция, като всеки път питах накъде да карам за Амарило — който беше право на запад по магистралата. И, естествено, синята кола ме изпревари някъде между Маклийн и Груум, а шофьорът гледаше право пред себе си. Изглеждаше доволен от крайната ми цел и очевидно възнамеряваше да ме изпревари и да ме причака в Амарило. Позволих му да се успокои, като се показах няколко пъти в огледалото му за обратно виждане, докато карах на около миля след него, а после използвах една удобна отбивка наляво и отпраших на юг към Клод, а оттам на югоизток през Кларендън до мястото, където река Ред Ривър се разклонява при градчето Прери Дог Таун — името му беше достатъчно да развълнува всеки пътешественик — и пресякох реката при Естелайн. Не изпитвах нужда да обядвам, а вместо това се подкрепях с по малко ръжено уиски тук-там и по някое и друго яйце, за което да се залови уискито. Продължих по най-малко вероятните шосета обратно на запад и в късния следобед вече бях уверен, че синият „Буик“ е изгубил следите ми. Няма нужда да казвам, че и аз самият се бях изгубил, но това беше от второстепенна важност. Спрях в един летаргичен мотел и едно тринайсетгодишно момче ми даде вила, без да вдига очи от книжката с комикси.

— Привет, Колумбия! Земя на радост! — казах му аз, като свободно цитирах Р. Х. Хорн. — Привет, герои! Чест и смелост!

Това едва не го накара да вдигне очи, но в крайна сметка „Синът на върколака от дълбините на океана“ задържа вниманието му — и нямаше как да му се сърдя за това.

Проспах най-ужасната част от следобед и се събудих след три часа, обзет от нетърпима жажда. След като я утолих, излязох навън, за да се разтъпча и да си уловя малко бекон и яйца за вечеря. На един фурлонг^[1] по-надолу по прашното шосе, в сянката на една топола, беше спрял небесносин „Буик“.

Това решаваше въпроса: в моя „Ролс-Ройс“ имаше проследяващо устройство. Проследяването на моето криволичене през този ден беше извън предела на човешките възможности, ако не бяха подпомогнати

от технологията. Запазих спокойствие, погълнах бекона и яйцата на очи, като ги прокарах с големи мъжествени чаши кафе, а после се разходих до „Ролс-Ройса“ с изражението на човек, който не изпитва никакви притеснения по отношение на никакви небесносини буици. Отне ми почти десет минути да открия миниатюрното проследяващо устройство с транзистор: беше здраво залепено с магнит под десния ми преден калник.

Запалих двигателя на моя „Силвър Гоуст“ и се понесох в грешната посока; изминах няколко мили, после френетично махнах на един моторизиран полицай, яхнал труден за асимилиране от сетивата мотоциклет, и се обявих за изгубен.

Когато някой местен момък прояви недалновидността да попита американски полицай за пътя, полицаят веднага го арестува за скитничество, ако не е в настроение, или му се тросва да си купи карта, ако е. Заклевам се, че моят полицай беше готов да ми шибне един, задето го спрях, но английският ми акцент и английският ми „Ролс-Ройс“ го накараха по изключение да прояви любезност. Излязох от колата и докато той ми сочеше разни неща на картата, леко се облегнах на неговия величествен „Харли Дейвидсън“ и позволих на ръмженето на двигателя му да заглуши щракването на магнита на проследяващото устройство, когато го залепих под задния му калник. После полицаят отпраши на север с главозамайваща скорост; аз се притаих на един черен път, докато не видях синия „Буик“ самоуверено да се отдалечава след него, а сетне на свой ред драснах в обратната посока, на югозапад.

Над Тексас изгря гигантска, кинематографична луна и аз продължих да карам като омагьосан в продължение на цели часове през гори от юка и поля от тъмночервен пелин. Най-сетне, когато достигнах Ляно Естакадо — родината на самия Призрак^[2], — отбих моя собствен „Силвър Гоуст“ в един гостоприемнен каньон и се приготвих за сън зад волана, като си приготвих подръка една бутилка уиски, в случай че през нощта се появи някоя пума.

Точно навреме един койот изпълни прозрачните висини на нощта с любовния си вой и докато потъвах в сън, сякаш чух приглушения далечен тропот на галопиращи мустанги.

---

[1] Фурлонг — около 200 метра — Б.р. ↑

[2] „Силвър Гоуст“ — сребърен призрак (англ.) — Б.р. ↑

13

*Тъй с него случаят ме срещна:
в планинска паст, сред зъбери разбити —
зъби на лъв, от скърцане изтрити...*

„Послание“, Робърт
Браунин

Събудих се от изстрел.

Не смятате, че това е достатъчно вълнуващо? В такъв случай смея да предположа, че никога не сте били събуджани по този начин. Колкото до мен, аз вече бях в компанията на педала за газта и този за спирачката още преди да се разбудя както трябва, като скимтях от ужас и трескаво ровех в скривалището под седалката за револвера .38 калибър „Колт Банкърс Спешъл“.

Не се случи нищо.

Запънах ударника и надникнах над ръба на прозореца, като се присвивах от страх.

Продължаваше да не се случва нищо.

Надникнах и през останалите прозорци — все още нищо — и реших, че съм сънувал изстрела, защото сънят ми беше илюстриран със зловещите подвизи на команчи, апачи, партизаните на Уилям Куонтрил и други зверове в човешки облик. Позволих си още една закуска „Т. З. О. Г.“, но този път без пържолата, осоления бекон, горещите квасени питки и кафето. Имаше един или два неприятни момента, но все пак не ми стана лошо и в крайна сметка дотолкова си възвърнах куража, че се одързостих да изляза навън за една малка разходка по хигиенни съображения. В мига, в който отворих вратата, отекна нов изстрел, последван една пета от секундата по-късно от трясъка на вратата, която се затвори отново. Реакциите на стария Мордекай все още бяха в нормата.

Внимателно се вслушах в слуховата си памет, за да възстановя точния звук от изстрела.

1. Не беше непогрешимото, неприкрито БУМ на пушка.
2. Нито злостното ПУК на малокалибрено оръжие.
3. Нито характерното БАМ на пистолет .45 калибър.
4. Нито разтърсващото УАМ на едрокалибрена карабина или магнум, с който някой е стрелял по вас.
5. Нито ужасяващият камшичен плясък ФИУ-ШАТ на изстрел от ловна карабина, насочена право към вас, но беше нещо подобно.
6. Значи е било ловна карабина, но!
7. Такава, с която не беше стреляно в каньона, защото нямаше ехо и със сигурност.
8. Не беше стреляно по мен — дявол да го вземе, дори бойскаут нямаше да пропусне „Ролс-Ройс“, ако имаше възможност да се прицели, без да бърза, два пъти поред.

Интелектът ми остана удовлетворен от заключението, че е бил някой честен земеделец, който възпитава местните койоти — но на тялото ми му трябваше повече време, за да се успокои. Пропълзях обратно на седалката и в продължение на следващите петнайсет минути леко потрепервах, като от време на време сучех от ръженото. След около сто години чух някаква стара кола, която запали на няколко мили разстояние в пустинята, потегли и се отдалечи още повече. Присмях се на страхливата си природа.

— Страхлив мерзавец — присмях се аз.

След това необяснимо заспах за още един час. Природата си знае работата, нали разбирате.

Все още беше едва девет сутринта, когато потеглих на последния етап от пътешествието си, като се усещах стар, мръсен и неспособен. Вероятно познавате това усещане, ако сте над осемнайсет години.

Не е лесно да се шофира, когато човек се присвива от страх, но въпреки това успях да накарам стария „Ролс-Ройс“ да започне да гълта милите с прилична скорост и прекосих Ляно Естакадо с добро темпо. Ако трябва да бъдем честни, Ляно Естакадо не е кой знае какво — ако сте виждали Ляно, все едно сте виждали и Естакадо. Все така в интерес на честността държа да не ви казвам и къде е ранчото на Крампф — или може би вече „беше“, — но нямам нищо против да споделя, че се намираше на двеста мили по, общо взето, права линия

между нощния ми бивак, планините Сакраменто и реката Рио Хондо. В тази сутрин това бяха просто имена на картата, в които не беше останала и капчица поезия. Нищо друго не лишава имената от блясък така, както изстрелите от огнестрелно оръжие. Скоро се отегчих от креозотовите храсти, пустинния хилопсис и кадифения мескит, да не говорим за вечните, великански кактуси, тъй различни от онези, които госпожа Спон отглежда в своята тоалеранжерия.

Влязох в Ню Мексико по пладне, все така невредим и все така с усещането, че съм стар и мръсен.

В Ловингтън (наречен на стария Оливър Ловингтън, който беше проправил страховития път за прекарване на добитък на име Гуднайт-Ловинг и беше загинал на него още на следващата година, пронизан от индиански стрели) се изкъпах, избърснах, смених одеждите си и си поръчах пържени яйца „Очите на команча“, което ми звучеше чудесно. В действителност това се оказа най-ужасяващата гледка, която съм виждал през живота си: две пържени яйца, украсени с кетчуп, табаско и накълцани люти чушлета, така че да наподобяват две кръвясали очи — по-скоро щях да изям собствения си крак, отколкото тях. Махнах им да отнесат това злоещо нещо; говедарите от Оклахома също си ги биваше, но тези тук просто прекаляваха. Вместо това опитах „Чили кон наде“, което се оказа доста вкусно — точно като „Чили кон карне“, но със сладурски осолени наденички вместо мляно месо. Докато се хранех, известен брой възхитени пеони миеха моя „Ролс-Ройс“ на ръка, като използваха единствено вода и сапун, разбира се.

Оставаха ми само сто мили, а аз бях чист, спретнат и отново се усещах едва на средна възраст, когато насочих моя „Ролс-Ройс“ към Ранчото на седемте мъки на Девата, където щях да оставя пътническата си кесия, пълна с грижи, шапката си на пилигрим, украсена с миди и страхове, и гегата си на поклонник, с която проправях път на незаконността; и където, освен това щях да се сдобия със значителна сума и може би да убия някой Крампф. Или пък не. Когато напуснах Англия, бях готов да изпълня своята част от уговорката с Мортланд, но бях разсъждавал много по този въпрос по стотиците безмилостни американски мили и бях развил някои аргументи против придържането към честната си дума пред него. (Все пак в училище далеч не бяхме приятели, защото той беше принцесата

на общежитието и всички до един го знаеха като Гадоеба, а едно момче не се сдобива с подобен прякор за нищо.)

Освен това си бях купил чифт по-плътни слънчеви очила; старият ми чифт беше проектиран за лимонадените лъчи на английското слънце и не предлагаше никаква защита срещу бруталната светлинна атака на пустинята. Очите ме боляха дори от сенките, изрязани като с бръснач от лилаво и зелено. Шофирах на затворени прозорци, със спуснати странични щори: вътрешността на стария „Ролс-Ройс“ наподобяваше нелегална сауна, но все пак беше за предпочитане пред палещата ярост на сухия въздух навън. Скоро вече седях в печална локва пот и старата ми рана започна да напомня за себе си; „Чили кон безпокойство“ бичуваше храносмилателния ми тракт и къркоренето на червата ми често беше по-шумно от двигателя на стария „Ролс-Ройс“, който продължаваше да препуска напред, необезпокояван от нищо, като поглъщаше редовната си пинта петрол на всяка миля.

Към средата на следобед с тревога открих, че съм спрял да се потя и съм започнал да си говоря — и да се слушам. Ставаше ми все по-трудно да различавам пътя сред трептящите езера на маранята и не можех да определя дали раздърпаните земни кукувици бягат точно пред колелата на колата ми или на един фурлонг пред мен.

Половин час по-късно се намирах на един черен път в подножието на планинската верига Сакраменто, напълно изгубен. Спрях, за да се консултирам с картата, и неволно се заслушах в титаничната тишина, в която според думите на Джеймс Елрой Флекър не се чуват птици, но като птица чурулика нещо друго.

Някъде високо над мен отекна изстрел, но този път не се чу свиренето на куршум, а аз нямах намерение да се присвивам от страх за втори път през този ден. Нещо повече, нямаше и как да сбъркам естеството на огнестрелното оръжие — приглушен от натежалия въздух, изстрелът прозвуча като жизнерадостния лай на едрокалибрен револвер, зареден с черен барут. Високо на хребета се виждаше конник, който размахваше широкополата си шапка и вече се спускаше с небрежното майсторство и пълното незначитане на ездитното животно, с които се отличават истински умелите ездачи. И ездачки, както се оказа. Но какво ездитно животно беше това, *que caballo!*^[1] Веднага го разпознах, макар че никога не бях виждал с очите си

истински bayo parajado^[2] — светлокафяв жребец с яркооранжев оттенък и чисто бяла грива и опашка. Не беше скопен — никой с всичкия си нямаше да лиши такъв екземпляр от потомство — и се спусна по неравния скалист склон с такава лекота, сякаш беше алеята на „Нюмаркет Хийт“. Ниското, двойно поръбено седло в тексаски стил беше украсено със сребърни капси върху изящно обработената и гравирана кожа, а самото момиче беше облечено като музеен експонат от времето на Дивия запад: черна каубойска шапка „Стетсън“ с лента от кожа на гърмяща змия и връзка от плетен конски косъм; бандана с краища, които се спускаха почти до кръста; кафяви джинси „Ливайс“, подпъхнати в невероятни ботуши „Джъстин“, които на свой ред бяха пъхнати в антични сребърни испански стремена и увенчани с шпори „Кели“, очевидно изработени от чисто злато.

Ездачката пристигна в подножието на склона сред лавина от чакъл, с отпуснати юзди, заварена за седлото с яростната сила на бедрата си, и жребецът прескочи канавката с такава лекота, все едно не съществуваше, за да се приземи драматично до моя „Ролс-Ройс“ в дъжд от камъчета.

Свалих единия прозорец и надникнах навън с вежливо изражение. Посрещна ме залп гъста пяна от устата на коня; той ми показва няколко от огромните си жълти зъби и предложи да ми отхапе лицето, така че отново вдигнах прозореца. Момичето оглеждаше моя „Ролс-Ройс“; когато конят мина покрай прозореца, не ми оставаше нищо друго, освен да разгледам великолепия ѝ колан, мексиканска ръчна изработка, с кобури в стил бускадеро, които съдържаха чифт револвери „Колт Драгун“ в отлично състояние, модел от 1840-те, но с дръжки „Луис Комфърт Тифани“ — нямаше как да ги сбъркам, — които бяха монтирани около двацет години по-късно. Момичето ги носеше правилно, в стила на югозападните щати — с дръжките напред, готови за ефектното погранично изваждане от кобура (двата едновременно, с кръстосани ръце) или за кавалерийското изваждане с една ръка, докато другата държи юздите (много по-разумно); и кобурите, естествено, не бяха двойно завързани на бедрата — това не беше никаква холивудска имитация, а съвършена историческа реконструкция. (Опитайте се да яхнете кон или дори да подтичвате с револвери в отворени кобури, двойно завързани на бедрата, за да разберете какво имам предвид.) От канията на седлото стърчеше

единственото оръжие, уместно в случая — карабина „Уинчестър“, специално издание „Една на хиляда“.

От върха на шапката си до подковите на коня си жената със сигурност струваше цяло състояние — и ми показваше съвсем нова картина за начина, по който могат да се харчат пари, — а в тази сметка дори не влизаше собствената ѝ чудесна персона, която изглеждаше още по-скъпоценна. Както може би вече сте се досетили, аз не съм особено запален по обикновения секс, особено с жени, но видението пред мен недвусмислено разбуди плувналата ми плът. Копринената риза беше залепнала по съвършените ѝ форми от деликатното оросяване на потта, а джинсите „Ливайс“ не се скъпяха на потенциалните изкушения, предлагани от таза ѝ. Притежаваше съвършеното закръглено твърдо дупе на ездачка, но лишено от масивната ширина, която се получава в резултат на занимания с езда от твърде ранна детска възраст.

Показах се от другата страна на колата и се обърнах към нея над капака — самият аз разбирам точно толкова от коне, колкото да знам, че не бива да се опитвам да се сприятелявам с изтощени жребци в горещи дни.

— Добър ден — поставих началото на разговора аз.

Тя ме огледа от глава до пети. Аз си глътнах корема. Лицето ми беше толкова безизразно, колкото ми беше възможно, но тя ме разбра. Те винаги разбират, знаете как е.

— Здравсти — отговори ми тя, с което ми спря дъха.

— Случайно да можете да ми покажете пътя към „Ранчо де лос Сиете Долорес“? — попитах аз, когато успях да си поема въздух.

Устните ѝ, сякаш ужилени от пчела, се разделиха и показаха малките бели зъби; може би това беше нещо като усмивка.

— Колко струва тази стара кола? — попита ме тя.

— Опасявам се, че всъщност не е за продан.

— Много си глупав. А също и дебел. Но си готин.

В гласа ѝ се долавяше намек за чуждестранен акцент, но не беше мексикански. Може би Виена, може би Будапеща. Отново попитах за пътя. Тя вдигна дръжката на красивия си камшик за езда към очите и огледа западния хоризонт. Беше от онези камшици за езда, в дръжките на които е вплетено късче пробит рог — в подобен климат беше по-

полезен от телескоп. За пръв път в живота си започнах да разбирам вкусовете на Леополд фон Захер-Мазох.

— Карай право натам, през земята — посочи ми тя. — Пустинята не е по-лоша от пътя. Когато стигнеш до костите, карай по тях.

Опитах се да измисля някаква друга тема за разговор, но нещо ми подсказваше, че тя не е от бърбривите — нещо повече, още докато се опитвах да измисля как да я задържа, тя вече беше шибнала с върха на камшика си под корема на жребеца и се беше отдалечила сред пейзажа от напечени скали, потрепващи в маранята. Е, човек не може да има всичко.

„Какъв късмет има това старо седло“, помислих си аз.

След двайсет минути достигнах до първите кости, за които говореше тя: избелелият скелет на тексаско дългорого говедо, артистично разположен до почти невидимата пътека. Последва още един и още един, докато не стигнах до гигантската порта на ранчото, която се издигаше наред нищото. На напречната греда, избеляла от слънцето, имаше великолепна оцветена мексиканска дърворезба, която изобразяваше мъките на Девата, а под нея висеше табела, на която беше пирографирана емблемата на ранчото: испанска юзда. Зачудих се дали в избора на юздата за емблема има някаква скрита шега и реших, че дори да е така, тя не беше по идея на господин Крампф.

След портала пътеката беше по-добре очертана; бизонската трева ставаше все по-гъста с всеки изминат фурлонг и аз започнах да забелязвам отделни стада от коне, скупчени под тополите: порода морган, паломино, апалуза и не знам още какви. Зад мен и около мен небрежно изникнаха отделни ездачи и докато стигна до исполинската грамада на самата хасиенда, вече ме ескортираха поне дузина десперадос, които до един се преструваха, че не съществуват.

Къщата беше изумително красива, с бели колони и изящни портици, а пред нея се простираше лабиринт от зелени морави, фонтани, дворове, цъфнали агаве и юка. Порталът на един гараж се отвори от само себе си и аз нежно вкарах моя „Ролс-Ройс“ в него между едно „Бугати“ и един „Форд“. Когато излязох оттам, понесъл чантите в ръцете си, моят ескорт от бандити вече беше изчезнал по нечия нечута команда, като беше оставил на мястото си едно-единствено малко и безочливо момче. То изчурулика нещо на

испански, отмъкна ми багажа и ми посочи едно сенчесто патио, към което се отправих толкова елегантно, колкото ми позволяваха измъчените ми панталони.

Седнах на една мраморна скамейка, с наслада се протегнах и дадох малко отдих на благодарния си взор, като го отправих към статуите, наполовина скрити сред зеленината. Една от статуите, която изглеждаше по-износена от природните стихии, се оказа древна и неподвижна възрастна дама, която ме наблюдаваше безизразно с ръце, отпуснати в скута. Сkochих на крака и се поклоних — беше от онези жени, на които хората винаги се чувстват длъжни да се покланят. Тя леко сведе глава към мен. Аз неловко се размърдах на мястото си. Това очевидно трябваше да е майката на Крампф.

— С госпожа Крампф ли имам честта да разговарям? — попитах най-сетне аз.

— Не, господине — отговори ми тя на внимателния английски език на добре образован чужденец. — Разговаряте с графиня Гретхайм.

— Простете — казах аз съвсем искрено, защото кой от нас, който в действителност не носи името Крампф, би желал да бъде смятан за такъв^[3]?

— У дома ли са господин и госпожа Крампф? — попитах аз.

— Не бих могла да кажа — отговори спокойно тя.

С това темата очевидно беше приключена. Мълчанието се проточи отвъд точката, в която можех да си представя да го наруша. Ако целта в живота на възрастната дама беше да ми пречи да се чувствам комфортно, тя беше в отлична форма — „si extraordinairement distinguee“, както казваше Маларме, quand je lui dis bonjour, je me fais toujours l'effet de lui dire „merde“.^[4]

Отново погледнах към статуите. Имаше едно отлично копие на Венера Калипига^[5] и аз с благодарност спрях погледа си на хладните ѝ мраморни задни части. Твърдо решен да не позволявам на смущението да ме надвие, успях да се справя с тази задача толкова добре, че опалените ми от слънцето клепащи започнаха да се затварят.

— Не си ли жаден? — попита ме изведнъж възрастната дама.

— Ъ? О, ами, ъ...

— Тогава защо не позвъниш на прислугата?

Много добре знаеше защо не съм позвънил на прислугата, дъртата кучка. Въпреки това все пак позвъних, при което се появи една

пищна мръсница, облечена с една от онези блузи — нали се сещате, с нещо като въженце, което се дърпа, за да се отворят до долу — и ми донесе висока чаша, пълна с нещо вкусно.

Вежливо кимнах на графинята, преди да отпия първата глътка. Това също се оказа грешка, защото тя ме изгледа като базилиск, все едно ѝ бях казал „Ха наздраве, малката“.

В този момент ми хрумна, че трябваше да ѝ се представя; веднага го сторих и тя донякъде омекна; очевидно трябваше да го направя по-рано.

— Аз съм тъщата на господин Крампф — каза изведнъж тя.

Гласът ѝ беше лишен от интонация, а лицето от изражение, но въпреки това и двете ясно излъчваха презрение към всички хора на име Крампф. Както и към всички хора на име Мордекай, като стана дума.

— Действително — казах аз, като позволих в гласа ми да се промъкне една доловима нотка на вежливо учудване.

Известно време след това не се случи нищо друго, освен че довърших питието си и събрах куража да позвъня за още едно. Графинята вече си беше съставила мнението, че съм отрепка; реших, че няма да ми навреди, ако разбере, че освен това съм и пияница.

Малко по-късно при нас се промъкна един босоног пеон и измърмори нещо на неразбираем испански, а после се промъкна обратно навън. Мина още известно време, после тя каза:

— Дъщеря ми вече е у дома и иска да те види.

След тези думи пергаментовите ѝ клепки се спуснаха по начин, който ясно изразяваше окончателност. Вече си тръгнах от сенчестото патио, когато съвсем отчетливо чух как възрастната дама добави:

— Ако побързаш, ще имаш време да се съвкупиш с нея преди вечеря.

Спрях, все едно ме беше застреляла в гърба. Не се случваше често Ч. Мордекай да си глътне езика, но точно това си бях глътнал сега. Без да отваря очи, тя продължи:

— Съпругът ѝ няма да има нищо против, на него не му се занимава с това.

И тези думи не постигнаха повече смисъл. Оставих ги да вибрират в застиналия въздух, докато се измъквах на заден ход, без да правя резки движения. Един прислужник ловко ме прехвана, когато

влязох в къщата, и ме завлече в някакво малко помещение на първия етаж, украсено с гоблени по стените. Потънах в най-разточителното канапе, което можете да си представите, и се опитах да определя дали съм получил слънчев удар, или възрастната дама беше откачалката в семейството.

Вие няма да се изненадате, мои съобразителни читатели, че когато гоблените се разтвориха, в стаята влезе същото онова момиче, което бях видял на гърба на жребеца. Аз, от друга страна, останах много изненадан, защото при последната ни среща — в Лондон, преди две години — госпожа Крампф беше една отвратителна дърта кранта с рижа перука, която удряше кантара на двеста и двайсет фунта. Никой не ми беше казал, че има нов модел.

Когато успях да върна очите си обратно по местата им, след като бяха изхвърчали навън подобно на закачалки за шапки, аз се заех да скоча на крака и твърде се изложих в тази задача, като се имат предвид късите ми крака и абсурдно мекото канапе. След като най-сетне се изправих, порядъчно разгневен, нямаше как да не забележа, че на лицето ѝ се беше изписало нещо, което за съжаление няма как да опиша по друг начин, освен като Подигравателна Усмивка. Човек почти можеше да си представи една алена, алена роза между нейните Бисерни Зъби.

— Ако ми кажеш „амиго“, ще се разкрещя — троснах се аз.

Тя повдигна едната си вежда с формата на албатросово крило и усмивката изчезна от лицето ѝ.

— Нямах никакво намерение да бъда толкова, хм, фреш, господин Мордекай, нито пък да се опитвам да подражавам на речта на тези мексикански диваци. Костюмът на пистолеро е прищявка на моя крейзи съпруг.

В придирчивия начин, по който използваше американизмите, имаше нещо невероятно очарователно.

— А колкото до пистолетите, те имат нещо общо с някакъв кастрационен комплекс — не съм се интересувала в подробности от това, нямам никакво желание да се занимавам с доктор Фройд и неговото мръсно подсъзнание.

Сега разбрах каква беше: виенска еврейка, най-прекрасните и най-умните жени на света. Мобилизирах се.

— Извинявам се — казах аз. — Нека да започнем отначало. Казвам се Мордекай.

Ударих токове и се наведох над ръката ѝ; имаше дългите, красиви пръсти, характерни за нейната раса, които освен това бяха твърди като пирони.

— Аз съм Джоана. Вече знаеш фамилията ми.

Останах с впечатление, че се опитва да я произнася колкото може по-рядко. Тя ми махна да седна обратно на канапето — всичките ѝ жестове бяха прекрасни — и остана права пред мен, с крака на ширината на раменете. Беше ми неловко да гледам нагоре към нея от дъното на проклетото канапе; сведох очи и установих, че по този начин гледам право в чатала ѝ, стегнат от джинсите на четиринайсет инча от върха на носа ми. (Използвам „четиринайсет“ в борхесианския смисъл, разбира се.^[6])

— Прекрасни пистолети — казах аз с известно отчаяние.

Тя направи нещо изумително бързо и сложно с дясната си ръка и в същия миг, както ми се стори, на шест инча пред лицето ми вече стърчеше една дръжка „Тифани“. Почтително взех пистолета от нея — трябва да имате предвид, че „Колт Драгун“ е дълъг повече от един фут и тежи над четири фунта; ако не сте държали такъв в ръката си, дори не можете да си представите каква сила и умение се изискват, за да го въртите толкова небрежно. Пред мен несъмнено стоеше една стряскаща млада жена.

Пистолетът наистина беше прекрасен. Завъртях барабана — всичките му гнезда бяха заредени, но едното не беше подготвено за стрелба, така че ударникът да почива върху него, точно по правилата. Пистолетът беше красиво гравирани и аз се сепнах, когато видях инициалите Дж. С. М.

— Нима тези револвери са били собственост на самия Джон Сингълтън Мосби? — попитах с благоговение аз.

— Мисля, че така се казваше. Някакъв кавалерист или нещо подобно. На мъжа ми никога не му омръзва да казва колко е платил за тях — не запомних точната сума, но ми се стори прекалена.

— Да — казах аз, а алчността ме прониза като нож. — Но тези оръжия не са ли твърде големи за дама? Имам предвид, че ти боравиш прекрасно с тях, но човек би си помислил, че нещо като „Колт Лайтнинг“ или може би модел „Уелс Фарго“ щеше да бъде...

Тя си взе пистолета, провери положението на ударника и го прибра в кобура със същата фокусническа ловкост, с която го беше извадила оттам.

— Съпругът ми настоява да нося големите — обясни с отегчение тя. — Свързано е с кастрационния комплекс или комплекса за малоценност, или някаква друга подобна гадост. Но ти сигурно си жаден — мъжът ми казва, че много често си жаден. Ще ти донеса нещо за пиене.

С тези думи тя ме остави. И аз започнах да усещам нещо като кастрационен комплекс.

Тя се върна след около две минути, преоблечена в минимална памучна рокля и последвана от пеон, натоварен с напитки. Маниерите ѝ също се бяха сменили с други и тя се отпусна до мен с дружелюбна усмивка. Много близо до мен. Аз малко се отдръпнах. Или по-точно казано, малко се присвих от страх. Тя ме изгледа с любопитство, после се изкикоти.

— Ясно. Майка ми ти е казала нещо. Веднъж, когато бях на седемнайсет години, тя ме хвана, че не нося нищо под роклята си, и оттогава е убедена, че съм като разгонена кобила. Но това не е вярно.

Докато говореше, тя ми приготвяше едно голямо, силно питие — пеонът беше освободен.

— От друга страна — продължи тя, като ми подаваше чашата с ослепителна усмивка, — наистина изпитвам необяснима страст към мъже на твоята възраст и с твоето телосложение.

Аз нервно се усмихнах, за да покажа, че мога да разпозная една шега и дори една лека закачка.

— Хъ-хъ — казах аз.

После добавих:

— Ти няма ли да пиеш нещо?

— Аз никога не пия алкохол. Не обичам да притъпявам сетивата си.

— Божичко — избърборих аз. — Това е ужасно. Имам предвид, да не пиеш. Не мога да си представя да станеш сутрин и да знаеш, че през целия ден няма да ти стане по-добре.

— Но на мен ми става прекрасно по цял ден, всеки ден. На теб не ти ли става прекрасно?

Вместо да отговоря, аз разлях голяма част от пиетието си.

— Не, наистина — настоя тя. — Ето, пипни ме.

Предпазливо побутнах с пръст златистата ѝ гладка предмишница.

— Не там, глупчо — тук!

Тя разкопча едно копче и навън изскочиха две от най-прекрасните гърди на света, съвсем голи, твърди и увенчани с разкошни зърна. Нямаше как да откажа на поканата да стисна едната от тях — в действителност ръката ми сама взе това решение преди мен. Кастрационният ми комплекс се беше изпарил като лош сън. Тя дръпна главата ми към гърдите си.

Колкото и да обичам да целувам зърната на гърдите на момичетата, трябва да си призная, че обикновено се чувствам доста неловко в тази ситуация, а вие? Винаги се сецам за някакви дебели старци, които влажно смучат пурите си, все едно са цици. Въпреки това още в първия миг на моята предпазлива паша по тези прекрасни пасбища Джоана откликна с такава екстравагантност, че от неудобството ми не остана и следа, а на негово място се възцариха известни опасения за собственото ми здраве. Тя изригна от мястото си като побесняла котка и се уви около мен с такава сила, все едно всеки миг щеше да се удави. Тънките ѝ мазолести пръсти ме сграбчиха с прелъстителна ярост и аз съвсем скоро открих, че политиката ѝ по отношение на белъто не се беше променила, откакто е била на седемнайсет години.

— Чакай малко — казах бързо аз. — Не трябва ли първо да се изкъпя? Мръсен съм.

— Знам — изръмжа тя. — Това ми харесва. Миришеш на кон. Ти си като кон.

Аз послушно се впуснах в галоп, подтикван от барабанящите ѝ пети. Радвах се, че поне си беше махнала шпорите.

В описанията на изнасилването на търговци на изкуство на средна възраст няма никаква образователна или поучителна стойност, така че ще спусна над изключителната сцена, която последва, една завеса от точки. Ето ги:

...

Босоногата мръсница с блузата с онова въженце ме отведе до стаята ми. На вратата тя ми се усмихна скромно, като в същото време насочи към мен пищния си бюст, вирнат като чифт револвери.

— Ще бъда на ваше разположение, докато сте в ранчото, сеньор — каза ми тя с обезоръжаваща невинност. — Казвам се Хосефина.

— Колко подходящо — промърморих аз.

Тя не го схвана.

Точно както беше предвидила графинята, бях готов навреме за вечеря. Изкъпан и преоблечен, аз седнах на масата с усещането, че съм поне малко повече като онзи Ч. Мордекай, когото познаваме и обичаме, но трябва да си призная, че изпитвах известна неохота, да го кажем така, да поглеждам възрастната дама в очите. В интерес на истината тя също не ме поглеждаше в очите; беше дотолкова посветена на яденето, че беше удоволствие да се седи срещу нея.

— Нека да попитам нещо — обърнах се към Джоана, когато донесоха второто ястие. — Къде е съпругът ти?

— В спалнята си. Точно до онази малка приемна, където те, хм, посрещнах.

Изгледах я с неприкрита паника — нито едно човешко същество, нелишено от сетивата си, нямаше да е в състояние да просперира зоологическата врява от нашето съвкупление. Тя весело се разсмя, когато забеляза неудобството ми.

— Не се тревожи за това, моля те. Не е чул нищо, той е мъртъв поне от няколко часа.

Не си спомням какво вечеряхме. Не се съмнявам, че е било нещо вкусно, но аз сякаш изпитвах затруднения с преглъщането и непрекъснато изпусках ножовете, вилиците и другите неща. Единственият начин да се опише това, с което се занимавах по време на вечеря, беше да се каже, че „треперех от ужас“. Спомням си единствено старата графиня, която седеше срещу мен и тъпчеше съестни продукти в крехкото си тяло с такава методичност, все едно товареше припаси в яхта за дълго плаване. Отношението ѝ сякаш казваше „*Cur quis non pradeant hoc est?*“^[7], ако отношението ѝ говореше на латински.

Бяхме стигнали до етапа с портвайна и орехите, преди да се възстановя достатъчно, за да задам следващия си въпрос с нещо подобно на апломб.

— О, да — отвърна равнодушно Джоана. — Предполагам, че е било от сърцето. Лекарят живее на трийсет мили отгук, но вече е пиян; ще дойде на сутринта. Защо ядеш толкова малко? Трябва да се движиш

повече. Утре сутринта ще ти дам една кобила, малко галоп ще ти се отрази добре.

Млъкнах и почервениях.

Възрастната дама разклати едно сребърно звънче, което стоеше до нейното място на масата, и в трапезарията се шумна един свещеник с лице като суроватка, за да произнесе дълга молитва на латински, която и двете дами изслушаха със смирено сведени глави. След това графинята се надигна и с крехко достойнство се отправи към вратата, където спря и изпусна една пръдня с такава страховита мощ и оглушителен тембър, че се притесних да не си навреди. Свещеникът седна в края на масата и се зае да се тъпче с орехи и да се налива с вино, все едно животът му зависеше от това. Джоана седеше и замечтано се взираше в празното пространство пред себе си, като вероятно си представяше светлото си бъдеще в отсъствието на Крампф. Силно се надявах, че светлото ѝ бъдеще не предполагаше участие от моя страна, поне в най-близката си част: имах нужда единствено от скоч и едно голямо, дебело хапче за сън.

Но не стана така. Джоана ме хвана за ръката и ме отведе да видя трупа, както се водят гостите да видят декоративните водни птици в някой английски дом. Крампф лежеше чисто гол, отвратителен и наистина съвсем мъртъв — както обичат да се изразяват авторите на трилъри, всичко показваше, че е намерил смъртта си в резултат на инфаркт на миокарда. (В действителност инфарктът на миокарда се отличава с пълната липса на видими признаци.) На килима до леглото му се търкаляше една сребърна кутийка, която си спомнях добре; винаги държеше в нея хапчетата си за сърце. Крампф се беше присъединил към Дълбокото гърло: и двамата бяха покосени от проблем със сърцето. Ако трябва да споменем примери.

Смъртта му разрешаваше няколко проблема и пораждаше няколко други. В цялата история имаше някакъв елемент, който на този етап от вечерта не можех да определя със сигурност, но не се съмнявах, че в определението за него ще фигурира думата „неприятен“. Бях сигурен, че Джоана няма да има нищо против, и дръпнах от трупа чаршафа, с който беше покрит: по свинското му тяло нямаше следи от насилие. Тя застана от другата страна на леглото и двамата равнодушно го огледахме. Аз бях загубил един богат клиент; тя беше загубила един богат съпруг; в скръбта ни за него нямаше

количествена разлика, но качествената разлика беше в това, че тя вероятно щеше да се сдобие със значителна сума пари, а аз вероятно щях да изгубя такава. Ако Крампф беше жив, щеше да се почувства като Исус Христос между двамата злодейци на кръста — и наистина смъртта му беше придала известна духовност, известна восъчна святост.

— Беше мръсна маймуна — каза накрая тя. — Освен това беше долен и алчен.

— Аз също съм всички тези неща — отговорих тихо аз. — Но въпреки това не мисля, че съм като него.

— Не — каза тя. — Той беше гаден, стиснат скъперник. Струва ми се, че ти не си стиснат по този начин, или изобщо не си. Защо богатите мъже са толкова стиснати?

— Защото искат да останат богати, предполагам.

Тя помисли за това и то не ѝ хареса.

— Не — повтори тя. — Алчността му не беше такава. Беше алчен за живота на другите: той събираше хора така, както се събират пощенски марки. Всъщност не искаше онази откраднатата картина, която си скрил под покрива на онзи „Ролс-Ройс“ — искаше да купи теб самия. Ако беше сключил тази сделка с него, никога нямаше да се измъкнеш от нея. Щеше да целуваш пъпчивия му дирник до края на живота си.

Това много ме разстрои. На първо място, дори Крампф нямаше как да знае — и не биваше да знае — точното място, на което трябваше да е скрита картината на Гоя; на второ място, тази жена беше поредната личност, която очевидно манипулираше мен, вместо да се случва обратното; и на трето, тя беше жена, за Бога, затънала до гуша в конспирацията и явно готова да сподели на мига всякакви опасни факти. Крампф винаги беше проявявал склонност да действа прибързано, но поне знаеше основните правила на злодейството. Как, за Бога, беше паднал дотам да споделя тайни с някаква жена?

Целият облик на смъртта на Крампф се промени; докато по-рано представляваше само крайно неудобство, сега беше истинска опасност. След като всички тези рискови тайни се носеха така свободно из пространството, значи вече имаше цели десетки различни причини Крампф да бъде убит, докато по-рано имаше само една — обещанието пред Мортланд.

Нещо повече, едва тази сутрин аз бях взел решението да не спазя своята част от уговорката с Мортланд, която касаеше убийството на Крампф. Никой не е по-далеч от мен от абсурдното уважение, което се отдава на човешкия живот в днешно време — аз дори смятам, че основният ни проблем е в това, че има твърде много човешки живот, — но с напредването на възрастта откривам, че все по-малко ми се занимава с реалното убийство на разни хора. Особено в случаите, когато са сред най-добрите ми клиенти. Въпреки това сигурно все пак щях да изиграя своята роля според уговорката с Мортланд, ако тази сутрин изведнъж не си бях дал сметка, че аз и без това вече бях в списъка със задачи, връчен на палача, и ако наистина бях убил Крампф, просто щях да се изкача още по-нагоре в този списък — по причини, за които със сигурност ще можете да се досетите и сами.

— Кога полудя той, дете мое? — попитах я тихо аз.

— Предполагам, че още в утробата. Но положението рязко се влоши, когато започна да съзаклятничис с някакъв тип на име Глоуг.

Неволно се присвих.

— Да — казах аз. — Това е съвсем логично.

Въпреки това, което виждаха очите ми, вече бях напълно убеден, че Крампф е бил убит: имаше твърде много причини това да се случи. Освен това съществуват и твърде много начини да се симулира смърт от сърдечно заболяване — и още повече такива да се предизвика такава у някой, който вече е склонен към такова.

Чувствах се като пияния морков в детската игра и усещането беше ужасно. Единствено честната дума на Мортланд стоеше между мен и възмездието на онзи полицейски капитан на име Смърт, който — както вече споменах — е дяволски бърз при арестуването. А думата на Мортланд имаше същата стойност като книжните пари в играта на „Монополи“. Реших да се стегна.

— Е, Джоана — казах ведро аз. — Трябва да си лягам.

— Да — отговори тя и крепко ме хвана за ръката. — Трябва да си лягаме.

— Виж, скъпа моя, аз наистина съм ужасно уморен, нали разбираш. А и вече не съм някогашният младеж...

— О, но аз знам един начин да излекуваме и двете — ела и ще видиш.

Аз всъщност не съм толкова слаб, нали знаете, просто съм лош и се оставям да ме водят за носа. Повлякох се след нея, а мъжествеността ми се присвиваше от страх. Ноцта беше непоносимо гореща.

Нейната спалня ни посрещна със задушна жега като пестник в лицето — когато тя ме дръпна вътре и дръпна резето на вратата, аз изпаднах в паника.

— Прозорците са запечатани — обясни ми тя. — Завесите са спуснати, а централното отопление е усилено докрай. Погледни, вече се потя!

Погледнах. Тя наистина се потеше.

— Така е най-хубаво да се прави — продължи тя, като сваляше прогизналата ми риза. — И ти обещавам, че отново ще се почувстваш млад и жизнен, това винаги върши работа. Ще бъдем като животни в тропическо бласто!

Опитах се да изрева като тропическо блатно животно, обзето от страст, но не прозвучах много убедително. Тя вече ме помазваше обилно с бебешко масло, подаваше ми шишето, измъкваше се от последните си дрехи и подлагаше на маслото изумителния пейзаж на димящото си тяло. Аз мажех ли, мажех. Тялото ми отвори някакъв резервоар от жежко либидо, за съществуването на който дори не подозирах, и започна щедро да черпи оттам.

— Ето, видя ли? — каза радостно тя и ме посочи.

После ме отведе до едно от онези ужасяващи пластмасови легла, пълни с вода, покри ме с мокрото си тяло, изтръгна влажни звуци от съприкосновението на слабините ни и измъкна на светло един отдавна потънал в забрава, твърд като стомана, подрастващ Мордекай, полудял от тайно желание: Мордекай-младши, най-вероятният кандидат за вечната орис на чекиджия.

— Тази вечер, защото си уморен, аз вече няма да бъда кобилата. Ти ще бъдеш ленивият цирков кон, а аз ще те дресирам в изкуството на висшата езда. Отпусни се, това много ще ти хареса. Обещавам ти.

И наистина ми хареса.

---

[1] Какъв кон! (исп.) — Б.р. ↑

[2] Дорест ат (исп.) — Б.р. ↑

[3] Крампф — (прен.) глупост, безсмислица (нем.) — Б.р. ↑

[4] „Толкова изискана, че всеки път, когато я поздравя с «добър ден», имам чувството, че съм казал нещо мръсно“ (фр.) — Б.р. ↑

[5] Калипига — буквално хубав задник — Б.р. ↑

[6] Хорхе Луис Борхес никога не е написал художествено произведение, по-дълго от 14 страници — Б.р. ↑

[7] Горкият, защо не прояви благоразумие? (лат.) — Б.р. ↑

Отима:

*И виждайки изстиналия труп
на Лука Гади, мой съпруг,
отвърнах поглед просълзена
от тялото, покрито с плащ, до ложето
окървавено...*

Сиболд:

*Не ме докосвай — тръпки ме побиват!
Обичаш ме, но любовта убива...*

„Минава Пипа“,

Робърт Браунин

Бавно, мъчително разлепих клепачите си. В стаята все още цареше пълен мрак и вонеше на козел. Отнякъде се чуваше биене на часовник, но за колко часа и дори в кой ден аз не знаех. Предполагам, че може да се каже, че бях спал на пресекулки, но не мога да се преструвам, че се събудих освежен. Ако трябва да бъда честен, по-скоро бях смазан от умора. Измъкнах се от димящото легло и влажно се довлякох дотам, където би трябвало да се намира прозорецът. Бях на сто години и знаех, че простатата ми никога повече няма да бъде същата. Онова, за което жадувах, тъй както горският елен жадува за хладния поток, беше чист въздух — а това не е стока, за която често копнея. Открих тежките завеси, с усилие ги дръпнах настрани и се олюлях. Навън се вихреше истински карнавал — реших, че съм изгубил контрол върху сетивата си въпреки всички ученически уверения, че първо се ослепява.

Прозорците от тази страна на къщата гледаха към пустинята и именно там, на няколко фурлонга от къщата, мракът беше нашарен с кръстосани редици от цветни светлини, които блестяха на половин

миля във всяка посока. Докато ги гледах неразбиращо, Джоана се промъкна зад мен и любвеобилно долепи вискозното си тяло до гърба ми.

— Осветили са пистата, малки жребце — промърмори успокояващо тя между лопатките ми. — Сигурно идва самолет. Чудя се кой ли ще пристигне с него?

Това, което всъщност се чудеше, беше дали старият Мордекай, окуцал от шпат, няма да може да изтръгне още един галоп от породистите си слабини, но жалкият отговор на неизказания ѝ въпрос беше очевиден. Любовният ѝ зов се превърна в муцунка на разочарование, но тя не отправи укор към мен. Беше истинска дама — знам, че това звучи глупаво — и нищо чудно все още да е.

Изстискан или не, аз имам ясно отношение към самолетите, които кацат неочаквано в малките часове на частната писта на домове в дълбоката провинция, където съм отседнал при съмнителни обстоятелства. В подобни случаи неизменно се старая да посрещна пътниците от тези въздухоплавателни машини напълно облечен и с пистолет или някакво подобно устройство в колана си, ако се окаже, че те (авиаторите) са недоброжелателни по отношение на мен самия.

В съответствие с това неписано правило аз взех душ, облякох се, прибрах моя „Колт Банкърс Спешъл“ в удобното му гнездо и се отправих към просторите на долния етаж, където открих нещо изумително гадно за пиене на име текила. Вкусът му беше на добре отлежала киселина от акумулатор, но аз жадно изпих голямо количество от него, докато Джоана на свой ред слезе при мен. Държеше се подобаващо — дружелюбно, но сдържано; по красивото ѝ лице не се четеше и намек за нашата доскорошна близост.

Появи се някакъв пеон и я обсипа с долния диалект, който минава за испански по тези места. Тя се обърна към мен, като вежливо прикриваше аристократичната си изненада.

— Пристигнал е някой си сеньор Страп — каза въпросително тя. — И твърди, че трябва незабавно да се срещнете. Казал е, че го очакваш...?

За момент останах озадачен и готов да отрека, че познавам когото и да било на име Страп, преди да се сетя къде е ключът от тоалетната.

— Но да, разбира се — провикнах се аз. — Това е старият Джок! Съвсем бях забравил за него. Колко глупаво от моя страна. Той е моят слуга, един вид. Трябваше да ти кажа, че се уговорихме да се срещнем тук. Той не изисква никакви грижи, само малко слама за постеля и един кокал, който да гризе през нощта. Трябваше да те предупредя. Извинявай.

Докато бърборех по този начин, масивният силует на Джок изпълни вратата, а главата му като на туземен идол, грубо изсечен от камък, се завъртя насам и натам, като примигваше на светлината. Радостно се провикнах, а той ми отговори с характерната си усмивка, демонстрираща един кучешки зъб.

— Джок! — провикнах се аз. — Толкова се радвам, че няма да свърша тук сам!

(Джоана се изкикоти, кой знае защо.)

— Надявам се, че си добре, Джок, и си, хм, във форма?

Той разбра накъде бия и примигна утвърдително.

— Иди да се измиеш и да се нахраниш, Джок, а след това ме чакай тук, моля те, след половин час. Тогава тръгваме.

Той излезе, като следваше един женски пеон, а Джоана се обърна към мен.

— Как така си тръгваш? Не ме ли обичаш? Какво съм сторила? Няма ли да се оженим?

Това явно се очертаваше като ден, в който щях да гледам неразбиращо, така че отново се заех с това. Докато гледах неразбиращо, тя продължаваше изумителната си тирада.

— Нима смяташ, че се отдавам като животно на всеки мъж, когото срещна? Не разбра ли снощи, че ти си първата и единствената ми страст, че аз ти принадлежа, че аз съм твоята жена?

В главата ми изникнаха думите на Хъкълбери Фин: „Любопитни работи имаше, ама мъчни“^[1], но моментът не беше подходящ за остроумни цитати — Джоана изглеждаше така, сякаш при първия грешен отговор от моя страна ще се отпрати в галоп към будоара си, за да си вземе револверите „Колт Драгун“. Челюстите ми се отключиха и аз започнах да дърдорях с такова усърдие, все едно дърдорех за да спася живота си.

— Дори не съм мечтал... не смеех да се надявам... играчка за убиване на времето... тъй стар... тъй дебел... тъй изцеден... тъй

озадачен... дори не съм пил чай... в ужасна опасност...

Последното очевидно я заинтригува — наложи се да ѝ предам несръчно съкратената версия на всички основания за опасенията си, включително автомобилите с марка „Буик“ и хората на име Мортланд, Блъчър и Браун.

— Разбирам — каза най-сетне тя. — Да, при тези обстоятелства може би наистина е най-добре да заминеш за малко. Когато вече си в безопасност, свържи се с мен, аз ще дойда при теб и двамата ще бъдем щастливи до края на живота си. Вземи този „Ролс-Ройс“ — и всичко, което се намира в него, — това е моят годежен подарък за теб.

— Боже мой — казах аз и гласът ми потрепери. — Не мога да приема такъв подарък, имам предвид, това е цяло състояние, това е съвсем абсурдно.

— Аз вече притежавам цяло състояние — каза простичко тя. — Освен това те обичам. Моля те, не ме обиждай, като ми отказваш по този начин. Опитай се да проумееш, че аз съм твоя и съвсем естествено всичко, което притежавам, също е твое.

„Ама че работа“, помислих си аз. Очевидно ми се подиграваше по някакъв особено сложен начин — и по неизвестни причини — или пък не? Блясъкът в очите ѝ беше опасен, по един съвсем реален начин.

— Ами добре в такъв случай — казах аз. — Има едно нещо, което наистина ще ми трябва, за да бъда в безопасност. Предполагам, че е фотографски негатив, и може би някакви копия от снимки на, хм...

— Двама перверзници, които си играят на булдозер? Знам за какво говориш. Лицата им са изрязани от снимката, но съпругът ми каза, че единият от двамата е онзи неприятен господин Глоуг, а другият е деверът на вашата...

— Да, да — казах бързо аз. — Точно така. За това става дума. Изобщо не ти трябва, нали разбираш. Съпругът ти искаше да го използва само за да се сдобие с разрешително да използва дипломатическата поща за транспорт на откраднати картини, и дори това се оказа твърде опасно. Дори за него. Имам предвид, погледни го докъде се докара.

Вместо това тя погледна към мен с известно любопитство, после ме отведе в кабинета на Крампф, който представляваше извержение от несмляно богатство — като кошмар, в който някоя разпоредителка от

киното по царска воля е обзавела извънградското имение на династията Романови. Нека само да ви кажа, че основната атракция беше една огромна, гола, космата мърла, нарисувана от Жан-Жак Енер и провесена върху дървена ламперия в стил „Луи XIV“, където беше осветена от две от най-ужасните лампи „Тифани“, които съм виждал през живота си, и няма нужда да ви казвам нищо повече. Госпожа Спон направо щеше да повърне на място, върху имитацията на гоблен от Обюсон.

— Merde — казах с благоговение аз.

Тя тържествено кимна.

— Красиво е, нали? Аз го обзаведох за него, след като се оженихме, когато все още си мислех, че го обичам.

Тя ме заведе до личните покои на Крампф, където един чудесен Бугеро — ако харесвате Бугеро — хвърляше отражения на сочни цици и задници в неподвижните води на едно порцеланово биде, сякаш изработено специално за Катерина Велика в някое от по-пикантните ѝ настроения. Сейфът не беше хитроумно скрит зад картината, а зад дърворезбования панел до нея. Наложих се Джоана да го върти и усуква по всякакви начини, докато най-сетне не се отвори, за да разкрие лавици, които скърцаха под тежестта на цели купища големи просташки банкноти — никога не съм виждал по-вулгарна гледка, — както и чекови книжки от всички банки по света и голям брой дръжки за куфари, облицовани с кожа. (Нямаше нужда да ги повдигна, за да разбере, че бяха изработени от платина — самият аз бях подхвърлил тази идея на Крампф. Това е добър фокус — митничарите все още не го знаят. Можете да се възползвате от него, ако желаете, на мен вече няма да ми трябва.) После тя отвори едно чекмедже, скрито в страничната стена на сейфа, и ми подхвърли един пакет от стегнати пликосе.

— Би трябвало да е там вътре — каза равнодушно тя и деликатно приседна на ръба на бидето.

Благоговейно прерових съдържанието на пакета. В един от пликосете имаше застрахователни полици, които надхвърляха и най-смелите мечти на алчността, в друг имаше цяло тесте от завещания и анекси към тях, а в трети — само списък с имена, срещу всяко от които имаше кодиран шифър. (Доколкото познавах склонностите на Крампф, сигурно само в този списък се криеше цяло едно състояние, ако човек

му посвети малко време, но аз не съм толкова смел човек.) Следващият плик беше пълен с други, по-малки пликове, облепени с редки чуждестранни марки в горния десен ъгъл — по-богатите и лукави читатели ще разпознаят този трик, при който просто се залепя обикновена нова марка върху рядката и пликът се изпраща до самия вас или до ваш агент в някоя чуждестранна столица. Това е най-лесният начин да се прехвърлят сериозни суми за харчене по цялото земно кълбо, без да се губи твърде много от комисионата.

Последният плик беше този, който ми трябваше, и всичко в него изглеждаше наред. Пликът съдържаше фотографията с изрязаните лица и няколко негатива на британска фотолента от 35 милиметра. Контактните копия показваха предимно озеленените задни дворове на колежа в Кеймбридж, но на основната фотография се виждаха заниманията, провеждани в един съвсем друг заден двор: явно в този ден е бил ред на Дълбокото гърло да кара булдозера, а в пасивната роля беше Другарят. Прочутата му усмивка, право към камерата, явно демонстрираше, че той нямаше нищо против. Без никакви угризения изгорих снимката и изхвърлих пепелта в палавото биде. Тази фотография струваше много пари, но както току-що казах, аз не съм толкова смел човек — понякога дори парите струват твърде скъпо.

Не се притеснявах за евентуалното съществуване на други копия: Крампф може и да беше проявил непредвидливост, но си мислех, че не е бил изперкал съвсем, а освен това в днешно време копията се фалшифицират твърде лесно; хората искат да видят негатива, при това оригиналния негатив, защото негативите, изработени от копие, се разпознават от пръв поглед.

Джоана се извъртя и погледна пепелта, която потъваше в бидето.

— Сега щастлив ли си, Чарли? Това ли искаше?

— Да. Благодаря ти. Смятам, че сега ще бъда в малко по-голяма безопасност. Не много по-голяма, но все пак. Много ти благодаря.

Тя се изправи, приближи се до сейфа, избра някакви банкноти и небрежно го затвори.

— Ето ти малко пари за из път — вземи ги, моля те. Може би ще имаш нужда от тях, за да се отдалечиш на сигурно място отук.

Бяха две дебели тухли от банкноти, които все още бяха опаковани на пачки — половината английски, а другата американски. Общата сума със сигурност беше съвсем неприлична.

— О, не мога да приема това — изписках аз. — Това са ужасно много пари.

— Нали ти казах, че вече имам ужасно много пари — това в сейфа е нищо, просто един малък резерв, който мъжът ми държеше за дребни подкупи на сенатори и неочаквани пътувания. Моля те, вземи ги — не мога да бъда щастлива, ако не съм сигурна, че разполагаш с достатъчно средства, докато бягаш от тези неприятни хора.

По-нататъшните ми възражения бяха прекъснати в зародиш от ужасяващите писъци, които се разнесоха от долния етаж, наложени на фона на басово ръмжене. Втурнахме се към стълбището и погледнахме надолу, където ни очакваше зловец гладиаторски спектакъл: Джок беше стиснал по един пеон в двете си ръце и методично ги удряше един в друг, подобно на цимбали, докато около него се тълпяха други пеони от двата пола, дърпаха го за косата, увисваха от ръцете му и отхвърчаваха далеч встрани, захвърляни на плочките на пода.

— Браво торо! — извика пронизително Джоана и мелето се превърна в неподвижна картина.

— Веднага пусни тези хора, Джок — наредих му строго аз. — Не знаеш къде са били преди това!

— Само се опитвах да разбера какво става с вас, господин Чарли — нали казахте половин час?

Предложих извиненията си на всички; пеоните не можеха да разберат шлифования ми кастилски, но схванаха, че всичко е наред; имаше много поклони, влачене по пода, подръпване за перчема и вежливо промърморени „de nada“^[2], а накрая всеки от тях прие по един долар, без да крие задоволството си. Един от тях стигна дотам любезно да намекне, че тъй като носът му беше смачкан на кайма, заслужаваше допълнителен хонорар, но Джоана не ми разреши да му дам повече.

— С един долар ще се напие прекрасно — обясни ми тя, — но с два ще направи някоя истинска глупост, например да отиде да се ожени.

Тя обясни същото и на пеона, който внимателно проследи нейните разсъждения и накрая тържествено се съгласи. Тези мексиканци бяха логично племе.

— Тези мексиканци са логично племе, Джок, не смяташ ли? — обърнах се към него малко по-късно.

— Ами, ами — отговори той. — Мен ако питате, всичките са проклети пакистанци.

Потеглихме, преди слънцето да се издигне много високо в небето. Аз бях приел лека закуска от още малко текила — отвратително питие, но човек някак си свиква с него — и бях успял да избегна още един рунд за сбогом с моята влюбена Джоана. Тя беше съвсем убедително разстроена и се обля в сълзи, когато ми каза, че оттук насетне ще живее единствено в очакване да ѝ се обадя, за да дойде при мен и двамата да бъдем щастливи до края на живота си.

— Къде отиваме, господин Чарли?

— Ще мисля за това по пътя, Джок. Междувременно това е единственият път. Да тръгваме.

Но докато карахме — или по-точно, докато Джок караше, защото той беше спал в самолета, — аз продължих да мисля за Джоана. Каква ли можеше да бъде целта на всичките безсмислици, които ми беше сервирали? Наистина ли си мислеше, че съм ѝ повярвал? Наистина ли се надяваше, че ще повярвам как е била запленена от представителния, но далеч не в първа младост Мордекай? „Булшит“, както би казала придиричиво самата тя. И все пак; въпреки това... Карл Попър призовава непрестанно да бъдем нащрек за модерната болест на нашето време: убеждението, че нещата не могат да бъдат приемани буквално, че привидният силогизъм няма как да не е рационализация на ирационален мотив, че признанието на чувствата винаги крие някаква егоистична подлост. (Фройд ни убеждава, че Йоан Кръстител на Леонардо е хомосексуален символ с вирнатия си показалец, с който се опитва да пробие дъното на вселената; историците на изкуството знаят, че това е вековно клише на християнската иконография.)

В такъв случай може би всичко беше наистина, може би всичко беше точно; и в действителност, докато се извисявахме все по-нагоре по завоите на пътя, който се изкачваше по могъщата планина под светлината на младото слънце, ми беше трудно да повярвам на собствените си страхове и подозрения.

Може би Крампф наистина беше починал от сърдечен удар, след като беше прекалил на масата — статистически погледнато, беше идеален кандидат за това. Може би Джоана наистина се беше влюбила безрезервно в мен — приятелите ми понякога имаха добрината да твърдят, че притежавам известна привлекателност и може би известна

обиграност и сръчност в тези неща. Може би вторият небесносин „Буик“ и неговият шофьор наистина бяха резерва, поръчана от Крампф — така и не бях успял да го попитам. Може би в крайна сметка наистина щях да изпратя съобщение на Джоана и да живея охолно с нея и нейните милиони, докато простатата ми не ме предаде окончателно.

Колкото повече си мислех за тази гледна точка, толкова по-разумна ми се струваше и толкова по-сладко светеше слънцето върху недостойните като мен. С наслада се облегнах в благоуханната кожена тапицерия на моя „Ролс-Ройс“ — който за пръв път наистина беше моят „Ролс-Ройс“! — и тихо подсвирнах през зъби една-две строфи.

Мортланд със сигурност никога нямаше да повярва, че инфарктът на Крампф не е бил предизвикан от някого; щеше да приеме, че съм го убил, точно според условията на нашето споразумение, и просто съм бил дяволски сръчен в изпълнението.

Единствено Джоана знаеше, че съм изгорил негатива, а един-единствен намек пред Мортланд, че може би съм забравил да го направя, щеше да бъде достатъчен той никога да не посмее да насъска смъртоносните си кучета по мен, а да бъде принуден да спази думата си и да ме предпазва от всякакви неприятности; например от това да бъде убит.

Това ми харесваше; всичко това ми харесваше, всичко се връзваше, страховете ми бяха безсмислени и отново се чувствах определено млад. Като нищо щях да обърна и все пак да дам на Джоана още едно доказателство за уважението си към нея, толкова млад се чувствах. Чучулигата беше в небето, а охлювът направо препускаше към върха на любимия си трън.

И все пак трябваше да призная, че в рая на задоволството ми се беше промъкнала една змия: неусетно се бях превърнал в гордия, но срамежлив собственик на около половин милион лири стерлинги под формата на откраднатата картина на Гоя — най-издирваното движимо имущество в света. Въпреки това, което пише в неделните вестници, в Америка не бърка от побъркани милионери, които изгарят от нетърпение да изкупуват откраднати шедьоври и да точат лиги върху тях в подземните си леговища. В действителност покойният Крампф беше единственият такъв, когото познавах, и не исках да познавам

друг като него. Харчеше с великолепен замах, но беше вреден за нервите.

Не можеше да става и дума за това да унищожа картината: душата ми е прежълтяла от грехове като мустаците на заклет пушач на цигари, но въпреки това съм напълно неспособен да унищожавам творби на изкуството. Да ги открадна, да — с удоволствие, това е проява на уважение и любов, но да ги унищожа — никога. Все пак дори Устър има своя закон, както е написал най-големият специалист по въпроса.

Вероятно най-доброто решение беше да отнесе картината обратно в Англия — все пак тя продължаваше да е скрита толкова добре, колкото изобщо беше възможно — и да се свържа с един познат специалист, който знае как да урежда дискретни сделки със застрахователни компании.

Трябва да знаете, че всички онези отегчителни розови картини на Реноар, които непрекъснато крадат в Южна Франция, или се продават обратно на застрахователите на твърда цена в размер на 20 процента от сумата, за която са застраховани — застрахователните компании не плащат и един франк повече от това, въпрос на професионална етика, — или се крадат по изрична поръчка на собствениците им, за да бъдат унищожени веднага. Френският новобогаташ живее в такъв непрестанен ужас от собствения си снобизъм, че не смее да предложи на търг собствения си Реноар, купен преди три години, и по този начин да си признае, че е малко закъсал с парите — а още по-малко да поеме риска да получи за картината по-малко пари, отколкото вече е казал на всичките си ужасни приятели, че е платил за нея. Френският новобогаташ по-скоро би умрял, отколкото да си причини това; или, ако разсъждаваме по-практично, по-скоро би унищожил картината, за да прибере франковете от застраховката. В Англия полицията в общия случай свива устни и размахва пръст срещу застрахователни компании, които изкупуват откраднати картини от крадците — според полицията това не най-добрият начин да бъдат обезкуражавани потенциалните крадци и изобщо цялата работа е съвсем незаконна.

Въпреки това, ако един определен млад човек, който не е съвсем непознат в аукционната къща „Лойдс“, случайно прошепне на едно определено ухо, че определена сума, изпратена в брой на един определен адрес в Стретъм, би предизвикала промяна във вижданията

на определени крадци и би ги накарала да изпаднат в паника и да изоставят откраднатото в едно определено бюро за изгубени вещи — ами, в такъв случай може би ще се окаже, че и застрахователните компании са хора (а те са хора, нали знаете?) и хиляда лири стерлинги всъщност са много по-малко от, да кажем, пет хиляди лири стерлинги. Определеният млад човек, който не беше съвсем непознат в аукционната къща „Лойдс“, освен това не беше съвсем непознат и за мен и макар че не обичаше да шепне в ухото ми повече от един или два пъти в годината, все пак имаше златно сърце и ми дължеше една съвсем дребна услуга. А освен това се страхуваше до смърт от Джок. Но не искам да оставате с впечатлението, че ви препоръчвам да правите този фокус: полицаите са професионалисти, а всички ние в най-добрия случай сме талантиливи аматьори. Ако се налага да изпаднете в грях, намерете си някоя затънтена, неизследвана област на престъпната дейност, за която Скотланд Ярд не разполага с готови специалисти, и пипайте внимателно, без да прекалявате, като непрекъснато променяте начина си на действие. В крайна сметка ще ви хванат, разбира се, но ако не сте алчен, преди това може да се порадвате на няколко добри години.

Но както казвах, преди да се отдам на горните поучителни слова, аз вече бях готов да приема схващането на Волтер за най-добрия от всички възможни светове: всичко имаше своето обяснение, заплетената паяжина все пак изглеждаше съвсем подредена на дневна светлина и един Мордекай в крайна сметка явно струваше повече от всички тъпаци на име Мортланд, Блъчър, Крампф и други подобни. („Един от най-забележителните феномени, свързани с практикуването на неискреността, е огромният брой преднамерени лъжи, които казваме на самите себе си — макар че именно ние би трябвало да сме хората, които най-малко можем да очакваме да заблудим“^[3] — Джоузеф Шеридан Ле Фаню.)

За да допълня оскъдната си закуска и да отпразнувам победата на добродетелта над глупостта, аз отворих една бутилка от дванайсетгодишния скоч и вече я надигах към устните си, когато видях небесносиния „Буик“. Колата излизаше от тесния каньон пред нас и се движеше бързо, двигателят ѝ ръмжеше на ниска предавка, а траекторията ѝ беше насочена точно към левия ни борд. Десният ни борд беше едва на един ярд от отвесната стена на пропаст, дълбока

няколкостотин фута — значи това беше краят. Нищо, бях си поживял добре. Джок — вече ви казах колко бързо може да се движи той, когато се налага — завъртя волана наляво, скочи на спирачките, сръчно превключи на първа скорост, преди двигателят на автомобила да се задави, и вече завиваше надясно в момента, в който ни удари другата кола. Шофьорът на небесносиния „Буик“ не подозираше каква е мощта на един „Ролс-Ройс“ с антикварна стойност, нито пък колко е борбен Джок; нашият радиатор изкорми колата му с ужасяващ писък на разкъсан метал и неговият „Буик“ се завъртя като пумпал, като в крайна сметка спря на банкета на шосето, а задният му край привидно невъзможно увисна над пропастта. Лицето на шофьора беше изкривено от някаква незнайна емоция и неприятно обляно в кръв, докато отчаяно се бореше с дръжката на вратата. Джок излезе от колата, приближи се до него, без да бърза, изгледа го, после погледна в двете посоки по шосето, заобиколи смачкания „Буик“, намери за какво да се залови с две ръце и могъщо го надигна. Колата се наклони назад и започна да се свлича, но много бавно — Джок имаше време отново да се върне до прозореца и приятелски да се ухили на шофьора, преди носът на небесносиния „Буик“ да се вдигне към небето и все така бавно да се изхлузи от поглед. Шофьорът ни показа всичките си зъби в беззвучен писък, преди да си отиде; чухме как колата отскочи три пъти при ударите си в земята, невероятно силно, но нито звук от писъка на шофьора — явно този модел на „Буик“ имаше по-добра звукоизолация, отколкото би си помислил човек. Мисля, но дори сега не съм сигурен в това, че шофьорът беше дружелюбният господин Браун — който за пореден път ми демонстрира статистическата невероятност да загине в самолетна катастрофа.

С известна изненада — и простима гордост — установих, че по време на целия инцидент не съм изпуснал бутилката скоч, така че най-сетне отпих от нея и тъй като обстоятелствата бяха необикновени, предложих бутилката и на Джок.

— Това беше малко отмъстително от твоя страна, Джок — казах укорително аз.

— Изпуснах си нервите — призна той. — Проклетата война по пътищата.

— Като нищо щяхме да пострадаме — съгласих се аз.

После му разказах за някои неща, особено за небесносините буици и ужасната — наистина ли смятате, че тази дума е твърде износена от употреба? — ужасната опасност, в която се намирах — в която се намирахме — въпреки скорошната ми кратка и прелестна афера с фантазиите за успех, сигурност и щастлив живот. (Беше ми трудно да повярвам, че едва преди няколко минути се бях оставил да ме съблазни тази прочута с изневерите си въображаема любовница — вярата в собствената сигурност.) Красноречието ми достигна до такива висини на горчива самоирония, че с изумление се чух да казвам на Джок да ме остави и да се спасява, преди великанската брадва на съдбата да се е стоварила и върху него самия.

За мен е удоволствие да ви съобщя, че отговорът му на това предложение беше една-единствена дума: „Глупости.“ (Но „За мен е удоволствие да ви съобщя“ също не отговаря на истината: неговата вяроност ми служи твърде кратко, а на него самия не донесе нищо добро — и може да се каже, че точно това „Глупости“ сложи край на живота му.)

Когато уискито беше успокоило нервите ни до известна степен, ние затворихме бутилката и излязохме от колата, за да огледаме раните си. Някой шофьор на „Форд Англия“ щеше да стори първо това, разбира се, като беснее срещу съдбата си, но ние, собствениците на „Ролс-Ройс“, сме от друг сой. Радиаторът беше белязан от удара и прокапваше на напеченото шосе; единият фар и единият мигач бяха напълно съсипани; калникът от дясната страна беше смачкан, но не толкова, че да спуска гумата. Ако се налагаше, шоуто беше в състояние да продължи. Върнах се в колата, за да помисля, докато Джок продължаваше да се коси за повредите. Нищо чудно и да съм отпил още малко от бутилката с уиски, и кой може да ме вини за това?

По шосето не минаваше никой друг в нито една от двете посоки. Отнякъде безспирно скърцаше скакалец; отначало това ме дразнеше, но скоро се научих да живея с него. След като помислих известно време, отново огледах мислите си и от двете страни. Всеки път достигах до едно и също заключение. Заключениеето не ми харесваше, но какво да се прави, нали така?

Избутахме нашия „Ролс-Ройс“ от ръба на пропастта. Не се срамувам да кажа, че пророних няколко сълзи при вида на цялата тази красота, това могъщество, тази елегантност и история, захвърлени в

сухия каньон като угарка от пура, пусната в тоалетната чиния. Дори в смъртта си колата запази своята грация; траекторията ѝ беше величествена, докато подскачаше от скала на скала надолу в пропастта, почти лениво, и най-сетне полегна далеч под нас, отпусната с носа напред в гърлото на една дълбока цепнатина в скалите, като оголи прекрасната си задница към галещите лъчи на слънцето в продължение на няколко мига, преди да бъде напълно зарината от лавината от стотици тонове чакъл, която беше предизвикала при падането си.

Смъртта на шофьора на небесносиния „Буик“ не представляваше нищо в сравнение с това: видяна наистина, човешката смърт е твърде бедно преживяване за всеки заклет телевизионен зрител, но кой сред вас, опитни читатели, е виждал „Ролс-Ройс Силвър Гоуст“ да умре по гръб? Бях неизразимо трогнат от тази гледка. Джок сякаш усети това по своя грубоват начин, защото пристъпи по-близо до мен и промълви няколко думи, за да ме утеши.

— Имаше пълно автокаска, господин Чарли — промълви той.

— Да, Джок — отвърнах мъжествено аз. — Както обикновено, ти прочете мислите ми. Но по-важното в този момент е колко лесно може да бъде изваден оттам този „Ролс-Ройс“?

Джок замислено се взря в потрепващата мараня над скалите далеч под нас.

— Как ще слязат там? — започна той. — От тази страна е лавина, а от другата — отвесна скала. Трудна работа.

— Точно така.

— А после ще трябва и да я измъкнат от цепнатината, нали така?

— Отново си прав.

— Адски трудна работа.

— Да.

— И накрая да я изтеглят обратно дотук, нали така?

— Точно така.

— Ще се наложи да затворят това шосе поне за няколко дни, докато я изтеглят догоре.

— И аз това си мислех.

— Ако беше някой тъп планинар, който се беше заклецил там долу, или кутрето на някоя дърта курва, щяха да го изкарат, преди да се изкашляш, нали, но това е само една стара кола, не съм ли прав? Ще

трябва адски много да искат да я приберат — или да приберат нещо от нея, — за да си направят този труд.

Той ме сръга с лакът и с всичка сила ми намигна. Никак не умееше да намига — цялото му лице се изкривяваше по особено ужасяващ начин. Аз също го сръгах с лакът. И двамата се ухилихме.

После се затътрихме по пътя, като Джок носеше единствения ни куфар с най-необходимите неща и за двамата, който се предполагаше да е измъкнал с невероятна съобразителност и в последния възможен момент от нашия „Ролс-Ройс“, докато се беше олюлявал на самия ръб на пропастта.

„А сега накъде, Мордекай?“ беше най-доброто обобщение на мислите ми, докато крачехме по напеченото прашно шосе. Трудно е да се разсъждава конструктивно, след като финият бял пясък на Ню Мексико вече е пропъзлял нагоре по крачолите на панталоните ви и се е събрал ведно с потта от слабините ви. Единственото ми заключение беше, че звездите са се подредили в констелация, определено насочена срещу Мордекай, и като се изключат благородните ми сантименти, нямах нищо против да се отърва от вероятно най-биещата на очи кола на северноамериканския полуконтинент.

От друга страна, в Ню Мексико пешеходците бият на очи дори по-силно от повечето автомобили — дадох си сметка за това, когато покрай нас профуча една кола в посоката, от която идвахме, и всичките пътници в нея ни изгледаха така, все едно бяхме синът на върколака от дълбините на океана и неговият личен главорез. Беше някаква служебна кола в черно и бяло, „Олдсмобил Супер 88“, която не спря — а и защо да спира? Да се ходи пеша в Съединените щати не е незаконно, а неморално. Освен ако не сте бездомници, разбира се. Всъщност е точно като в Англия: можете да се разхождате и да спите на открито, стига да имате дом, в който да се приберете; но ако нямате дом, това веднага се превръща в престъпление — на същия принцип, според който не можете да вземете пари назаем от банката, освен ако не докажете, че нямате нужда от тях.

Стори ми се, че изминаха много дълги часове, докато най-сетне не открихме малко сянка, хвърляна от някакви безименни окаяни дървета, и безмълвно се отпуснахме на земята в нейното оскъдно убежище.

— Когато покрай нас мине кола, която се движи в нашата посока, Джок, веднага трябва да скочим на крака и да я спрем.

— Добре, господин Чарли.

С тези думи и двамата незабавно заспахме.

---

[1] Превод на Невяна Розева — Б.р. ↑

[2] Няма нищо (исп.) — Б.р. ↑

[3] Превод на Надежда Розова — Б.р. ↑

*И тези сквернословни устни
във богохулствата изкусни
сега крещят: „О, Боже! Помогни ми!“,
но скоро ще замлъкнат неми
сред огъня на кладата пред храма:
защото Господ, според еретика, няма.*

„Еретикът“, Робърт
Браунин

Няколко часа по-късно грубо ни събуди една кола, която се движеше в нашата посока и спря съвсем сама, със скърцане на спирачки. Беше същата служебна наглед кола, с която се бяхме разминали по-рано, и сега от нея се изсипаха четирима огромни, невъзпитани мъже, като размахваха пистолети, белезници и други символи на реда и закона. В следващия миг, още преди да се събудим както трябва, вече седяхме оковани в колата, обградени от заместник-шерифи. След като прецени ситуацията, Джок започна да издава басово ръмжене и да напряга мускулите си. Заместник-шерифът, който седеше до него, ловко замахна настрани и прецизно стовари късата си кожена палка право в горната устна и ноздрите на Джок. Това е крайно болезнено: в очите на Джок избиха сълзи и той притихна.

— Я почакайте малко! — провикнах се разгневено аз.

— Млъквай.

Аз също притихнах.

Когато пристигнахме в офиса на шерифа на единствената широка прашна улица на някакво пусто малко градче, отново удариха Джок; той се беше отскубнал от наглите лапи на заместник-шерифите и отново беше започнал да ръмжи, така че един от тях небрежно се наведе и здраво го шибна зад коляното с палката си. Това също е доста

болезнено; всички трябваше да почакаме малко, докато Джок успее да влезе сам в офиса на шерифа, защото беше прекалено едър, за да го носят. Мен не ме удариха нито веднъж; аз бях послушен.

Ето какво правят с вас в офиса на този определен шериф: първо ви окачват на белезниците на горния ръб на вратата, а след това много продължително ви удрят в бъбреците — съвсем леко, но настоятелно. Ако искате да знаете, от това човек се разплаква. Всеки ще се заплаче от това, ако продължи достатъчно дълго. Не ви задават никакви въпроси и не оставят никакви следи по вас, освен там, където белезниците са се забили в китките ви, но вие сами сте си причинили това, докато безуспешно сте се съпротивлявали при ареста, нали така?

„Очи отвърнах и поглед към сърцето си насочих, и на мене ми се искаше да глътна от живата вода на дните прежни, от спомените ведре, безметежни...“^[1]

След известно време в стаята влезе самият шериф. Беше слаб, прилежен човек с интелигентен вид и неодобрителна гримаса. Заместник-шерифите спряха да ни удрят в бъбреците и прибраха кожените си палки.

— Защо на тези двамата все още не им е предявено обвинение? — попита студено той. — Колко пъти трябва да ви казвам, че заподозрените не бива да се разпитват, докато не им е предявено обвинение?

— Ние не ги разпитвахме, господин шериф — отговори единият от заместник-шерифите с непочтителен тон. — Ако ги бяхме разпитвали, щяха да висят с главата надолу, а ние щяхме да ги бием по топките, както много добре знаете, господин шериф. Ние само ги подготвихме психически, така да се каже, преди да ги разпитате вие, господин шериф.

Той потърка едната си буза много старателно, като произведе едва доловим звук, все едно някоя възрастна дама галеше питомната си крастава жаба.

— Докарайте ми ги — нареди после той и се обърна.

„Докарайте“ беше съвсем точно казано — ние нямаше да можем да стигнем сами до кабинета му. Той ни позволи да седнем на столове, но само защото не бяхме в състояние да стоим прави. Изведнъж ме обзе истински гняв — рядко изпитвам тази емоция и съм се тренирал да я избягвам още от катастрофалното си детство.

Когато успях да заговоря както трябва, преглъщайки давенето и хлиповете си, не му спестих нищо — особено онова за дипломатическия паспорт. Това свърши работа, защото той на свой ред започна да изглежда разгневен и може би донякъде стреснат. Свалиха ни оковите и ни върнаха вещите, с изключение на моя „Колт Банкърс Спешъл“. Деветмилиметровият „Люгер“ на Джок беше останал в куфара, който за мое облекчение не беше отворен: Джок предвидливо беше глътнал ключа, а заместник-шерифите бяха твърде развълнувани от възможността да съсипят отделителната ни система, за си дадат труда да го извадят от стомаха му. Ключалката на куфара беше много добра, а самият куфар — много здрав.

— Може би сега ще имате добрината да ни обясните това необикновено отношение, гоподине — казах му аз, като го изгледах с най-мръснишкия си поглед. — И да ми изброите няколко причини защо да не помоля британския посланик да направи така, че да превъзпитат и вас, и вашите грубияни.

Той ме изгледа продължително и замислено, а интелигентните му очи подскачаха насам-натам, като следваха светкавичния ход на разсъжденията му. Независимо от развоя на събитията на него му предстояха големи неприятности; в най-добрия случай голяма бумащина, а в най-лошия — сериозни проблеми в службата. Видях как достигна до някакво заключение и вътрешно потреперих. Преди да заговори, аз отново го атакувах.

— Разбира се, ако предпочитате да не отговаряте, мога просто да се обадя в посолството и да им съобщя голите факти такива, каквито са.

— Не прекалявайте, господин Мордекай. Каня се да ви обвиня в убийство, а на това ниво на играта вашият дипломатически статут не струва и пукната пара.

Аз заекнах по британски маниер, за да прикрия смущението си. Със сигурност никой нямаше как да е видял моментния произвол на Джок с онзи небесносин „Буик“ — а и дори да го беше видял, от разстояние гледката със сигурност би трябвало да подсказва, че всъщност се беше опитвал да спаси горкия човек...?

— И кого се предполага, че съм — че сме — убили?

— Милтън Квинтус Дезире Крампф.

— Дезире?^[2]

— Така съм го записал.

— Божичко. Сигурен ли сте, че не е било „Вулеву“?^[3]

— Да — отговори той с лека усмивка, която подсказваше, че също знае това-онова за френската граматика. — „Дезире“, така съм го записал.

Останах с впечатление, че ако беше англичанин, щеше да се съгласи с моето „Божичко“, но освен това останах и с впечатление, че беше съвсем доволен от факта, че не беше англичанин — особено пък точно този представителен англичанин, който в момента мъжествено се присвиваше от страх срещу него.

— Давай — казах му аз. — Сплаши ме.

— Никога не правя така. На някои хора причинявам болка; това е част от работата ми. Други хора убивам: това също е част от работата. Но каква полза имам от това някой да го е страх от мен? Аз не съм от тези полицаи.

— Обзалагам се, че психиатъра ти го е страх от теб — пошегувах се аз и веднага ми се прииска да не се бях пошегувал.

Той не ме изгледа студено и безизразно, а изобщо не ме погледна. Вместо това се загледа в бюрото си, в издрасканото и накацано от мухи дърво, после отвори едно чекмедже, извади една от онези тънки, черни, усукани пурети и си я запали. Дори не издиша зловонния дим право в лицето ми — не беше от тези полицаи.

Но по някакъв начин успя да ме сплаши. Бъбреците ужасно ме заболяха.

— Бъбреците ужасно ме болят — казах му аз — и трябва да отида до тоалетната.

Той сдържано посочи към вратата и аз стигнах дотам, без да се налага да изкрещя от болка. Тоалетната беше малка и много приятна. Облегнах глава на хладните плочки на стената и немощно се изчишках. Всъщност нямаше кръв, което леко ме изненада. Някой беше написал на нивото на очите думите „МАЙКА ТИ ДА Е“, преди да го прекъснат. Опитах се да предположа как е искал да продължи — „ЖИВА И ЗДРАВА“? — но после се сепнах, като се сетих за състоянието на Джок; преди да изляза от тоалетната, оправих дрехите си.

— Ти си наред, Джок — заявих твърдо аз, когато отново влязох в кабинета на шерифа. — Трябваше да предложи първо на теб да

отидеш.

Джок се повлече навън; шерифът не прояви нетърпение и всъщност не прояви абсолютно нищо — даже ми се прииска да беше проявил нещо. Прокашлях се, за да прочистя гърлото си.

— Шерифе — започнах аз, — вчера видях тялото на господин Крампф — Божичко, нима беше едва вчера — и той съвсем очевидно беше пукнал от най-обикновен сърдечен удар. Защо реши, че някой го е очистил?

— Няма нужда да говориш на жаргон, Мордекай; аз не съм образован, но много чета. Господин Крампф е починал от дълбока прободна рана в сърцето. Някой — налага се да предположа, че това си бил ти — го е пронизал между петото и шестото ребро с дълъг и много тънък инструмент, а после внимателно е избърсал едва забележимия кръвоизлив на повърхността на кожата, който се е получил в резултат на това действие.

Това не е рядко срещано изпълнение на Западния бряг на нашия континент: по-рано китайските триади екзекутираха жертвите си с гвоздеи, дълги по шест инча, а сега японците използват подострена спица от чадър. Предполагам, че е горе-долу същото като със сицилианското стилето — с тази разлика, че сицилианците обикновено убиват с удар от долу на горе през диафрагмата. Ако сърцето на господин Крампф беше младо и здраво, може би щеше да преживее толкова малка рана — мускулът щеше да се стегне от само себе си, за да затвори отвора, — но сърцето на господин Крампф съвсем не е било здраво. Ако беше беден човек, документираното му сърдечно заболяване може би щеше да отвлече вниманието на полицията от действителната причина за смъртта му, но той изобщо не беше човек, а сто милиона долара. В тази страна това означава сериозен натиск от страна на застрахователите, Мордекай, а нашите застрахователи са такива, че в сравнение с тях полицейските части за потушаване на безредици в Чикаго приличат на бойскаути. Дори най-пияният лекар прави много, много внимателен преглед на един труп, който струва сто милиона долара.

Аз се замислих за момент. После изведнъж ми светна.

— Възрастната дама! — провикнах се аз. — Графинята! Игла за шапка! Ако тя не мрази Крампф и не притежава игла за шапка, не знам кой!

Шерифът бавно поклати глава.

— Нищо подобно, Мордекай! Не мога да повярвам, че се опитваш да натопиш за извършеното от теб убийство най-милата и невинна възрастна дама, която съм виждал през живота си. Освен това вече я проверихме. Тя носи шал, когато ходи на църква, и няма нито една шапка или игла за шапка в гардероба си. Имам предвид, че наистина проверихме. Така или иначе, един от слугите е дал показания под клетва, че те е видял да влизаш в личните покои на Крампф, пиян, по същото време, когато е настъпила смъртта му, а твоят прислужник Страп се е държал като невъздържан убиец по време на целия си престой в ранчото, като е счупил носа на същия този слуга и е пребил всички до един. Нещо повече, вече установихме със сигурност, че ти си бил любовник на госпожа Крампф — разполагаме с особено увлекателни свидетелски показания от жената, която ѝ оправя леглото, — така че си имал двоен мотив, секс и пари, както и възможност да извършиш убийството. Предлагам ти да ми разкажеш всичко, като започнеш с това, къде си скрил оръжието, с което си извършил убийството, за да не ми се налага да заповядвам да те разпитват.

Той повтори думата „разпитват“, все едно му харесваше как звучи. Да се каже, че кръвта ми се смрази, би било напразно — кръвта ми вече беше ледена като целувка от лека жена. Ако наистина бях виновен, щях да си „изпея всичко“ — нали мога да говоря на жаргон поне пред вас? — вместо отново да се изправя пред неговите заместници, особено фронтално. Както е казал поетът: „О, Ветре! Зима следва твоя полет! Но знай — след нея пак ще дойде Пролет!“^[4] Но аз не бях виновен, така че едно гласче тихичко прошепна на ухото ми: „Протакай още.“

— Искаш да кажеш, че вече сте арестували Джоана Крампф? — провикнах се аз.

— Не е възможно да си толкова глупав, за колкото се представяш, Мордекай. Госпожа Крампф вече също струва много милиони долари; един беден шериф никога не арестува милиони долари, защото репутацията им е безупречна. Готов ли си да дадеш показания, за да повикам да ги стенографират?

Какво повече можех да изгубя? Ако не друго, поне никой нямаше да ми навреди твърде брутално пред погледа на някоя сладка малка надарена стенографка.

И тъй, шерифът натисна едно копче и в стаята влезе по-гадният от двамата заместник-шерифи, като стискаше молив в единия си месест юмрук и стенографски бележник в другия.

Може и да съм изквичал от ужас — не си спомням, а и това не е важно. Но няма никакво съмнение, че бях разтревожен.

— Добре ли си, Мордекай? — попита ме любезно шерифът.

— Нищо ми няма — отговорих аз. — Лек пристъп на прокталгия.

Той не ме попита какво означава това; и по-добре.

— Самопризнания на Ч. Мордекай — каза бодро той на стенографиращия грубиян. — Направени в толкова и толкова часа на тази и тази дата пред мен, такъв и такъв, в присъствието на този и този.

После шерифът енергично ме посочи с пръст в знак, че е мой ред да говоря, както правят водещите по телевизията. Изобщо не се поколебах: беше време да демонстрирам малко твърдост.

— Не съм убил Крампф — заявих аз. — И нямам представа кой го е направил. Аз съм британски дипломат и твърдо възразявам срещу това безобразно отношение. Предлагам ти или да ме освободиш незабавно, или да ми позволиш да се обадя в най-близкото британско консулство, преди неспасяемо да съсипеш кариерата си...

Спрях и подхвърлих през рамо:

— Знаеш ли как се пише „неспасяемо“?

Но стенографът вече не записваше думите ми, а крачеше право към мен, стиснал кожената палка в косматата си лапа. Дори не успях да се присвия от страх, когато вратата се отвори и в кабинета на шерифа влязоха двама почти еднакви мъже.

Този последен кафкиански детайл ми дойде в повече: предадох се и избухнах в истеричен кикот. Никой не ми обръщаше внимание: заместник-шерифът се изнизваше навън, шерифът гледаше документите за самоличност на двамата мъже, а двамата мъже гледаха право през шерифа, все едно не съществуваше. После и шерифът се изниза навън. Аз реших да се стегна.

— Защо си позволявате да ни прекъсвате по този начин? — попитах, като продължавах да се кикотя като побъркана ученичка.

Двамата мъже проявиха доброто възпитание да се престорят, че не са ме чули, и седнаха един до друг зад бюрото на шерифа.

Изглеждаха изумително еднакви: имаха еднакви костюми, еднакви прически, еднакви спретнати куфарчета и еднакви леки издутини под лявата мишница на еднакво добре скроените си костюми. Изглеждаха така, все едно бяха по-малките братя на полковник Блъчър. Всъщност сигурно бяха доста стряскащи по характерния си мълчалив начин. Този път наистина се стегнах и спрях да се кикотя. Разбрах, че Джок не харесва двамата мъже, защото беше започнал да диша през носа, а това винаги е сигурен признак.

Единият извади малък диктофон, изпробва го, изключи го и се облегна назад, като скръсти ръце. Другият извади тънка служебна папка, прочете съдържанието ѝ с умерен интерес и също се облегна назад, като скръсти ръце. Двата нито веднъж не се спогледаха и не погледнаха към Джок. Първо погледнаха малко в тавана, все едно представляваше нещо ново за тях, а после погледнаха към мен, все едно не представлявах нищо подобно. Гледаха ме така, все едно всеки ден виждаха много като мен и това не ги правеше по-щастливи. Найсетне, по някакъв невидим знак, единият каза следното:

— Господин Мордекай, ние сме представители на една малка федерална агенция, за която никога не сте чували. Докладваме пряко на вицепрезидента. Можем да ви помогнем. Останахме с впечатление, че имате спешна нужда от помощ, и можем да ви разкрием, че останахме с това впечатление след старателен анализ на вашите действия в последно време, които явно са били много глупави.

— Ъ-ъ, хм — казах немошно аз.

— Държа да подчертая, че ние не се интересуваме от защитата на закона като такава; в действителност един такъв интерес често би влизал в противоречие с нашите специални задължения.

— Да — казах аз. — Познавате ли един момък, който се казва полковник Блъчър? Или, като стана дума, един друг момък, който се казва Мортланд?

— Господин Мордекай, според нас в този момент можем да ви помогнем най-успешно, като ви насърчим да отговоряте на нашите въпроси, вместо да ни задавате такива. Ако ни отговорите правилно на няколко въпроса, след десет минути ще можете да излезете оттук; ако ни отговорите неправилно или продължите да задавате въпроси, може би ще изгубим интерес към вас и просто ще ви предадем обратно в

ръцете на шерифа. Лично аз, неофициално казано, не бих искал да бъда съден за убийство в тази страна. А ти, Смит?

Смит изразително поклати глава със стиснати устни.

— Питайте каквото искате — казах аз с потреперващ глас. — Нямам какво да крия.

— Ами, това само по себе си вече донякъде не отговаря на истината, господин Мордекай, но този път ще си затворим очите. И така, бихте ли ни казали, моля, какво направихте с негатива и копията на една определена фотография, която доскоро беше собственост на Милтън Крампф?

(Знаехте ли, че в доброто старо време, когато някой моряк е намирал смъртта си в морето, а шивачът на платната го е зашивал в брезентовия му ковчег заедно с котвата от окови на краката, преди да го предадат на дълбините, последният шев по традиция е минавал през носа на трупа? Така са давали на човека последен шанс да се свести и да извика. Точно в този момент се почувствах като някой от онези моряци. Свестих се и извиках. Последният шев най-сетне ме разбуди от каталептичния транс, в който сигурно бях потънал още преди няколко дни. Твърде, твърде много хора знаеха твърде, твърде много за моите лични малки афери — играта беше започнала, всичко беше излязло наяве, Бог не беше на небето, охлювът не беше на тръна, а Ч. Мордекай беше dans la ruée noire^[5]. И беше проявил огромна глупост.)

— Кой негатив? — попитах ведро аз.

Двамата уморено се спогледаха и започнаха да си събират нещата. А аз продължавах да правя глупости.

— Почакайте! — извиках аз. — Колко съм глупав. Вие имате предвид негатива, нали? Да, разбира се. Фотографският негатив. Да. О, да, да, да. В интерес на истината аз го изгорих, струваше ми се твърде рисковано да го запазя.

— Радваме се, че отговорихте по този начин, господин Мордекай, защото имаме причина да вярваме, че това е истината. В действителност ние открихме следи от пепел в една, хм, любопитна вана за крака в личната баня на господин Крампф.

Ще се съгласите, че моментът не беше най-подходящият да им разяснявам тънкостите на френското водопроводно изкуство.

— Ами, да, точно така — казах аз.

— Колко копия имаше, господин Мордекай?

— Изгорих двете копия, които намерих заедно с негатива; знам за едно-единствено друго копие, в Лондон, но лицата на участниците са изрязани от него — предполагам, че вие също знаете всичко по този въпрос.

— Благодарим ви. Опасявахме се, че може да се престорите, че знаете за съществуването на други копия, и да се опитате да използвате този факт във ваш интерес. Това нямаше да е във ваш интерес, а щеше да ни причини голямо неудобство.

— О, ами добре, тогава.

— Господин Мордекай, питате ли се как се озовахме тук толкова скоро след убийството?

— Вижте, аз вече ви казах, че ще отговарям на въпросите ви, и го правя — ако изобщо зная някоя песен, която ви интересува, ще я изпея веднага, — и изобщо съм изцяло във ваша власт. Но ако искате от мен сам да си задавам въпроси, първо ще трябва да ми дадете нещо за ядене и за пиене. Нямам претенции по отношение на яденето; пиенето ми е в антрето, ако Кинг Конг и Годзила вече не са го откраднали. А, и прислужникът ми също ще има нужда от това, разбира се.

Единият от двамата подаде главата си навън през вратата и измърмори нещо; в отговор на това се появи моето уиски, не съвсем изконсумирано, и аз жадно се зах с него, преди да го подам на Джок. Момчетата с костюмите от „Брукс Брадърс“ не искаха уиски — сигурно живееха само на вода с лед и кабарчета.

— Не — поднових отговорите си аз, — не се питам това. Ако наистина започна да си задавам въпроси за събитията от последните трийсет и шест часа, вероятно ще бъда принуден да достигна до заключението, че съществува световна конспирация срещу мен. Но вие ми кажете, ако от това ще ви стане по-добре.

— Не искаме да ви казваме, господин Мордекай. Искрахме само да чуем какво ще ни кажете вие. И засега вашите отговори ни харесват. А сега ни кажете как стана така, че загубихте вашия „Ролс-Ройс“.

В този момент диктофонът беше включен.

Разказах им честно за катастрофата, но промених малко последвалите събития, така че да включват легендата за Джок, който самоотвержено се беше опитал да спаси небесносиния „Буик“, докато се беше олюлявал на ръба на пропастта; а след това се бяхме опитали да изкараме нашия „Ролс-Ройс“ обратно на пътя, но колелата бяха

забуксували, скалният ръб се беше изронил под тях и нашата кола също беше паднала при вече падналия „Буик“.

— А как ще обясните присъствието на куфара си, господин Мордекай?

— С невероятната съобразителност на Джок, който го измъкна в последния възможен момент.

В този момент диктофонът беше изключен.

— Не можем да твърдим, че вярваме на всичко това или на каквато и да било част от него, господин Мордекай, но отново се случва така, че това е историята, която искахме да чуем. А сега носите ли нещо друго, което сте възнамерявали да доставите на господин Крампф?

— Не. Честна дума. Претърсете ни.

Двамата мъже отново се загледаха в тавана, все едно разполагаха с цялото време на света.

По-късно на вратата се почука и един от заместник-шерифите ни донесе хартиен плик, пълен с храна; едва не припаднах от прекрасното ухание на хамбургери и кафе. Двамата с Джок изядохме по два хамбургера; водещите на разпита очевидно не харесаха хамбургерите, които бяха донесени за тях. Двамата мъже ги побутнаха едновременно с върховете на пръстите, все едно бяха репетирали това движение. Имаше и една малка опаковка чили сос, който да се добави към хамбургерите. Аз си сложих много, но трябва да ви кажа, че разваля вкуса на уискито.

Не си спомням много за останалите им въпроси, с изключение на това, че продължиха много дълго време и някои от тях бяха изненадващо неясни и общи. Понякога диктофонът беше включен, понякога не. Вероятно през цялото време беше включен друг диктофон, скрит в някое от двете им куфарчета. Останах с впечатлението, че цялата история им ставаше все по-скупна, но към този момент вече толкова ми се спеше от храната, алкохола и изтощението, че трябваше да полагам огромни усилия, за да се съсредоточа. През голяма част от времето просто им казвах истината — един курс на действие, който сър Хенри Уотън^[6] (още един англичанин, който отиде в чужбина, за да лъже) препоръчва като начин за объркване на противника. Както пък казваше един трети тип: „Ако искате да запазите вашата тайна, опаковайте я в откровеност.“^[7] И аз

опаковах ли, опаковах, като не скъпях опаковъчните материали. Но знаете ли, когато свирите нещо като фуга с редуване на истина и неискреност, след известно време губите връзка с реалността. Баща ми винаги ме предупреждаваше да не лъжа, когато и истината ще свърши работа; още в ранната ми детска възраст беше установил, че паметта ми — съществено оборудване за лъжеца — не работи както трябва. „Нещо повече, казваше той, една добра лъжа е произведение на изкуството. А ние продаваме произведенията на изкуството, вместо да ги даваме даром. Избягвай лъжите, сине мой.“ Ето защо никога не лъжа, когато продавам произведения на изкуството. Когато ги купувам, разбира се, това е съвсем друга работа.

Както казвах, те задаваха множество неясни въпроси, повечето от които не ми се струаха по темата. Но пък трябва да имате предвид, че аз не бях съвсем сигурен каква беше темата, така че може би не бях в най-добрата позиция да го преценя. Питаха ме за Дълбокото гърло, макар че видимо знаеха повече за него от мен. От друга страна, сякаш не бяха разбрали, че той беше мъртъв; а това беше странно. Няколко пъти споменах в разговора името на полковник Блъчър — като дори се опитах да го произнеса „Блоучър“, за да ме разберат, — но това не предизвика никаква реакция.

Най-сетне те се заеха да прибират нещата си в еднаквите си куфарчета, все едно бяха приключили с мен, от което се досетих, че ще ми зададат най-важния въпрос между другото, докато си тръгват.

— Кажете ми, господин Мордекай — подхвърли единият от тях между другото, докато си тръгваха. — Какво мислите за госпожа Крампф?

— Сърцето й — отвърнах горчиво аз — е като хрчка на пиян татарин, който си плюе на ръцете — не се знае накъде ще хвъркне.

— Много добре казано, господин Мордекай — каза единият от тях, като кимна одобрително. — Това е цитат от М. П. Шийл, нали? Да разбирам ли, че вие по някакъв начин я държите отговорна за настоящето си положение?

— Разбира се, по дяволите. Аз не съм пълен идиот. Тя ме взе за „дъми“, както казвате тук.

— Може би грешите за това — каза меко другият агент. — Нямаме никаква основателна причина да предполагаем, че госпожа

Крампф не е напълно искрена в чувствата си към вас; и със сигурност нямате такава, за да я обвинявате, че ви е заложила капан.

Аз изсумтях презрително.

— Господин Мордекай, не искам да бъда неуместен, но може ли да ви попитам дали имате богат опит с жените?

— Някои от най-добрите ми приятели са жени — троснах се аз. — Макар че със сигурност няма да позволя на дъщеря си да се ожени за някоя от тях.

— Разбирам. Е, според мен няма причина да ви задържаме повече, господине. Шерифът ще бъде информиран, че не сте убили господин Крампф и тъй като вече не представлявате потенциален източник на неудобство за Вашингтон, засега няма да се интересуваме повече от вас. Ако се окаже, че сме сгрешили, ние ще бъдем в състояние да... ви открием, разбира се.

— Разбира се — съгласих се аз.

Докато прекосявах стаята на път към вратата, аз отчаяно се зарових в горкия си разбъркан мозък, за да извадя големия, чепат въпрос, който беше останал незададен.

— Тогава кой е убил Крампф? — попитах аз.

Те спряха и ме изгледаха безизразно.

— Нямаме никаква представа. Ние самите пристигнахме, за да го направим, така че вече няма особено значение.

Трябва да признаете, че това беше доста ефектна финална реплика.

— Може ли да пийна още една глътка уиски, господин Чарли?

— Да, разбира се, Джок, заповядай; трябва да зачервиш бузките.

— Мерси. Гъл-гъл. Ааах. Е, значи всичко е наред, нали така, господин Чарли?

Аз безмилостно се нахвърлих върху него.

— Разбира се, че не е наред, проклет идиот такъв, тези двамата са твърдо решени да ни смачкат в мига, в който се отдалечим оттук. Ако си мислиш, че заместник-шерифите са истински свине, почакай да видиш! Те са като някакви невинни суфражетки в сравнение с тези двама сладкодумни убийци — това е истински президентски екип за ликвидиране на проблеми, а проблемът сме ние.

— Не разбирам. Тогава защо просто не ни ликвидираха?

— Господи, Джок, виж сега — мислиш ли, че господин Мортланд щеше да ни застреля, ако смяташе, че това е добра идея?

— Аха, 'стествено.

— Но щеше ли да го направи в полицейския участък на улица „Халф Мун“, пред очите на всички обикновени ченгета?

— Не, 'стествено, че не. А, разбрах. Ооох.

— Извинявай, че те нарекох проклет идиот, Джок.

— Няма нищо, господин Чарли. Предполагам, че сте разстроен.

— Да, Джок.

Шерифът влезе обратно в кабинета си и ни върна съдържанието на джобовете, включително и моя „Колт Банкърс Спешъл“. Патроните бяха в отделен плик. Вече не се държеше вежливо с нас, а ни мразеше с всичка сила.

— Получих нареждания — каза той като човек, който се е задавил с рибена кост — да не ви отправям обвинения за убийството, което сте извършили вчера. Навън ви чака едно такси и аз бих искал да се качите в него, да напуснете този окръг и никога повече да не се връщате тук.

С тези думи той силно стисна очи и продължи да ги стиска, все едно се надяваше да се събуди в някаква друга вселена, в която Ч. Мордекай и Дж. Страп никога не се бяха раждали.

Ние си излязохме на пръсти.

Заместник-шерифите бяха в антрето и се хилеха малоумно с гордо вдигнати глави, както правят хората като тях. Приближих се до по-едрия и по-гадния от двамата.

— Майка ти и баща ти са се срещнали само веднъж — казах му внимателно аз. — И срещата им е включвала плащане в брой. Вероятно десет цента.

Докато излизахме на улицата, Джок ме попита:

— Колко са десет цента в английски пари, господин Чарли?

До бордюра се тресеше и пърдеше една огромна, раздърпана кола. Шофьорът, очевиден алкохолик, ни съобщи, че това е една много хубава вечер, и сърцето не ми позволи да му възразя. Докато се качвахме, той ни обясни, че по пътя трябва да качи и още една пътничка, която ще ни чака на следващия ъгъл — и човек не може да си мечтае за по-сладко и сочно малко моме от нея.

Тя седна между нас, като приглади миниатюрната си памучна рокличка върху палавите трапчинки на бедрата си и ни се усмихна като паднал ангел. Няма нищо по-добро от едно хубаво момиченце, за да забравите всичките си проблеми, нали така, особено когато момиченцето изглежда така, все едно може да бъде опънато. Каза ни, че се казва Пепеляшка Готшолк, и ние ѝ повярвахме — имам предвид, че нямаше как да си го измисли, нали така — а Джок ѝ даде да изпие последното уиски от бутилката. Тя заяви, че според нея е много щуро да се пие алкохол, или нещо подобно в същия смисъл. Носеше сладките си малки гърди вирнати чак до брадичката, както правеха през петдесетте години, нали си спомняте? Накратко казано, ние станавме големи приятели и вече се бяхме отдалечили на десет мили от града, когато ни настигна една кола, пусна сирената си и ни накара да отбием. Шофьорът ни се кикотеше, докато отбиваше. Служебната кола закова до нас със скърцане на спирачки и от нея изскочиха същите двама заместник-шерифи, като се хилеха по същия начин и размахваха същите пистолети.

— Ай да му се не види — каза Джок (фраза, която многократно съм му казвал да не употребява). — Сега пък какво?

— Сигурно са забравили да ме питат къде си правя прическата — казах смело аз.

Но не беше това. Те рязко отвориха вратата и се обърнаха към нашата малка южняшка красавица.

— Пардон, госпо'ице, но на колко сте години?

— Стига бе, Джед Тъгъл — разкикоти се тя. — Точно пък ти да не знаеш на колко съм години...

— На колко си години, Синди? — тросна се той.

— Карам четиринайсетата — усмихна се тя глупаво и лукаво.

Сърцето ми отиде в петите.

— Добре, мръсни перверзници такива — излизайте навън! — нареди заместник-шерифът.

Този път, когато се върнахме в кабинета на шерифа, не започнаха да ни бият — явно им беше свършила смяната и бързаха да си ходят. Вместо това просто ни тикнаха в килията.

— Ще се видим утре сутринта — казаха ни гостоприемно те.

— Настоявам да се обадя по телефона.

— Може би утре сутринта, когато изтрезнееш.

После ни оставиха там, без дори да ни пожелаят лека нощ.

Килията беше един куб, който се състоеше само от решетки, с изключение на пода, покрит с плочки и тънък слой от старо повръщано. Единственото обзавеждане беше една отворена пластмасова кофа, която в последно време не беше изхвърляна. От тавана високо над нас безмилостното се изливаха няколко киловата флуоресцентна светлина. Не успях да намеря какво да кажа, но Джок спаси положението.

— Ебати кочината — каза той.

— Действително.

Отидохме в ъгъла, който беше най-далеч от кофата, и облегнахме изтощените си тела на решетките. Много по-късно се появи нощният дежурен заместник-шериф: огромен, застаряващ дебелак с гигантско лице, като задника на епископ — червено, кръгло и потно. Той застана до килията и подуши въздуха с измъчена физиономия.

— Воните на некакви свине или нещо — каза той, като поклащаше величествената си глава. — Не мога да разбера как големи мъже се докарват дотам. И аз понякога се напивам, но не се насирам като некаква свиня или нещо.

— Вонята не идва от нас — обясних учтиво аз. — А най-вече от онази кофа. Дали ще можете да я отнесете?

— Тц. За тея работи си имаме чистачка, а тя вече си е бегала. Освен това, ако ви отнеса кофата, къде ще драйфате?

— Ние не искаме да повръщаме. Ние не сме пияни. Ние сме британски дипломати и остро протестираме срещу това отношение, а когато излезем оттук, ще има голям дипломатически скандал, така че защо не ни позволиш да се обадим по телефона и не си помогнеш предварително?

Той внимателно потърка величественото си лице, от край до край; това му отне доста време.

— Тц — каза най-сетне той. — Трябва да питам шерифа, а той вече си е бегал. И не обича да го притесняват у дома, освен ако не е за убийство на некой бял.

— Тогава поне ни дай нещо, на което да седнем — имам предвид, погледни този под, а този костюм ми струваше, хм, четиристотин долара.

Това предизвика вниманието му; това беше нещо, което можеше да разбере. Той се приближи и внимателно разгледа облеклото ми. В отчаяното си желание да предизвикам съчувствието му аз се изправих и изпълних един пирует с разперени ръце.

— Момче — каза най-сетне той. — Излъгали са те. В Албъкърки можеш да си купиш абсолютно същия костюм за сто осемдесет и пет долара.

Но все пак, преди да си тръгне, като поклащаше глава на себе си, той ни подаде няколко вестника между решетките на килията. Осмелявам се да кажа, че беше джентълмен по природа.

Разстлахме вестниците на най-малко люспестата част от пода и легнахме върху тях; на нивото на земята вонята не беше толкова непоносима. Сънят милостиво ме изпрати в безсъзнание още преди да успея да започна да се тревожа за утрешния ден.

---

[1] Превод на Адриан Лазаровски — Б.р. ↑

[2] *Dezir̄y* (фр.) — желан — Б.р. ↑

[3] *Voulez-vous* (фр.) — желаете ли — Б.р. ↑

[4] Превод на Цветан Стоянов — Б.р. ↑

[5] Забъркан в кашата (фр.) — Б.р. ↑

[6] Английски дипломат, известен с фразата „посланикът е честен човек, пратен в чужбина да лъже за доброто на страната си.“ — Б.р. ↑

[7] Александър Смит — Б.р. ↑

*„Помислих си, че всичко, що ми рече...
лъжа било е.“*

„Чайлд   Роланд
Кулата достигна“

Слънцето изгря като едно грамадно, пиянско, червено лице срещу мен. Когато го разгледах по-внимателно, аз установих, че това наистина беше едно грамадно, пиянско, червено лице. Освен това лицето лепкаво се усмихваше.

— Ставай, момче — каза заместник-шерифът. — Имаш посетител — и гаранция!

Скочих на крака и веднага си седнах обратно, като скимтях от болката в бъбреците. Позволих му да ми помогне, но Джок се справи сам — той нямаше да приеме помощ от полицаи, каквото и да се случва. Зад заместник-шерифа стърчеше един дългнест, тъжен човек и с всички сили се опитваше да се усмихне с устата си, която беше проектирана единствено за отказване на молби за кредит. Мъжът протегна пред себе си няколко ярда ръка, в края на която имаше възлеста длан, и неубедително стисна моята. За момент ми се стори, че го познавам.

— Крампф — каза той.

Разгледах тази дума от всички страни, но не можех да разбера как може да послужи за начало на разговора. Накрая и аз казах:

— Крампф?

— Доктор Милтън Крампф III — съгласи се той.

— О, съжалявам. Ч. Мордекай.

Двамата си пуснахме ръцете, но продължихме да мърморим някакви учтивости. Междувременно заместник-шерифът тромаво се

въртеше около мен и изтупваше разни гадости от костюма ми. Най-сетне му изръмжах:

— Пръждосвай се! — фраза, много подходяща за изръмжаване.

Двамата с Джок трябваше да се измием; Крампф каза, че ще се погрижи за формалностите по уреждането на гаранцията и ще прибере нещата ни, докато се занимаваме с това. В банята попитах Джок дали вече си е възвърнал ключа от куфара.

— Господи, господин Чарли, аз го глътнах на обяд, нали така, а оттогава не съм ходил.

— Да, точно така. А не можеш ли да опиташ сега?

— Не, не мога. Току-що си мислех дали не мога да опитам, но не мога. Предполагам, че е от смяната на водата, винаги се спичам от това.

— Глупости, Джок, ти не пиеш вода и го знаеш много добре. Сложи ли си чили сос на хамбургерите?

— Кое, онова лютивото? Аха.

— Е, добре.

Заместник-шерифът мъчително се усукваше от извинения: единият от другите заместник-шерифи явно взел пистолета ми със себе си, за да го остави в криминологичната лаборатория на сутринта. Това беше лоша новина, защото единственото ни друго оръжие беше верният „Люгер“ на Джок, който беше в куфара, а ключът за куфара беше, така да се каже, под прикритие. Заместник-шерифът предложи да се обади по телефона, за да ми го донесат, но аз не исках да се бавим излишно: в антрето имаше телекс и от британското посолство всеки момент щяха да отговорят на запитването, което някой сигурно вече беше изпратил. Както си спомняте, посланикът ми беше заявил съвсем ясно, че няма да ми осигури защитата на великото британско знаме, а след като британският посланик официално се отрече от дипломатическия ми паспорт, от него щеше да има също толкова полза, колкото от банкнота от девет шилинга.

Когато излязохме навън, нощта беше черна като чукалото на портите на затвора „Нюгейт“, а дъждът се изливаше като из ведро; когато по тези земи реши да вали, наистина вали от сърце. Гмурнахме се в голямата бледа кола на Крампф — с адекватно усещане за обществено положение, той натъпка Джок на задната седалка заедно с куфара. Учтиво го попитах къде възнамерява да ни откара.

— Ами, мислех си да ми дойдете на гости за малко — отговори небрежно той. — Имаме една много усамотена лятна резиденция на брега на залива — предполагам, че вече е само за мен — и картините са там. Особено по-специалните, нали се сещаш? Не се съмнявам, че ще искаш да ги разгледаш.

„Божичко“, помислих си аз. „Точно това ми трябваше. Тайното леговище на лудия милионер, пълно с откраднати стари майстори и отвлечени млади любовници.“

— Разбира се — отговорих аз. — Може ли да попитам как успяхте да ни се притечете на помощ толкова своевременно, доктор Крампф?

— Естествено, беше много лесно. Едва довчера бях някакъв претенциозен изкуствовед с богат татко — през целия си живот не съм изкарал повече от сто долара като специалист по история на изкуството. Но днес струвам сто милиона долара — плюс-минус няколко милиона, които ще останат за Джоана, — а с такива пари всеки може да излезе от затвора. Имам предвид, че дори няма нужда да се плаща подкуп на някого или нещо подобно — трябва просто да ги имаш. А, ти сигурно ме питаш как пристигнах точно тук? Това също беше много лесно — някъде по обяд кацнах в ранчото, за да уредя транспорта на трупа; ще го откарат веднага щом полицията приключи с него. Семейният мавзолей е във Върмонт; добре, че е лято — през зимата земята там така замръзва, че трябва просто да те подострят от единия край и да те забият като пирон, ха-ха.

— Ха-ха — съгласих се аз.

Аз също не харесвах баща си, но нямаше да го нарека „трупа“ на следващия ден след като е починал.

— Полицаяте в ранчото бяха разбрали за катастрофирания „Ролс-Ройс“ и, хм, другата кола, а по-късно чуха и за това, че са ви задържали. Към този момент вече бяха пристигнали и две момчета от ФБР или от някаква друга федерална агенция, които скоро след това си тръгнаха и казаха, че идват насам. Аз дойдох след тях веднага щом се оправих с всичко там, за да не направят някоя глупост. Имам предвид, че човек с твоите разбирания за Джорджоне не може да е толкова лош, ха-ха. Да, естествено, че познавам работата ти, всеки месец чета списание „Бърлингтън“, то е задължително. Имам предвид например че не можеш да разбереш както трябва постиженията на Мондриан,

преди да си дадеш сметка как Мантеня му е проправил пътя, нали така?

Сподавих желанието си да повърна.

— Което ми напомня — продължи той. — Доколкото знам, ти трябваше да доставиш на баща ми едно определено платно; ще ми кажеш ли къде се намира в момента? Предполагам, че вече е мое, нали така?

Отговорих му, че и аз така предполагам. Естествено, испанското правителство беше на друго мнение, но те си мислят, че притежават и Гибралтар, нали така?

— Картината е в катастрофирания „Ролс-Ройс“, в подплатата на тавана. Опасявам се, че няма да е лесно да я приберете оттам, но така поне е на сигурно място, нали? О, и между другото, остана една малка финансова формалност, която баща ви не доживя да уреди.

— О?

— Да. Всъщност става дума за нещо като петдесет хиляди лири стерлинги.

— Това не е ли твърде евтино, Мордекай?

— Ами, да, но всъщност онзи тип, който сви картината, вече си е получил парите; петдесетте бона са лично за мен, за да се почерпя, както казват французите.

— Ясно. Ами добре, как и къде ги искаш? С превод по анонимна сметка в швейцарска банка, предполагам?

— Господи, не — дори не искам да си представям парите си сред всичките им там Алпи, шоколад и онова ужасно сирене „Грюер“. Мислите ли, че ще можете да ги преведете в Япония?

— Естествено. Имаме една компания за финансово развитие в Нагасаки; ще ви наемем за, хм, естетически консултант на петгодишен договор, да кажем за 11 000 лири стерлинги годишно. Окей?

— Да кажем за 10 000 годишно, но на шестгодишен договор.

— Имаме сделка.

— Много благодаря.

Той ми хвърли един толкова искрен поглед, че едва не му повярвах. Но не му повярвах, разбира се. Нямам предвид, че му се свидеше да ми плати петдесетте хиляди — не беше богат толкова отдавна, че вече да е станал скъперник. Не, имам предвид, че вече очевидно му бях в тежест, по всякакви възможни начини, и просто

нямаше начин плановете му да включват аз да остана жив. Правилните разбирания за Джорджоне не осигуряваха помилване; имам предвид, че може би ми оставаха цели години живот, в които само да се мъча и да тежа на близките си.

Двамата продължихме да си бърборим.

Той сякаш не знаеше много за процеса на реставрация — което беше донякъде изненадващо за един авторитет по модерните художници, като се има предвид, че среднестатистическата картина от модерен художник има нужда от реставрация до пет години след като е завършена; в действителност много от тях са започнали да се пропукват или да се белят от платното още преди да бъдат завършени.

И проблемът не е в това, че модерните художници не биха могли да се научат да използват правилната техника на рисуване, ако поискат; мисля, че просто несъзнателно се срамуват от възможността бъдещите поколения да видят какво са нарисували.

— Сигурен ли си — настояваше Крампф, — че този... процес не е повредил картината?

— Виж — казах му най-сетне аз. — Картините не могат да се повредят по този начин. За да повредиш една картина така, че наистина да не може да се оправи, ти трябва тъпа домакиня с парцал и амоняк, или метилов алкохол, или специална течност за почистване на картини от добра марка. Но една картина може да се нареже на лентички и всеки добър реставратор ще я направи като нова, преди да успееш да се изкашляш — нали си спомняш случая с „Венера в огледалото“ на Веласкес?

— Да — каза той. — Нападна я някаква суфражетка с брадва, нали така?

— Освен това можеш да нарисуваш друга картина върху нея, а реставраторът — дори векове по-късно — ще може да я изчисти, за да разкрие оригинала, няма проблеми. Спомняш ли си картината на Кривели, която баща ти си беше купил?

Той наостри уши и колата започна да криволичи по пътя.

— Кривели? Не. Каква картина на Кривели? Той е имал картина на Кривели? Добра ли беше?

— Беше много добра, дори Бернардо Тати каза така. Баща ти я купил някъде във Венето през 1949 или 1950 година. Нали знаеш как продават картини на старите майстори в Италия — качествените

картини почти никога не стигат до галериите. Веднага щом се появи някой човек със сериозни пари, който обяви, че се интересува от сериозни творби на изкуството, някой го кани на гости в някое палацо за уикенда. Домакинът, който по правило носи аристократична титла, много деликатно намеква на потенциалния купувач, че в близко бъдеще ще му се наложи да плати големи данъци — което в Италия наистина е шега — и може да бъде принуден дори да продаде някоя и друга картина на старите майстори.

Точно по този начин баща ти купи въпросната картина на Кривели. Картината беше сертифицирана от най-големите експерти; но те винаги са такива, разбира се. Ти би трябвало да знаеш. Сюжетът беше Девата и Младенецът по голо дупе с много круши, нарове и пъпеша — чудесна картина. Подобна на картината на Кривели в музея „Фрик“, но по-малка.

Графът или дожът, или какъвто е бил там, казал, че не е съвсем сигурен в собствеността си върху картината, но не се съмнявал, че баща ти не е човек, който ще се притеснява за такива подробности — пък и във всеки случай картината трябвало да бъде изнесена контрабандно от страната заради закона срещу износа на творби на изкуството. Баща ти я занесъл на един познат художник в Рим, който ѝ ударил една боя, а после нацапал върху нея някаква простотия в стила на футуристите. (Извинявай, това всъщност беше твоята област, нали така?) Смело подписана и датирана от 1949 година, картината минала през митническите власти, без дори да я погледнат съжалително.

Когато се прибрал в Щатите, баща ти изпратил картината на най-добрия реставратор в Ню Йорк с бележка, на която пишело: „Почистете допълнителните пластове боя; реставрирайте оригинала.“ И след няколко седмици изпратил на реставратора една от онези телеграми, които толкова обичаше — нали си спомняш: „ДОКЛАДВАЙТЕ НЕЗАБАВНО НАПРЕДЪК КАВИЧКИ МОДЕРНА КАВИЧКИ ЖИВОПИС“.

Реставраторът му отговорил със следната телеграма: „ПОЧИСТИХ КАВИЧКИ МОДЕРНАТА КАВИЧКИ ЖИВОПИС ТОЧКА ПОЧИСТИХ КАРТИНАТА НА КАВИЧКИ КРИВЕЛИ КАВИЧКИ ТОЧКА СТИГНАХ ДО ПОРТРЕТ НА МУСОЛИНИ ТОЧКА КОГА ДА СПРА ВЪПРОСИТЕЛНА“.

Доктор Крампф не се засмя. Гледаше право пред себе си, стиснал волана до побеляване. След известно време кротко добавих:

— Е, след като преодоля първоначалния си шок, баща ти смяташе, че това е доста смешно. А баща ти не беше човек, който се смее лесно.

— Баща ми беше простак и сексуален маниак — отговори с равен глас той. — Колко беше платил за тази картина?

Казах му и той се присви от болка. Разговорът замря. Колата започна да се движи малко по-бързо.

След известно време Джок смутено се прокашля.

— Извинявайте, господин Чарли, но може ли да помолите доктор Кръмп да спре някъде? Налага се да отида до кенефа. По голяма нужда — добави услужливо той.

— Господи, Джок — казах аз строго, за да скрия радостта си. — Трябваше да се сетиш за това, преди да тръгнем. Предполагам, че е от онзи чили сос.

Спряхме в една денонощна закусвалня, към която имаше мотел. Двайсет минути по-късно, натъпкани с някакви печални пържени яйца, ние взехме решение да прекараме тук онова, което беше останало от нощта. Джок ми подаде ключа от куфара, който беше като нов: бях очаквал да е корозирал до неузнаваемост от могъщите му стомашни сокове.

Заклучих вратата на стаята си, макар че бях почти сигурен, че Крампф ще изчака да пристигнем в много усамотената му лятна резиденция, преди да предприеме нещо срещу нас. Докато си лягах, реших да направя внимателен, обективен анализ на положението си, като се ръководя единствено от фактите.

„Ако надеждите са глупци — повторих си думите на Артър Хю Клаф, — страховете са лъжци.“ Не се съмнявах, че мозъкът на Мордекай, остър като бръснач, ще открие как да се измъкнем от тази гадна, но все пак примитивна бъркотия.

За съжаление мозъкът на Мордекай, остър като бръснач, заспа в мига, в който контейнерът му се отпусна на възглавницата. За голямо съжаление, както се оказа.

*Ние, низшите, сме обречени на страдания.
„Бог въздава, си мисля аз. Само че —
наказания.“*

„Андреа дел Сарто“,
Робърт Браунинг

По-добре е в пазвата да топлиш усойница, отколкото да се пробудиш без чай! Добрият Джок ми донесе всякакви съестни продукти, предлагани в мотела, но чаят не беше сред тях. Ако Париж, както твърди Галиани, е кафенето на Европа, то Съединените американски щати би трябвало да са сергията за хотдог на света. „Пфу!“, възкликнах аз, но все пак изядох един-два, за да не обидя Джок.

Беше почти пладне; бях спал цели осем часа. Изкъпан, избръснат и облечен в най-спретнатите си одежди, аз се отправих навън в светлината на утрото, изпълнен с революционния дух на сър Пърси Блейкни-Мордекай. „На гилотината, гражданино Крампф!“, промърморих на себе си, като изчетках едно незабележимо петънце от безупречната френска дантела на жабото си.

Отвън чакаше един небесносин „Буик“.

Веднъж А. Л. Роуз беше казал, че да направиш наистина важно историческо откритие много прилича на това неволно да седнеш върху котка. В този миг се почувствах точно като такъв историк — нещо повече, точно като такава котка. Доктор Крампф, който седеше зад волана, със сигурност забеляза скока на височина от място, който изпълних, придружен със сподавено квичене, но положи видими усилия да не се издаде. Двамата с Джок се качихме, защото това явно беше автомобилът, с който бяхме пристигнали, и след известна размяна на поздрави потеглихме нататък.

По думите на Алфред, лорд Тенисън в „Кралски идилии“, които всъщност са думите на Вергилий в „Енеида“, умът ми бърз насочи се и тук, и там. Ключът за куфара, рожба на почтените усилия на Джок, беше дважди благословен: освен че ми беше помогнал да се сдобия с чисто бельо, беше върнал на Джок и неговия верен помощник, стария „Люгер“, а това беше доста силна комбинация. Дипломатическият ми паспорт вероятно щеше да свърши работа на повечето малки летища в рамките на следващите двайсет и четири часа, макар и не по-дълго. Засега ние бяхме двама, а Крампф — само един. Бях почти сигурен, че той възнамеряваше да ме ликвидира — собствениците на небесносини буици не можеха да ми бъдат приятели, а освен това знаех твърде много за произхода на току-що наследената от него колекция, както и други подробности като например кой-уби-татко — но той нямаше как да бъде сигурен, че ние знаем това. Беше ясно, че първо ще трябва да ни закара до избраното от него място, преди да ни вземе мерки за циментови палта — това ли е фразата, която ми трябва? — но засега бяхме в позиция да го разубедим.

Продължихме на югоизток, като спряхме за ужасен обяд в някакво място, наречено Форт Стоктън, където тайно се снабдих с пътна карта и я разучих, скрит в помещението за връщане на бира. След това продължихме още малко и прекосихме река Пекос на път за Сонора. (Но както вече казах, това бяха просто имена от картата, лишени от всякакво вълшебство.) Точно преди да стигнем до Сонора, аз се обърнах към Крампф:

— Извинявай, скъпи приятелю, но все пак няма да можем да ти гостуваме този уикенд.

Той продължи да стиска волана, но ме зяпна крадешком.

— Как така?

— Нещо се появи, нали разбираш.

— Не, не разбирам — какво се е появило?

— Ами, всъщност току-що получих телеграма.

— Току-що си получил т...

— Да, която ми напомни за един последващ ангажимент. Така че мога ли да те помоля да завиеш наляво, преди да стигнем до Сонора?

— Мордекай, това със сигурност е някаква шега, така че смятам да продължавам все направо, докато не стигнем до залива, ха-ха.

— Джок, покажи своя „Люгер“ на доктор Крампф.

Джок му го показа, като се наведе напред от задната седалка. Крампф внимателно го разгледа; ако разбираше нещо от „Люгер“, нямаше как да не види малкия индикатор за „Зареден“, който стърчеше над задната част на цевта; после той натисна газта, което беше съвсем разумно, защото никой няма да посмее да екзекутира някого, който шофира със седемдесет мили в час.

— Джок, в основата на лявото рамо, моля те.

Величественият, подкован с месинг юмрук на Джок се стовари като парен чук и аз задържах волана, когато ръката на Крампф се вцепени.

Той намали скоростта и спря: съвсем разумно, защото никой не може да шофира както трябва, докато плаче. Сменихме си местата, без да се бавим, и продължихме — имах чувството, че на междуцатска магистрала 10 не е разрешено да се паркира. Крампф седеше на мястото до шофьора и се държеше за ръката, без да казва нищо, докато се взираше напред през сълзите в очите си. А това беше сигурно доказателство за злокобните му намерения, защото всеки невинен човек на негово място щеше шумно да протестира, нали така?

Абилийн се намира на сто и петдесет мили северно от Сонора; прекосихме повечето от тях в рамките на следващите два часа, а Крампф просто си седеше и не показваше с нищо, че се страхува — вярата му в могъществото на сто милиона долара явно си оставаше непоклатима. След Сан Анджело — докато минавахме през града, аз пеех арията „E lucevan le stelle“^[1] от „Тоска“ на Пучини, любителите на операта ще се досетят защо — започнах да се оглеждам за подходящо място, защото започваше да се смрачава, и го открих малко след като прекосихме река Колорадо — неотбелязан черен път, който следваше коритото на една пресъхнала река. След като се уверих, че от магистралата нямаше как да ни видят, слязох от колата и подкарах Крампф пред себе си.

— Крампф — казах му аз. — Опасявам се, че не ми мислиш доброто. И тъй като в настоящия момент не възнамерявам да включа членовете на фамилията Крампф в списъка на хората, които ме преследват, за да ме убият, ще се наложи да осуетя твоите планове. Ясно ли се изразих? Предлагам ти да те оставя тук, здраво завързан и топло облечен, но без пари. На летището ще пиша на полицията, за да им кажа къде да те намерят, и ще сложа парите ти в плика, защото не

съм такъв крадец. Почти няма вероятност да умреш, преди да те открият. Имаш ли някакви въпроси?

Той ме изгледа безизразно, като се чудеше дали ще успее да ми изтръгне черния дроб с ноктите си. Но не каза нищо, нито пък ми се изплю в лицето.

— Портфейла — казах му аз, като щракнах с пръсти.

Той извади един тънък портфейл от змийска кожа и невъзпитано го хвърли в краката ми. Не се гордея с факта, че се наведох да го вдигна. Портфейлът съдържаше шофьорска книжка, няколко от подобрите кредитни карти, фотографии на някакви отвратителни деца и портрет на Джеймс Медисън, четвъртия президент на САЩ. Портретът, разбира се, беше на банкнота от хиляда долара.

— Нямах ли дребни? — попитах го аз. — Е, сигурно. Вероятно не искаш да ги пипаш, след като знаеш къде са били. Освен това не ми приличаш на човек, който оставя големи бакшиши.

— Господин Чарли — обади се Джок. — В тази страна богатите типове не си носят парите за харчене в портфейла, а в джоба на панталоните, в нещо като щипка, изработена от златна монета.

— Напълно си прав, Джок, отлично хрумване от твоя страна. Крампф, щипката за банкноти, ако обичаш.

Той неохотно — твърде неохотно — протегна ръка към джоба на панталоните си и аз изведнъж осъзнах какво друго имаше там; насочих един бърз ритник към скъпоценностите му, той отстъпи назад, препъна се и измъкна автоматичния си пистолет модел „Лилипут“, докато падаше. Не чух изстрела, но сякаш нещо откъсна лявата ми ръка от рамото, и докато на свой ред падах на земята, видях как ботушът на Джок улучи главата на Крампф.

Сигурно съм изгубил съзнание за няколко мига; болката беше непоносима. Когато се свестих, Джок се занимаваше с мишницата ми, въоръжен с аптечката за първа помощ от колата; миниатюрният куршум беше минал през мишницата ми и ужасно я беше разкъсал, но поне беше пропуснал аксиларната ми артерия с няколко милиметра, така че нямаше опасност за живота ми. Аптечката за първа помощ беше първокласна; след като спряхме кръвотечението и раната ми беше адекватно превързана, беше време да обърнем внимание и на неподвижния Крампф.

— Завържи го, Джок, докато все още е в безсъзнание.

Настъпи дълго мълчание.

— Ъ-ъ, господин Чарли, бихте ли го погледнали по-отблизо?

Погледнах го по-отблизо. Главата му от едната страна на пипане беше като пакетче картофен чипс „Смитс“. Поредното поколение от фамилията Крампф беше отнесло ракетата си до страничния съдия на Вечността, за да оспорва резултата.

— Това е ужасно, Джок — троснах му се аз. — За втори път през последните два дни! Когато ти кажа нещо веднъж, все едно съм ти го казал десет пъти — не ти разрешавам непрекъснато да убиваш разни хора.

— Съжалявам, господин Чарли — каза намусено той. — Ама аз без да искам. Имам предвид, че ви спасявах живота все пак.

— Да, Джок, сигурно си прав. Извинявам се, ако съм бил твърде остър — но изпитвам болка, нали разбираш.

Както би казал поетът Чарлс Улф, ако Крампф беше герой като сър Джон Мур след битката при Коруна, погребяхме го мрачно, посред нощ. После дълго време се заслушвахме, преди тихичко да излезем обратно на магистралата и да продължим към Абилийн.

Тази вечер от летището в Абилийн имаше полети до Денвър и до Канзас Сити; аз се качих на единия, а Джок — на другия.

— Значи ще се видим в Квебек, Джок — казах му аз.

— Добре, господин Чарли.

---

[1] И звездите блестяха (ит.) — Б.р. ↑

ми. Събитията изпревариха литературата: остава ми време само за още няколко по-разточителни страници, а след това може би за още малко набързо нахвърляни бележки; след тях, подозирам, няма да ми е останало никакво време, завинаги.

Но все пак изглежда, че по силата на някаква вулгарна ирония на съдбата съм се завърнал у дома, за да умра на крачка от мястото, което си спомням от омразното си детство: неведоми са пътищата на Провидението, както каза веднъж Пат на Майк, докато двамата вървяха по „Бродуей“ — или беше улица „О’Конъл“?

Самото завръщане беше лесно. Пътувахме от Квебек до Ейре в един и същ самолет, макар и не заедно. На летището в Шанън Джок мина направо през имиграционните служби, като размахваше туристическия си паспорт, и те дори не го погледнаха. Куфарът беше в него. Той взе вътрешен полет до летище „Колинстаун“ в Дъблин и ме чакаше в „Джурис“ — един добър пъб в „Колидж Грийн“.

От своя страна аз прекарах един спокоен час в тоалетната на летището в Шанън в компанията на половин бутилка уиски и разнообразни групи от пътници, като разказвах на последните, че жена ми, децата и багажът ми са в три различни самолета, на път съответно за Дъблин, Белфаст и Корк, а след това с досаден пиянски плач излязох оттам и влязох в едно такси, без да показвам паспорта си на никого. Мисля, че служителите на летището просто се радваха да се отърват от мен. Шофьорът на таксито систематично ме издои от валутата ми, докато стигнем до Милингар, където се избърснах, смених дрехите и акцента си и взех друго такси до Дъблин.

Джок беше в „Джурис“, както се бяхме уговорили, но вече почти не беше там; след още няколко минути щяха да го изхвърлят, защото беше пиян като вишна и някой го беше научил на някакъв мръсен израз на гойделски език, който Джок не спираше да пее с мелодията на „Битката при Бойн“, или както там се казва националният им химн.

Хванахме евтин нощен полет до Блекпул, на който давахме израз на пиянството си само колкото да не се отличаваме от останалите пасажери. Служителите на летището нямаха търпение да се приберат в леглото или където там се прибират нощем жителите на Блекпул: дори не ни погледнаха. Двамата взехме отделни таксита до отделни малки и гнусни хотели. Аз вечерях картофен пай; не знам какво е вечерял Джок.

На сутринта се качихме на отделни влакове и се срещнахме — според уговорката си — в бюфета на гарата в Карнфърт. Може би никога не сте чували за Карнфърт, но със сигурност сте виждали гарата, особено бюфета, защото точно там е сниман филмът „Кратка среща“ и мястото е свещено за всички почитатели на Силия Джонсън. В наши дни Карнфърт няма нищо друго, с което да се похвали: някогашният стоманодобивен град и важен транспортен възел днес се отличава единствено с необичайната и очевидно умишлена грозота на всичките сгради в него и изключителната вежливост на всичките им обитатели — дори управителите на банки. Аз съм роден на пет мили оттам, в едно селце на име Силвърдейл.

Карнфърт е в най-далечния северозападен ъгъл на Ланкашър и понякога се представя с прозвището „Порталът към Езерата“. Градът не е съвсем на крайбрежието и всъщност не е съвсем каквото и да било. Има няколко добри кръчми. Когато бях малко момче, имаше и кино, но не ми разрешаваха да го посещавам, а сега вече го няма. Освен когато го отварят, за да организират бинго.

Единият от хотелите в града е собственост на един симпатичен дебел възрастен италианец, който се казва Дино нещо си; той ме познава още откакто бях бамбино. Казах му, че току-що съм се върнал от Америка, където съм си създал някои врагове, така че се налага да се покрия за известно време.

— Не се таревожи, синьор Чарли, онези пароклети сицилиански бастардос няма да те открият тук. Ако ги видя да се навъртат наоколо, ще се обадя на полисия — тук полисия са добари момчета и не се боят от пароклети мафиози.

— Нищо подобно, Дино. Ако видиш някого, по-добре кажи само на мен.

— Добре, синьор Чарли.

— Благодаря ти, Дино. *Evviva Napoli!*

— *Abassa Milano!*

— *Cazzone pendente!* — извикахме в хор двамата стария си девиз от едно време.

Двамата с Джок останахме да се крием там в продължение на около пет седмици, докато мишницата ми не се възстанови и не ми порасна повече или по-малко правдоподобна брада. (Тук искам да подчертая, че Дино нямаше никаква представа, че сме направили нещо

лошо.) Аз спрях да си боядисвам косата и да ям храни, в които се съдържа скорбяла, така че скоро заприличах на добре запазен седемдесетгодишен мъж. Най-сетне, преди да се осмеля да изляза навън, магнах и двата си горни кучешки зъба, които са хванати с телени скоби; когато горните ми резци са отпуснати на долната устна, приличам на илюстрация от учебник по старческо слабоумие — госпожа Спон буквално пици, когато ме види така. Оставих вече прошарената си коса да порасне дълга и да бухне, купих си добър бинокъл и незабелязано се смесих с любителите на птици. Изумително е колко многобройни са станали те в днешно време: преди орнитологията беше езотерично хоби за пенсионирани училищни директори, огорчени от живота, чалнати стари моми и самотни малки момчета, но сега е също толкова популярен начин за прекарване на уикенда, колкото макрамето или груповия секс. Като ученик бях страшно запален по птиците, така че познавах звуците, които издават, и в интерес на истината скоро си върнах някогашното въодушевление и искрено се наслаждавах на екскурзиите си.

В тази част от Ланкашър са някои от най-добрите места за наблюдаване на птици в Англия: морските и крайбрежните видове гнездят с милиони по безбрежните солени мочурища и тресавища на залива Моркъм, а тръстиките на Лийтън Мос — обявени за резерват от Кралското дружество за защита на птиците — гъмжат от патици, лебеди, чайки и дори водни бикове от семейството на чаплата.

Дадох на Дино триста лири стерлинги и той ми купи едно тъмнозелено „Мини“ втора ръка, което регистрира на свое име. Аз му сложих няколко стикера — „ДА СПАСИМ ИМЕНИЕТО ЛЕВЪНС ХОЛ“, „ГЛАСУВАМ ЗА КОНСЕРВАТОРИТЕ“, „ПОСЕТЕТЕ ЛАНКАСТЪР“ — и метнах на задната седалка едно бебешко столче. (Трябва да признаете, че това беше особено остроумен камуфлаж.) Успяхме да се снабдим и с чифт цветни контактни лещи за Джок, с които впечатляващите му сини очи изглеждаха мръснокафяви. Джок много хареса лещите и ги наричаше „моите цайси“.

Междувременно, тъй като Карнфърт вече е включен в системата за автоматично телефонно набиране, успях да проведа и няколко предпазливи телефонни разговора с Лондон, където няколко мои палави приятели в замяна на солидни суми се заеха да създадат нови самоличности за Джок и мен самия, така че двамата да можем да

стигнем до Австралия и да започнем нов живот сред всичките момичета на име Шийла и всичките момчета на име Кобър, които обитават онзи континент. Новите самоличности са много скъпи и стават много бавно, но самият процес по снабдяването с тях вече е много по-лесен, откакто на света има толкова много наркотици. Просто трябва да си намерите някой тип, който е закачен на херца, т.е. пристрастен към хероина, и не му остава много време на този свят — за предпочитане такъв, който поне малко прилича на вас. След това го взимате под крилото си — или по-скоро вашите палави приятели го правят вместо вас — и му давате покрив над главата, снабдявате го с въпросната херца и го храните, когато изобщо успее да преглътне някаква храна. Плащате му здравните застраховки, изваждате му международен паспорт, отваряте спестовна сметка на негово име, явявате се на шофьорски изпит вместо него и го назначавате на въображаемо работно място в реално съществуваща фирма. (В замяна на това „работодателят“ му получава неговите заплати обратно в брой, при това удвоени.) Накрая плащате на много способен майстор, който да замени неговата снимка с вашата в новия му международен паспорт и готово — вече сте нов човек.

(Разбира се, в този момент наркоманът става донякъде излишен — можете да му поръчате професионално убийство, но това е излишен разход, който в днешно време е ужасно висок. Най-добрият и най-евтиният метод да се справите с него е да го лишите от лекарството му в продължение на около три дни, докато вече не е на себе си, а после да го оставите в някоя популярна обществена тоалетна — най-често се използва тази на метростанция „Пикадили“ — в компанията на спринцовка, съдържаща солидна свръхдоза, и да оставите природата милостиво да се погрижи за останалото. Съдебният лекар дори няма да го погледне: сигурно вече е на по-добро място, така щеше да се мъчи с години и прочие.)

Накратко казано, всичко вървеше добре, ако не се смята фактът, че Уилям Хики или някой от подобните нему разследващи журналисти от известно време пускаше деликатни намеци, че определени високопоставени личности са започнали да получават определени фотографии, което можеше и да има нещо общо с дейността на Дълбокото гърло. Ако наистина имаше нещо общо, не можех да си представя кой се занимава с това — нямаше как да е Джоана, нали

така? Може би някой от ужасните приятели на Дълбокото гърло? Или самият Мортланд? Реших да не се тревожа за това.

И снощи, когато влязох в бара на хотела на Дино, освежен от чистия въздух и изпълнен с чудесен апетит, бях готов да кажа на всекиго, че всичко върви необичайно добре. Бях прекарал следобеда в местността Мос и извадих късмета в продължение на няколко минути да наблюдавам с бинокъла си двойка брадати цицигери — и ако не вярвате, че има такава птица, чувствайте се поканени да отворите първия наръчник за разпознаване на птици, който ви попадне подръка, и да си го проверите лично. И това беше едва снощи.

„И снощи, когато влязох в бара на хотела“

Барманът трябваше да се усмихне и да каже: „Добър вечер, господин Джаксън, какво да ви предложи?“ Защото точно това ми беше казал всяка вечер през последните няколко седмици.

Вместо това той ме изгледа враждебно и каза:

— И кво, пияндурнико, пак от същото?

Това ме остави напълно зашеметен.

— Айде бе — продължи все така неприятно барманът. — Кво ще пиеш? Имам и други клиенти.

В дъното на бара имаше двама непознати, които небрежно ме оглеждаха в огледалото зад бутилките. Най-сетне схванах какво става.

— Убаво де — изръмжах аз с най-дебелия си ирландски акцент. — То се знае, че от същото, педерас гърбав.

Барманът побутна едно двойно ирландско уиски „Джеймисън“ към мен.

— И си мери приказките — каза той. — Щото ей я къде е вратата.

— Да бе, в гъза ти — отговорих аз и тромаво излях уискито в гърлото си.

После си избърсах устата с опакото на ръката, оригнах се и си излязох, като не забравих да се олюлявам. За мой късмет полеводо облекло на сериозния орнитолог е почти същото като дрехите за излизане на алкохолизирания ирландски черноработник. Втурнах се нагоре по стълбите и намерих Джок на леглото, където четеше списание за комикси „Бийно“.

— Тръгваме — казах му аз. — Откриха ни.

През цялото време бяхме в готовност за всякакви спешни случаи, така че деветдесет секунди след като бях излязъл от бара, вече се измъквахме от хотела през изхода на кухнята на път за товарната гара, където бях паркирал нашето „Мини“. Запалих двигателя и излязох на заден; бях доста спокоен, защото нямаше причина да съм предизвикал подозрение.

Но в този момент изругах и оставих колата да се задави, парализиран от страх.

— Какво има, господин Чарли, да не забравихте нещо?

— Не, Джок. Спомних си нещо.

Спомних си, че не си бях платил уискито — и барманът не беше поискал да го направя. А алкохолизираните ирландски черноработници почти никога нямат сметка на кредит в почтени провинциални хотели.

Отново запалих двигателя, грубо превключих на скорост и изхвърчах на улицата. На ъгъла стоеше един мъж, който се обърна и се втурна обратно към хотела. Отправих молитва колата им да е била обърната в грешната посока.

Подкарах послушното малко „Мини“ навън от града, на север по „Милхед Роуд“; точно преди втория железопътен прелез загасих фаровете и отбих наляво, към „Хаг Хаус“ и мочурището. Пътят се сви до пътека, а след това до кален коловоз; мачкахме заграждения от бодлива тел, спускахме се по изровени брегове, пренасяхме нашето „Мини“ почти на ръце над невъзможно меките участъци, ругаехме, молехме се и се ослушвахме за преследвачи. Далеч отляво някакъв триглав потомък на Цербер започна да лае и да скимти като умопобъркан. Продължихме на запад, като ненавиждахме кучето с дълбока, изобилна ненавист, и в крайна сметка открихме река Киър, като потънахме в нея. Или по-точно казано, нашето „Мини“ се спусна по брега и хлътна завинаги в мокрия пясък, защото беше отлив. Аз грабнах почти празния куфар, Джок грабна раницата и двамата нагазихме в реката; дъхът ни спря от шока, когато студената вода стигна до слабините ни. Стигнахме до отсрещния бряг и спряхме, преди да се изкачим по него и да се покажем на фона на небето; на половин миля зад нас се чуваше автомобилен двигател, който ръмжеше на ниска предавка; в небето се мятаха двата конуса светлина от фаровете на колата, после изведнъж изчезнаха.

Звездите светеха ярко, но ние бяхме твърде далеч, за да ни видят нашите преследвачи; изкатерихме се по стръмния бряг — бях дълбоко благодарен за новопридобитата си физическа издръжливост — и продължихме на северозапад, като се отпавихме към светлините на Грейндж-Оувър-Сендс, на шест мили разстояние от другата страна на проблясващите кални мочурища.

Никога преди не ми се беше случвало нещо подобно — това беше най-странното пътешествие, което съм предприемал. Тъмнината, нечутото недалечно море, подсвиркването и плясъкът от крилете на цели ята подплашени птици, плясъкът на стъпалата ни по мокрия пясък и страхът, който ни пришпорваше към потрепващите светлини, толкова далеч от другата страна на залива.

Но поне едно нещо беше на моя страна: бях на собствена територия. Планът ми беше да стигнем до най-опасната точка от Куиксенд Пул — коварна лагуна от плаващи пясъци, широка две мили, — преди да завием на североизток, да стигнем до най-тясното място от лагуната и да я прекосим. Към този момент гостоприемният бряг на Силвърдейл щеше да бъде право на север от нас, на две мили разстояние. Но всичко това щеше да се случи единствено ако бяхме прекосили река Киър на правилното място и ако отливът стигаше дотам, докдето си мислех — и не ми оставаше друго, освен да се надявам да се окажа прав и за двете.

Точно тогава започна истинският кошмар.

Джок подтичваше на няколко ярда вляво от мен, когато и двамата открихме, че сме се озовали на несигурно място. Аз направих това, което се прави в такива случаи — не забавих крачка, а рязко завих обратно в посоката, от която бях дошъл. Джок обаче не стори така. Той спря, изръмжа, опита се да се измъкне, започна да пляска на място и потъна дълбоко. Захвърлих куфара и се заех да го търся в тъмното, докато той ме викаше — гласът му беше изтънял от паника, каквато никога не бях чувал в него. Хванах го за ръката и на свой ред започнах да затъвам; хвърлих се по очи, така че само лактите ми да са в плаващите пясъци. Все едно се опитвах да издърпам някой дъб. Опитах се да се наместя, за да дърпам по-силно, но коленете ми веднага затънаха ужасяващо.

— Легни напред — изръмжах му аз.

— Не мога, господин Чарли — вече съм затънал до корема.

— Чакай, ще взема куфара.

Наложи се да запаля клечка кибрит, за да намеря куфара, а после и още една, за да намеря Джок в мъчителния сумрак от мокър пясък и звездна светлина. Хвърлих куфара напред и той отпусна ръце върху него, като го притискаше към гърдите си и го забиваше в пясъка, за да се подпре на него.

— Не става, господин Чарли — каза накрая той. — Вече съм затънал до мишниците и не мога да дишам кой знае колко.

Гласът му се беше превърнал в някаква зловеща пародия на гласа на Джок.

Зад нас — но далеч не достатъчно далеч зад нас — се разнесе ритмичното трополене на крака по мокър пясък.

— Бързо, господин Чарли, бягайте!

— Господи, Джок, за какъв ме смяташ?

— Не бъдете глупак — изпъшка той. — Махайте се. Но първо ми направете една услуга. Нали се сещате. Не искам да свършвам така. Може да продължи и половин час. Хайде, направете го.

— Господи, Джок — повторих аз отвратен.

— Хайде, стари приятелю. Бързо. С крак.

Изправих се на крака, напълно зашеметен. Вече не можех да слушам звуците, които издаваше, така че стъпих на куфара с левия си крак и се заех да настъпвам главата му с десния, като въртях петата си насам-натам. Той продължи да издава ужасни звуци, но главата му не искаше да потъне. Тогава започнах истерично да я ритам и не спрях, докато звуците не престанаха, после грабнах куфара и се затичах сяло нанякъде, като ридаех от ужас, страх и обич.

Когато чух водата да се плиска в краката ми, се ориентирах къде се намирам и се хвърлих към канала, без да се интересувам дали това беше най-доброто място да го прекося. Изтичах на другия бряг, като оставих дясната си обувка в калта — беше тази обувка, слава Богу — и продължих да тичам на север, а гръклянът ми сякаш се раздираше всеки път, когато си поемах дъх. Веднъж паднах и не успях да се надигна; някъде зад мен и вляво от себе си видях проблясващи факли; може би някой от тях беше отишъл при Джок — не знам, това не е важно. Изритах и другата си обувка и продължих, като ругаех и ридаех, падах в деретата, раздирях краката си по камъните и мидените

черупки, а куфарът ме блъскаше по коленете, докато най-сетне не изскочих сред останките от вълнолома на нос Джени Браун.

Там успях да се стегна донякъде, като седнах на куфара и се опитах да разсъждавам спокойно, за да започна да се уча как да живея с онова, което се беше случило. Не — с онова, което бях направил. С онова, което направих. Завалях тих дъжд и аз вдигнах лице към него, за да го оставя да измие поне малко от горещината и злото от мен.

Раницата беше останала в Куиксенд Пул; всички жизнено необходими неща бяха останали в нея. Куфарът беше почти празен, с изключение на няколко пачки банкноти. Имах нужда от оръжие, обувки, сухи дрехи, храна, нещо за пиене, убежище и — преди всичко — една блага дума от някого, от когото и да било.

Продължих по брега, като внимавах ниските варовикови скали винаги да бъдат от дясната ми страна, и изминах почти цяла миля до нос Ноу Енд, където започват истинските солени мочурища — онзи странен пейзаж от торфени равнини, заливани от морето, по които пасат най-хубавите овце в Англия.

Над мен, от дясната ми страна, грееха светлините на едноетажните вили, обитавани от почтените жители на Силвърдейл — открих, че горчиво им завиждам. Хората като тях знаеха тайната на щастието, те винаги са знаели как да бъдат щастливи. Щастието е годишна рента или месечна пенсия от застрахователен фонд; щастието е сини хортензии и прекрасни умни внуци, и първите зеленчуци в градината, и да бъдете живи и в прекрасна форма за възрастта си, докато старият еди-кой си вече е гушнал букета, щастието е нова дограма на прозорците и електрическа камина, до която да си седите и да си спомняте онзи път, когато сте казали на директора къде да слезе, и онзи другия път, когато една Дорис...

Щастието е лесна работа: не знам защо повече хора не се опитват да го постигнат.

Продължих крадешком по пътя, който водеше нагоре от брега. Часовникът ми показваше 11:40. Беше петък, така че се сервираше алкохол до единайсет вечерта плюс още десет минути за допиване, плюс, да кажем, още десет минути, докато се отърват от всички досадници. Прогизналите ми, раздрани чорапи издаваха влажни шепнещи звуци по паважа. Пред хотела нямаше никакви коли и във фоайето не светеше. Вече бях започнал да треперя от студ от реакцията

на изминалите събития и от надеждата някой да ми помогне, когато с накуцване прекосих тъмния паркинг и заобиколих сградата до прозореца на кухнята.

Видях домакина — или управителя на хотела, както предпочита да го наричат, — който стоеше съвсем близо до вратата на кухнята; беше с безобразната си стара шапка, която винаги си слага, когато слиза да свърши нещо в мазето, а на лицето му, както винаги, беше изписано изражението на палач. Вече двайсет и пет години от време на време хвърляше по един неприязнен поглед на кариерата ми и никога не беше оставал приятно изненадан от това докъде съм се докарал.

Той отвори вратата на кухнята и безизразно ме огледа от глава до пети.

— Добър вечер, Мордекай — каза той. — Отслабнал си.

— Хари — проплаках аз. — Трябва да ми помогнеш. Моля те.

— Последния път, когато поиска да ти сервирам нещо за пиене в извънработно време, беше през хиляда деветстотин петдесет и шеста. Отговорът ми все още е не, Мордекай.

— Не, Хари, наистина. Имам сериозни неприятности.

— Точно така, сър.

— Ъ?

— Казах „Точно така, сър“.

— Защо?

— Защото двама джентълмени вече идваха да разпитват за теб тази вечер и твърдяха, че са от някакъв специален отдел на разузнаването. Бяха много приветливи, но демонстрираха голяма неохота да ми представят документите си за самоличност, когато пожелах да го направят.

Той винаги говори така.

Не казах нищо повече, а само го погледнах умолително. Той не стигна дотам да се усмихне, но погледът му малко омекна — може би.

— По-добре да си тръгваш, Мордекай, иначе ще се разприказваме и ще забравя да залостя вратата към градината или нещо подобно.

— Да. Ами, благодаря ти, Хари. Лека нощ.

— Лека нощ, Чарли.

Потъгнах обратно в сянката на игрището за скуош и се свих там, под дъжда, насаме с мислите си. Беше ме нарекъл „Чарли“ — за пръв

път през живота си. Това беше забележително. Джок, в края на своя живот, ме беше нарекъл „стари приятелю“ — за пръв и последен път.

Една по една светлините на стаите в хотела угаснаха. Часовникът на камбанарията на църквата вече беше ударил половин час след полунощ с характерното си дрънчене, преди да се промъкна обратно покрай сградата, да се покатеря на задната тераса и да побутна вратата откъм градината. И наистина някой беше забравил да я залости. Оттам се влизаше в малък салон с два фотьойла, избелели от слънцето. Свалих прогизналите си дрехи, прострях ги на единия фотьойл и прострях разнебитеното си тяло на другия, като изръмжах от болка. Когато очите ми свикнаха със сумрака, различих някакъв куп предмети на масичката между двата фотьойла. Някой беше забравил там едно дебело старо палто, вълнено бельо и хавлия; както и самун хляб, три четвърти студено печено пиле, четирийсет цигари „Ембъси“ с филтър, бутилка шотландско уиски „Тичърс“ и чифт обувки за тенис. Просто е невероятно какви неща забравят тези управители на хотели — нищо чудно, че постоянно се оплакват.

Сигурно беше четири сутринта, когато се измъкнах от малкия салон. Луната се беше издигнала в небето и пред нея с голяма скорост преминаваха светли облаци. Заобиколих хотела и открих пътеката зад него, която водеше към Парцелите — онези странни долини сред варовиковите скали на брега, покрити с пружиниращ торф. Стреснах юниците на семейство Бъроуз, като притичах между тях в тъмното. Оттам имаше само няколкостотин ярда до залива, където някога платноходите от Фърнес бяха разтоварвали руда за пещта в Лийтън Бек. Сега, откакто бяха преместили плавателните канали, там беше останал само торф, старателно опасан от овцете, който два или три пъти в месеца беше заливан от няколко инча морска вода.

Но по-важното в случая беше, че в скалата имаше една пещера, под необяснимите укрепления на върха, изгризани от бръшляна. Пещерата не беше гостоприемна и дори децата не смееха да я изследват, а освен това се твърдеше, че в дъното на пещерата има бездънна пропаст. Зората отправяше първите си завоалирани намеци към източния хоризонт, когато се промъкнах вътре.

Спах до пладне от чисто изтощение, когато се събудих, за да ям още хляб и пиле и да пия още шотландско уиски. После отново заспах — знаех, че сънищата ми ще бъдат тежки, но за пръв път в живота ми,

ако бях останал буден, мислите ми щяха да бъдат още по-тежки. Събудих се в късния следобед.

Вече бързо се стъмва. По-късно тази вечер ще посетя брат ми.

Ако трябва да бъде честен, всъщност вече беше рано сутринта на тази неделя, когато изпълях от пещерата и се отправих нагоре към селото в мрака. Вече и последният телевизор беше неохотно изключен, и последният пудел беше изведен за последния пищ, и последната чаша какао на прах беше приготвена и изпита до дъно. Улица „Коув Роуд“ беше като старателно поддържан гроб: съпрузите и съпругите спяха и сънуваха миналите си прегрешения и бъдещите си кофеинови сутрини; не излъчваха никакви вибрации и беше трудно дори да се повярва, че са наоколо. По улицата се приближи кола, управлявана с упоеното старание на шофьор, който си дава сметка, че е пиан; скрих се в сенките, докато отmine. В десния ми крак се отърка някаква котка; преди няколко дни щях да я ритна без никакви угризения на съвестта, но сега не бях в състояние да ритна дори родния си брат. Не и с този крак.

Котката ме придружи нагоре по „Уолингс Лейн“, като мяукаше въпросително, но си би камшика при вида на големия бял котарак, който се беше свил под живия плет като някакъв призрачен Дик Търпин^[1]. В горния край на „Юбароу“ светеше и между дърветата се процеждаше джаз от Ню Орлиънс — старият Бон сигурно вече седнаше на масата за цяла нощ покер и уиски. Когато завих надясно при „Силвър Ридж“, от „Сейнт Бърнард“ се разнесе едно-единствено басово излайване, а после нищо — с изключение на шепота от собствените ми крака по „Елмслак“. Някой беше горил шума и във въздуха продължаваше да се носи призракът на това ухание — един от най-вълнуващите аромати на света, едновременно див и уютен.

Свърнах настрани от улицата и продължих по едва различимата пътека, която води към задната стена на „Удфийлдс Хол“ — домът на Робин, втори барон Мордекай и т.н. Боже мой, какво име. Беше роден малко преди Първата световна война, както и сами можете да се досетите: през онова десетилетие е било общоприето синовете да носят името Робин, а както може да потвърди всеки, майка ми безмилостно спазваше всичко общоприето, дори и това да беше единственото, което можеше да се каже за нея.

Никога няма да познаете къде пиша тези думи. Седнал съм, с колене до брадичката, на гърнето от моето детство, в детското крило на дома на брат ми. Тази част от дома пази по-щастливи спомени за мен от всички останали, в които все още витаят алчността и хроничната завист на баща ми, трескавото самосъжаление на майка ми, че се е оженила за такъв простак, а вече и всепроникващото отвращение, което брат ми изпитва към всичко и всички. Включително и към себе си. И особено към мен — той дори не би се изпикал върху мен, за да ме угаси, ако съм се запалил, освен ако не пикае бензин.

На стената до мен има едно руло мека, розова тоалетна хартия — нашата бавачка никога нямаше да допусне това, защото тя вярваше в спартанските условия за дупетата на децата от висшата класа и ние трябваше да използваме старомодната тоалетна хартия, твърда и грапава като шкурка.

Току-що бях в старата си стая, която винаги се поддържа готова за мен и нищо в нея не се пипа; това е един от фалшивите сигнали, които брат ми толкова обича да подава. Често ми казва нещо като „Никога не забравяй, че тук има дом за теб, Чарли“, а после чака да ми призлее от тази реплика. Отместих една от дъските на пода в стаята си, за да потърся и да намеря големия пакет, увит в мушама, който съдържаше първия и най-любимия ми пистолет: „Смит&Уесън“, калибър .455, на въоръжение в полицията и армията от 1920 година — най-красивият едрокалибрен револвер, създаван някога. Преди години, когато все още не се бях заел да пия уиски професионално, можех да правя впечатляващи неща с карта за игра и този пистолет от двайсет крачки разстояние — и не се съмнявам, че все още съм способен да улуча по-голяма цел на добро осветление. Например, да кажем, Мортланд.

Имам една кутия армейски патрони за него — с никелови ризи, ужасно шумни — и почти цяла кутия обикновени патрони за стрелба по мишени, с оловен куршум и малък барутен заряд, много подходящи за онова, което имам предвид. С тях няма да ви пуснат на война, разбира се — за мен е удоволствие да ви съобщя, че мекият оловен куршум е в състояние да причини ужасяващи вреди на всичко, което улучи по пътя си.

Ще довърша тази бутилка „Гичърс“, като хвърлям по едно око към вратата, за да не ме хване бавачката, която отдавна вече не е сред

живите, а след това ще сляза долу, за да видя брат си. Няма да му казвам как съм влязъл в къщата. Ще го оставя да се притеснява — това е точно от онези неща, за които обича да се притеснява. Нямам и намерение да го застрелям — това пък би било непростим каприз от моя страна. Така или иначе, ако го застрелям, най-вероятно ще му направя услуга, а аз дължа на брат си много други неща, но не и услуги.

„Наричах го брат, сънародник и приятел!“

Безшумно се промъкнах в библиотеката и открих, че брат ми Робин седи с гръб към мен и дращи мемоарите си. Без да се обръща или да спре да дращи по хартията, той каза:

— Здравей, Чарли. Не чух никой да ти отваря вратата?

— Очакваше ли ме, Робин?

— Всички останали хора почукват, преди да влязат.

Настъпи кратко мълчание, после той попита:

— Нямахте ли неприятности с кучетата, докато минаваше през градината на кухнята?

— Виж, от твоите кучета има също толкова полза, колкото от виме на шопар. Ако бях крадец, щяха да ми предложат да ми държат фенерчето.

— Сигурно искаш нещо за пиене — каза той с равен и обвинителен глас.

— Всъщност отказах пиенето, благодаря ти.

Той спря да дращи и се обърна. После бавно и гальовно ме огледа от глава до пети.

— На лов за плъхове ли си тръгнал? — попита накрая.

— Не, тази вечер няма от какво да се притесняваш.

— Искаш ли нещо за ядене?

— Да, моля. Но не веднага — добавих, когато той се протегна към звънеца за прислугата. — Аз ще си взема нещо по-късно. Кажи ми кой е разпитвал за мен в последно време.

— Тази година нямаше никакви селски девойки с бебета на ръце. Само някакви комедианти от някакъв забутан отдел на външно министерство — не ги попитах какво искат. О, и някаква зла кучка, която беше разбрала, че си се върнал в Силвърдейл, и искаше да те помоли да изнесеш сказка в дамското дружество по гравюра или нещо подобно.

— Ясно. И какво им каза?

— Казах им, че според мен все още си в Америка, нали така?

— Точно така, Робин. Благодаря ти.

Не го попитах откъде знаеше, че съм бил в Америка — той нямаше да ми каже, а и това всъщност не ме интересуваше чак толкова. Брат ми отделяше сериозна част от времето си, за да следи моите дела, като се надяваше някой ден да сваля гарда. Просто си е такъв.

— Робин, изпълнявам поръчка на правителството, за която не мога да ти кажа нищо повече, но тя включва незабелязано да стигна до Езерата и да живея на открито в продължение на няколко дни — така че ще ми трябват някои неща. Спален чувал, консерви, велосипед, фенерче, батерии и други подобни.

Видях как вече си мислеше за колко от тези неща може да твърди правдоподобно, че не притежава. Затова разкопчах палтото си и то се отвори: ръкохватката на моя револвер стърчеше от колана ми като крак на куче.

— Ела — каза сърдечно той. — Да видим какво ще намерим.

В крайна сметка намерихме всичко, което исках, макар че се наложи да му припомня къде бяха някои от нещата. Освен това откъснах и картата на Езерата от туристическия атлас на Великобритания, дебел цял инч, за да придам малко достоверност на лъжите си, и си взех две бутилки „Джони Уокър“ с черен етикет.

— Нали каза, че си отказал пиенето, скъпо момче?

— Уискито ми трябва, за да си промивам раните — обясних вежливо аз.

Освен това взех и една бутилка терпентин. Вие, съобразителни читатели, вече сте се досетили защо, но той остана крайно озадачен.

— Виж — казах му аз, докато ме изпращаше. — Моля те, не казвай на никого, ама наистина на никого, че съм бил тук или къде отивам, става ли?

— Разбира се — отвърна топло той, като ме гледаше право в очите, за да ми покаже, че лъже.

Зачаках да продължи.

— И, Чарли... — продължи той.

— Да? — казах аз с безизразно лице.

— Никога не забравяй, че тук има дом за теб.

— Благодаря ти, стари приятелю — отвърнах мъжествено аз.

Както Хемингуей беше казал някъде: дори когато се научите да не отговаряте на писмата им, семействата си остават опасно нещо.

Натоварен с екипировката си, достатъчна за малка бойскаутска организация, аз несигурно подкарах велосипеда си към гробището, продължих надолу по „Ботъмс Лейн“, завих наляво и заобиколих Лийтън Мос, докато не стигнах до подножието на Зъбера. Там много тихо избутах велосипеда покрай стопанството, за да не ме чуят кучетата, и поех нагоре по разбития път към Зъбера.

Зъбера е природна забележителност от варовикови скали, богата на минерали и прорязана от дълбоки цепнатини или „бразди“, както ги наричат по тези места. Местността заема една квадратна миля на картата, но изглежда много по-голяма, когато се опитвате да си проправите път през нея. Точно тук преди двеста години е дебнел страховитият Джак Трите пръста, като е оглеждал мочурището през телескопа си в търсене на незащитени пътници; пътници, чиито кости понастоящем са скрити дванайсет лакти под водата и подхранват вечно гладните пясъци на залива Моркъм. (О, Джок — „не кимай с къдри кървави към мене!“.^[2])

Зъбера е нашарен и изровен от всякакви ями с имена като Кучешката яма, Вълшебната яма и Язовата яма, в които по правило се откриват древни кости и инструменти, както и от забравени шахти, където в далечното минало са копаели за ценни минерали, както и от основите на неизмеримо древни каменни колиби, както и — най-сетне — от укрепени валове, издигнати от самите древни брити. Иначе казано, това е прекрасно място, където да си счупите крака, и дори браконьерите не смеят да го прекосяват през нощта. Пред него са солените мочурища и морето, а зад него се издига готическата прелест на Лийтън Хол. Отдясно се вижда потъналият в тръстики залив на Лийтън Мос, а отляво — пустошта на Карнфърт.

Едно време тук се е добивала най-вече мед, но аз търсех една определена мина за боя. Червена охра, ако трябва да бъда съвсем точен. В зората на времето добиването на червена охра е било процъфтяващ поминък на населението около Зъбера и изоставените шахти все още сълзят в мръсночервено — като цвета на особено вулгарен швейцарски залез. Трябваше ми един час, за да откроя шахтата, която си спомнях най-добре; тя се спуска стръмно в

продължение на десет фута, като изглежда много влажна и червена, но после продължава хоризонтално, прави остър завой надясно и става съвсем суха и проветрива. Входът ѝ се крие зад един услужлив къпинов храст — беше ми адски трудно, докато си пробия път през него.

---

[1] Легендарен английски бандит — Б.р. ↑

[2] Превод на Валери Петров — Б.р. ↑

*Но реших да му подаря живота.
 Беше ей така, по-приятно
 да се гърчи от страх,
 чувство невнятно.
 Гръм и мълнии, огън и жупел,
 температурни, високоволтови...
 Ужас като на кино, развих му болтовете!
 „Гневът на тирана“,
 Робърт Браунинг*

Щастието е на контра.

„Да играеш на контра“ беше един от любимите изрази на Джок; доколкото разбрах, означава ловко да обърнеш ситуацията в своя полза; да сграбчиш възможността да спечелиш; да се боксираш умно.

И тъй, новият находчив Мордекай стана на контра по пладне и съвсем сам си приготви чай на малкото си газово туристическо котлонче. При това съвсем успешно. Какво ще кажеш за това, Кит Карсън? Стани да седна, Джим Бриджър!

Докато отпихах от чая, се опитах да обмисля ситуацията по-внимателно в търсене на скрити пролуки, но не постигнах голям успех — неделя по пладне има специално значение за някои от нас, както може би знаете; тогава отварят кръчмите. Мисълта за щастливите алкохолици, които вече се подпираха на баровете в Силвърдейл и Уортън, непрекъснато прогонваше всички размишления на тема контра от главата ми. Вярно, имах уиски, но неделя по пладне е предопределена за бира от бутилка. И аз исках бира от бутилка.

На Зъбера цял ден няма жива душа; не мога да разбера как хората могат да се тъпчат в питейни заведения и да пият бира от бутилка, когато навън има толкова много чист въздух и красиви

пейзажи напълно безплатно. Дори къмпингарите, с техните палатки в потресаваци цветове и изискани каравани в пастелни нюанси, които стърчат тук-там из околността като драконови зъби, не се виждат никакви — сигурно са се отдали на простичкото удоволствие да гледат научнопопулярни филми за природата на малките си преносими телевизори, Господ да ги поживи. Повечето от тях щяха да се приберат в Брадфорд с чувство за изпълнен дълг и утре да сравняват с колегите си кой къде е бил ухапан от комар.

Разглобих велосипеда на части и го пренесох долу в пещерата. Освен това ходих до леденостудения поток, който тече през един миниатюрен каньон между две огромни варовикови плочи; измих се навсякъде, като квичах от студа, и дори пих малко от водата. Беше сладка, но се наложи да пийна малко „Джони Уокър“ черен етикет, когато се прибрах, за да отмия вкуса. На моята възраст просто не върви тепърва да се захващам с водолечение. Сигурно мога да развия страх от водата, но не и това.

Над шахтата има едно особено недостъпно място, където никой не може да се промъкне изненадващо, и аз съм запалил малък, дискретен лагерен огън, на който се топли една консерва с боб. От мястото си виждам дългата огърлица от светлините на Моркъм — „блестящи жилища и пламнали огнища“, както би се изразил Джерард Манли Хопкинс.

По-късно.

Таз дивна пустош твърде ми допада. Тихо е, никой не идва насам. Спя много добре и сънувам невинни сънища, а всеки път, когато се събудя, слушам сладкия зов на клюкавците. И тук, сега — по-дивна смърт е таз; и надали е по-тъмен или по-самотен моя сетен гроб; нито пък по-тих, освен когато вятърът потайно клати къпиновия храст на входа и се опитва да ме изплаши. Спомням си единствената наистина докосваща история за свръхестественото, която съм чел:

(Секстън: На какво се хилиш?

Призрак: Не е достатъчно смешно за двама.)

Друг ден — вече не съм сигурен кой.

Тази сутрин видях блатар; птицата обиколи тръстиките на мочурището, а после със силни махове на крилете прекоси Слакуд Фарм и потъна в гората Флигарт. Във Флигарт има нова палатка — първата, която виждам там; оцветена е в обичайното ужасно флуоресцентно оранжево, — когато бях малък, палатките бяха в по-пристойни цветове като бежово, бяло или зелено. Разгледах нищо неподозиращите любители на природата с моя бинокъл за наблюдение на птици — „Одубон“, 8.5x44 — и установих, че наглед са дебелогъз баща, едра мускулеста майка и висок, слаб, пораснал син. Пожелавам им да си прекарат добре тази закъсняла ваканция, защото започна да вали — по един особен тих, но решителен начин. Лорд Алванли казваше, че най-голямото удоволствие в живота му е да седи до прозореца на своя клуб и „да гледам как вали по проклетия народ“.

Задушавам една консерва наденички на малкия си газов котлон. Имам и малко пластмасов нарязан хляб, в който да ги обгърна, но ми се искаше да си бях донесъл горчица и бира в бутилка. Въпреки това апетитът и чистият въздух са най-добрата подправка: ще ям като бойскаут. Както би се изразил Джерард Манли Хопкинс (отново): „Небцето, този повелител на храната, сега не иска помощ от вината.“

На същия ден, мисля

Отнасям се много пестеливо с уискито — все още имам цяла бутилка и четвърт от другата, пълни с този чаровен грубиян. Когато свършат, ще се наложи да напусна скривалището си и да се заредя отново. Храната ми вече свършва: останали са ми две големи консерви боб, една с телешко варено, една трета нарязан хляб и пет парчета бекон. (Налага се да ги ям сурови — ароматът на пържен бекон се усеща от цели мили разстояние, знаехте ли това?) Опасявам се, че в близко бъдеще местните магнати ще изгубят един-два фазана; все още са съвсем питомни, защото никой не е стрелял по тях. Имам предвид по фазаните, а не по магнатите. Потръпвам от мисълта за това, че ще се наложи да ги оскубя и да ги изкормя — и отново имам предвид фазаните. Преди това не ме притесняваше, но в днешно време имам по-нервен стомах. Може би трябва просто да следвам примера на Навуходоносор, този царствен поефаг, и да паса трева. (Поне в това отношение има една добра новина: наоколо е пълно с бурени.)

Прилича ми на вторник, но може и да греша

След леденостудения си тоалет тази сутрин се изкатерих по заобиколен маршрут до най-високата точка от Зъбера, която е отбелязана на картата с думата „ФОРТ“. Далеч под себе си виждам верния „Ленд Роувър“ на горския пазач, който подскача и се плиска в локвите на черния път към по-близкия край на мочурището, както и служителя на Кралското дружество за защита на птиците, който очевидно прави нещо полезно в лодката си на Стъргалото. Хората често се удивляват на съществуването на успешен резерват за птици по средата на ловен парк, но в това няма никакъв парадокс: какво по-добро място за гнездене на една плашлива птица от добре поддържаното място за лов? Все пак ловът е разрешен само след размножителния период, а сериозните ловци — които почти неизменно са любители на природата — по-скоро биха застреляли собствената си жена, отколкото някоя застрашена птица. Добре, може би понякога застрелват и по някоя рядка птица, без да искат, но ако ще си говорим така, понякога застрелваме и собствените си жени, при това нарочно, нали така?

Решил съм да разглеждам този период на укриване като един вид ваканция и не се съмнявам, че е много полезен за мен. Ако имам късмет, моите преследвачи са на цели мили разстояние от мен, като претърсват Езерата и тероризират къмпингарите по бреговете им. Може би дори са решили, че съм загинал заедно с Джок; може би дори са се прибрали у дома. Ако имах няколко бутилки бира, щях да се чувствам направо ведър.

По пладне

Отново съм се лъгал.

Преди десет минути отново направих обичайния си оглед с бинокъла, преди да изляза от скривалището си на път за малката изоставена вертикална шахта, която използвам за тоалетна. Палатката в гората Флигарт изглеждаше опустяла; реших, че всички са вътре и играят на някакви забавни игри. („Инцест — игра за цялото семейство“?) И вече се бях промъкнал на трийсет ярда от естествената отходна яма, когато подуших във въздуха сладкия, шоколадов аромат на американски тютюн за лула. Надникнах през храстите и видях пред себе си, застанал с гръб към мен, силуета на един висок, слаб млад мъж, който поне наглед използваше моята тоалетна. Оказа се, че не я използваше; просто гледаше. И продължаваше да гледа. Имаше

американска подстрижка и беше облечен с чифт от онези безобразни бермуди. Не го изчаках да се обърне — и без това не мога да различа един млад американски екземпляр от друг, — а вместо това тихо пропъльзях обратно и се върнах в моята мина за червена охра.

Сигурен съм, че беше единият от къмпингуващите в гората Флигарт — какво правеше тук? Може би беше геолог или неопитен любител на язовците, или просто идиот; но гаденето дълбоко в стомаха ми не можеше да бъде заблудено от тези догадки. Гаденето ми е убедено, че в гората Флигарт е притаен един отряд от враговете на Мордекай. Няма смисъл да се питам от кои точно — тази седмица ми е трудно да се сетя за повече от няколко души на целия свят, които не са врагове на Мордекай.

По-късно

„Царице, бързай!

*Сияйният ни ден завършва вече. За мрака да се
стягаме!“*

Това е, или ако предпочитате — така е; откъдето и да го погледнете, играта започна. От няколко минути наблюдавам целия отряд от гората Флигарт през бинокъла си, скрит зад къпиновото си укрепление. Слабият американец — който ми се струва все по-широкоплещест всеки път, когато го погледна — може би е единият от двамата комедианти, с които се запознах в кабинета на шерифа в Ню Мексико; а може би е полковник Блъчър; няма значение, сигурно и собствените им майки не ги различават. Едрата женска ми е позната — мисля, че за последен път я видях разгневена в един „Триумф Хералд“ на площад „Пикадили Съркъс“, ако се сецате какво имам предвид. От начина, по който се движи, мога да заключа, че вече е отминала възрастта за раждане, но все още не е отминала възрастта за записване в турнири по джудо на ниво черен колан.

Но, миг, поспри, защото най-доброто предстои. Защото *tertium quid*^[1], дебелогъзият татко, се оказа — о, но вие вече сте се досетили за това — да; самият Мортланд. С изключение на самия себе си никога не съм виждал човек, който да заслужава да умре повече от него. Не

разбирам защо го ненавиждам така, той никога не ми е причинявал сериозна вреда; но ето на.

Разузнавателната ми мисия този следобед завърши, преди да е започнала; още преди да отворя моята къпинова порта, чух някакви водни биволи, които газят през тресавище — това се оказа самият Мортланд, който пълзеше на четири крака и се правеше на индиански следотърсач, който оглежда земята за дири. Пропълзях обратно, като събрах сили за един вял кикот. Можех да го застрелям на място и едва не го направих. Едва ли щях да пропусна зловонната, напудрена цепка на седалището му, потънала в лой, както се беше навел — той щеше да си го получи по един или друг начин, тогава защо не по този? Защо не между хълбоците, които бяха тъй сладко отдадени на синовете от офицерски семейства в колежа „Хейлшъм“; както и на други места?

Но аз пестя барута и куршумите си за момента, когато — ако — открият скривалището ми. Изстрел, произведен с този „Смит & Уесън“ в тясна шахта, ще прозвучи достатъчно подобно на изстрел от ловна пушка на браконьер, за да докара на бегом горския пазач и неговите сръчни другари — а по това време на годината не бих заложил нищо на Мортланд и компания в схватка срещу някой непоколебим горски пазач. Горкият Мортланд сигурно не се беше изправял срещу нищо пострашно от регулировчик още от времето на войната.

Сега всички вече пият какао или нещо подобно, насядали около мокрия, димящ огън пред палатката си във Флигарт — разгледах ги внимателно с бинокъла и не открих никакви следи от измама.

*„Как, жив на четиридесет и две —
такъв кадърен момък като теб?“*

Ами, да.

На косъм.

Моят ръкопис, размесен с полезни банкноти, лежи в недрата на една пощенска кутия в Уортън, на път за „Мезон Спон“. Питам се чий поглед ще зърне тези последни бележки, чия ножица ще изреже от тях онова, което не е подходящо за публикуване, чия ръка ще драсне клечката, която ще ги изгори? Може би само твоят поглед, Блъчър. Надявам се, че няма да бъде твоят, Мортланд, защото възнамерявам да

ме придружиш в пътешествието ми към неизвестната неприятност, в която попадат търговците на изкуство, след като напуснат този свят. И няма да ти дам да ме държиш за ръката.

Когато се върнах от Уортън, всички бяха наизлезли по Зъбера в тъмното; беше истински кошмар. И за тях също, надявам се. Запазил съм съвсем объркан спомен за промъкване и треперене, дебнене и противодебнене, болезнено налягане на слуха в мрака и улавяне на повече шумове, отколкото са произведени в действителност; и най-сетне безмозъчната паника от откритието, че съм се изгубил.

Мобилизирах умствените си способности — които за съжаление бяха твърде изчерпани — и се принудих да се скрия в една дупка, докато се ориентирам и сложа край на лудешките подскоци на нервите си. Вече почти бях успял да се превърна в майор Дашуд Мордекай, по прякор Лудия Джак, носител на орден за доброволец и медал за понесена рана при изпълнение на военния си дълг, хладнокръвния бич от битката при Ипр, когато един глас точно зад гърба ми каза:

— Чарли?

Сърцето ми подскочи в гърлото, но аз яростно го ухапах и го глътнах обратно. Очите ми бяха здраво стиснати в очакване на изстрела.

— Не — прошепна някой зад мен. — Аз съм.

Сърцето ми се съвзе, предпазливо опита един-два удара и установи някакъв неравен ритъм. Мортланд и жената се повъртяха още малко наоколо, а после тихо изтрополиха надолу по склона.

А къде беше американецът? Пак беше при моята тоалетна, ето къде. Сигурно залагаше експлозиви в нея. Мисля, че ме чу, докато се приближавах, защото всяко движение замря. Сنيших се до земята с безкрайно внимание и го видях — силуетът му се издигаше на осем фута на фона на небето. Той безшумно направи крачка към мен, после още една. За моя изненада вече бях съвсем спокоен — проклетият стар отмъстител, който се канеше да убие последната си жертва. Револверът ми беше останал в мината за червена охра — и може би така дори беше по-добре. Реших да започна с един ритник в скъпоценностите; да продължа с подсечка зад коленете и да завърша с удари на главата му в някой камък, докато не омекне. Ако под главата му нямаше камък, коляно в лицето и строшаване на подезичната кост с ръба на дланта. Това би трябвало да свърши работа. Честно казано, вече няхах

търпение да направи още една крачка, макар че по природа не съм човек, който прибягва до насилие.

Той направи още една крачка — и в този момент изпод краката му изригна един мъжки фазан, като вдигна точно толкова шум и врява, колкото може да вдигне само един, ами, изригващ мъжки фазан. Едно от малкото неща, които не са в състояние да стреснат стария, отгледан в провинцията Мордекай, е излитащ фазан — но случаят с американеца не беше такъв. Той изквича, подскочи, приклепна, залегна и измъкна нещо голямо и продълговато, което нямаше как да не е автоматичен пистолет със заглушител на цевта. Докато натрошените парчета от тишината постепенно се сглобяваха около нас, чувах как американецът мъчително се опитва да си поеме дъх в мрака. Най-сетне той се изправи, прибра си пистолета и се повлече надолу по склона — надявам се, много засрамен от себе си.

Наложи се да се върна тук, в мината; револверът, храната, куфарът и велосипедът ми бяха и все още са тук — ще имам нужда от всички тях, може би, с изключение на велосипеда.

Този малък гроб вече е изпълнен с някакъв сигурен, понамирисващ уют; едва ли мога да се надявам, че няма да ме принудят да го напусна, но те пък не могат да се надяват да ме заровят по-дълбоко от мястото, на което вече се намирам. Всеки от нас рано или късно намира своя Сталинград.

*„Ici git qui, pour avoir trop aimer les gaupes,
Descendit, jeune encore, au royaume des taupes.“^[2]*

Във всеки случай да избягам сега ще означава да умра по-скоро, на избрано от тях място и по начин, който може би няма да ми хареса особено. Предпочитам това да се случи тук, където мечтаех с мечтите на младостта, а сетне повдигах безбройни крака — ако ми позволите да цитирам Р. Бърнс (1759/96).

Няма да ви е трудно да повярвате, че откакто се върнах на това място, в моя тайник, неведнъж надигнах бутилката с вкусното уиски на брат ми. Мисля да я надигна още няколко пъти, а след това да потърся съвет в мъдростта на съня.

Съвсем малко по-късно

Причината толкова да се наслаждаваме на историите за осъдени души и причината толкова много от нас да скърбят за отмяната на смъртното наказание е тази, че ние, почитените люде, притежаваме изтънчено усещане за драматическа коректност: ние знаем, че една трагедия не може да завърши както подобава с девет години удобен тъмничен затвор и полезен, приятен труд в затворническата пекарна. Ние знаем, че единственият достоен край за изкуството е смъртта. Един тип, който си е направил труда да удуши собствената си жена, заслужава своя миг на величие, когато увисне от бесилката — истинското престъпление е да бъде принуждаван да шие брезентови торби като някакъв долен крадец.

Ние обичахме тези разкази, предавани от уста на уста в подножието на бесилката, защото те ни освобождаваха от тиранията и вулгарността на щастливия край: безкрайното, идиотско старческо слабоумие, прекрасните внуци, тактичните въпроси относно размера на застрахователната премия от застраховката „Живот“.

*„Това вече със сигурност е последният ден —
готов съм за концерти в пушалнята“*

Отникъде не идва помощ, така че нека се простим, както би казал Майкъл Дрейтън. Сбъркал съм. Няма как да повикам някого на помощ, като стрелям с револвера си, защото днес очевидно е първи септември: сезонът за лов на диви патици е открит и над мочурището и брега още призори отекнаха изстрелите на многобройни мускетари.

Мортланд ме е открил; предполагам, че това не бива да ме изненадва. Той застана до входа на шахтата и се провикна надолу. Аз не му отговорих.

— Чарли, вече знаем, че си там, долу! Познава се по миризмата, за Бога! Слушай, Чарли, останалите не ме чуват сега. Съгласен съм да ти помогна. Каж ми къде е проклетата картина, така че да се откача от кукичката, и ще ти дам една нощ преднина; ще можеш да избягаш.

Наистина ли си мислеше, че ще му повярвам?!

— Чарли, ние хванахме Джок, той е жив и...

Знаех, че това е лъжа, и неговата низост изведнъж ме изпълни с гняв. Без да се показвам, насочих револвера си към една скала до входа

на шахтата и пуснах един куршум, .455 калибър. Шумът от изстрела за момент ме оглуши, но въпреки това чух ръмженето на големия куршум, смачкан от рикошета, който го устреми към Мортланд. Когато се обади отново, гласът му прозвуча от друго място и беше скован от страх и омраза.

— Добре, Мордекай. Предлагам ти друга сделка. Кажи ми къде е проклетата картина и къде са останалите фотографии и аз ти обещавам, че ще те застрелям чисто. Вече нямаш право да се надяваш на нищо повече от това — и ще се наложи да ми се довериш дори за него.

Това му хареса. Аз стрелях отново, като се молах заблуденото олово да му отнесе лицето. Той отново заговори, като ми обясняваше нещо за това, че нямам никакви шансове — явно не разбираше, че вече съм отписал собствения си живот и искам единствено да отнема неговия. После с любов ми изброи всички хора, които желяха смъртта ми — от испанското правителство до Християнското общество за защита на неделния ден. Останах искрено поласкан от мащаба на хаоса, който щях да оставя след себе си. След това Мортланд си тръгна.

По-късно стреляха по мен с пистолет със заглушител в продължение на половин час, като между всеки два изстрела спираха и се заслушваха дали няма да изкреця от болка или да извикам, че се предавам. Куршумите пищяха и свиреха, докато рикошираха между стените на шахтата, и едва не ме побъркаха, но само един ме улучи; те не знаеха дали шахтата прави завой наляво или надясно. Единственият успешен изстрел свали кожата на скалпа ми, така че кръвта ми тече право в очите — сигурно изглеждам ужасно.

След това се опита да ме спечели американецът, но той също нямаше какво да ми предложи, освен бърза смърт в замяна на информация и писмено самопризнание. Сигурно са изтеглили моя „Ролс-Ройс“ от лобното му място в каньона, защото той знае, че картината на Гоя не беше в подплатата на покрива. Както изглежда, Испания всеки момент трябва да поднови някакво стратегическо споразумение със САЩ за американските военновъздушни бази на Иберийския полуостров, но всеки път, когато американските власти им напомнят за това, испанците сменят темата и повдигат въпроса за картината на Гоя. „Херцогинята на Уелингтън“ — за която вече знаем,

че е открадната по поръчка на американски гражданин и е влязла на територията на Съединените щати. А той нямаше да ми каже за военновъздушните бази, ако смяташе, че имам някакъв шанс да оцелея, нали така?

Не си направих труда да му отговоря, защото бях твърде зает с терпентина.

Тогавата ми каза каква е алтернативата, мръсната смърт: бяха изпратили някого да им донесе един контейнер с цианид — отровата, която тук се използва за зайци, а там — за хора. Значи явно не мога да очаквам Мортланд да слезе тук и да ме спаси. Ще се наложи аз да изляза при него. Няма значение.

Вече свърших с терпентина; смесен с уиски, той се справи чудесно със задачата да разтопи подплатата на куфара ми, така че картината на Гоя вече ми се усмихва от стената, чиста и свежа като в деня, в който е била нарисувана — несравнимата, гола „дукеса де Уелингтон“, която ще бъде моя до края на живота ми. „Dopс, Dieu existe.“^[3]

Остана ми достатъчно уиски, за да изкарам до здрач, а след това — кой би могъл да се страхува? — ще изскоча навън с револвер в ръка като някакъв брадясал герой от Дивия запад. Знаем, че ще успея да убия Мортланд; след това някой от другите ще убие мен и аз ще пропадна като ярка светлина надолу в мрака на ада, където няма да има картини и няма да има алкохол, защото това все пак е една история с морална поука. Нали виждате, че е такава?

---

[1] На трето четене (лат.) — Б.р. ↑

[2] Тук лежи онзи, що от прекомерна обич към жените, слезе долу, още млад, в туй царство на къртици (фр.) — Б.р. ↑

[3] Следователно, Бог съществува (фр.) — Б.р. ↑

Издание:

Автор: Кирил Бонфилиоли

Заглавие: Мордекай

Преводач: Богдан Русев; Адриан Лазаровски (стихове); Дамян Дамянов (стихове))

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо

Издател: Сиела Норма АД

Град на издателя: София

Година на издаване: 2015

Тип: роман

Националност: английска

Печатница: Алианс принт

Отговорен редактор: Мария Найденова

Коректор: Милена Братованова

ISBN: 978-954-28-1653-9

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/13556>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.